

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

PROBLEMS AND OBSTACLES IN CONDUCTING THE ACCOUNT
OF LOCAL ENTERPRISE
IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

วัชร อ้นวิวัฒน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัชร ันวิวัฒน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

Problems and Obstacles in Conducting the Account of Local
Enterprise in Nakhon Si Thammarat Province

ชื่อ-นามสกุล

นางสาววัชรีย์ สันวิวัฒน์

วิชาเอก

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนันต์ อนันต์ฐานนท์

ปีการศึกษา

2554

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ สองเมือง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนันต์ อนันต์ฐานนท์)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร)

วันที่ 18 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2555

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อ-นามสกุล	นางสาววัชรีย์ สันวิวัฒน์
วิชาเอก	การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนันต์ อุนริกษ์ถานนท์
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 305 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 305 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตของชำร่วย ของที่ระลึก มีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตภายในจังหวัด ผู้จัดทำบัญชีเป็นกรรมการของกลุ่มซึ่งมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สาขาบัญชี บริหารและเศรษฐศาสตร์ มีการจัดทำบัญชี โดยมีการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีสมุดบัญชี และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดบันทึกรายการทั่วไป ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนสมาชิกหุ้นและใบเสร็จรับเงิน ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนปฏิบัติงานในตำแหน่ง 4 - 5 ปี ผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี พบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นปัญหาในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 และปัญหาในระดับรองลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงาน

คำสำคัญ : บัญชี วิสาหกิจชุมชน ปัญหาและอุปสรรค

Independent Study Title	Problems and Obstacles in Conducting the Account of Local Enterprise in Nakhon Si Thammarat Province
Name-Surname	Miss Watcharee Hanwiwat
Major Subject	Accounting
Independent Study Advisor	Assistant Professor Patthamachat Anurakruenon
Academic Year	2011

ABSTRACT

The objective of this independent study was to study the problems and obstacles in conducting the account of local enterprises in Nakhon Si Thammarat Province.

The sample group of this study was the bookkeeper of local enterprises in Nakhon Si Thammarat Province. Questionnaires were used as a tool to collect data of 305 samples. The statistics used in the analysis were Percentage, Average, Standard deviation and the Pearson Correlation Coefficient.

According to the study, it was found that most of local enterprises in Nakhon Si Thammarat Province responding to the questionnaires were the local enterprises producing souvenirs and had local source of raw materials. The bookkeeper were the group committee who had an educational level of primary school and studied in other fields rather than accountancy, administration, and economics. The persons made the accounts by hand-writing with the accounting books and documents recorded which were cash Journal, general journal entries record, product registration, members' share registration and receipts. The account makers of local enterprises were in the position for 4-5 years and passed the training of account making for local enterprises for not more than once a year. It was found that the problems and obstacles in making the account were very serious. According to the questionnaires, there was an opinion that the most serious problem was in the tools used for performing the task with the average of 4.31 and the less serious was in the cooperation and coordination

Keywords: Account, Local enterprise, Problems, and Obstacles

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันเพชร ประธานกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ สองเมือง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมน์ฉัตร อนุรักษ์ถนันทน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ซึ่งผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราชและเจ้าหน้าที่ตรวจบัญชีสหกรณ์ นครศรีธรรมราช ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อันเป็นผลให้การค้นคว้าอิสระมีความชัดเจน ครบถ้วนและสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริง และขอขอบใจ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชที่ให้ความร่วมมือ อุตุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจน ได้ความสมบูรณ์ของงาน ขอขอบคุณบุคลากร บัณฑิตวิทยาลัยทุกคนที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงเวลาของการศึกษา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา บ่มเพาะจนผู้ศึกษาสามารถ นำเอาหลักการมาประยุกต์ใช้และอ้างอิงในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

คุณค่าอันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วัชร อ้นวิวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการการเงินการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน : กลุ่มผู้ผลิตสินค้า	19
2.4 แนวคิดความรู้ความสามารถของนักบัญชี	25
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4.1 ข้อมูลทั่วไป	43
4.2 ข้อมูลทั่วไปของการจัดทำบัญชี	46
4.3 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี	49
4.4 การทดสอบสมมติฐาน	54
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	58
5.1 สรุปผลการวิจัย	58
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	60
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	61
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก คู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	68
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	126
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	135
ประวัติผู้เขียน	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสินค้าที่ผลิต.....	43
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งวัตถุดิบของกลุ่ม.....	44
4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้จัดทำบัญชีของกลุ่ม.....	45
4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	45
4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา.....	46
4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน.....	46
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการผ่านการฝึกอบรม.....	47
4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่ฝึกอบรม.....	47
4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดทำบัญชี.....	48
4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเครื่องมือการบันทึกบัญชี.....	48
4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสมุดบัญชีและเอกสาร.....	49
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีด้านความรู้ความสามารถเป็นรายชื่อ.....	50
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชีเป็นรายชื่อ.....	51
4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีด้านความร่วมมือและประสานงานเป็นรายชื่อ.....	53
4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นรายชื่อ.....	54
4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำโดยรวม.....	55
4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชี.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษา กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี.....	57
4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการทำงานผู้จัดทำบัญชี กับระดับปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชี.....	58
4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชี กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี.....	59

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนผังการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน.....	9
2.2 แผนผังแสดงขั้นตอนการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน.....	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise : SMCE) เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการแก้ปัญหาหนี้สินของประชาชน โดยมีหลักคิดที่ว่า หากประชาชนสามารถนำทรัพยากรต่าง ๆ มาทำให้เกิดมูลค่า ก็จะสามารถสร้างรายได้อาชีพที่มั่นคงยั่งยืนและขจัดปัญหาความยากจนได้ในที่สุด โดยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน คือ การให้ประชาชนในชุมชนมีการรวมตัวกันประกอบกิจการด้านการผลิตสินค้าและบริการ เป็นการสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ตามนโยบายขจัดความยากจนของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ)

วิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจาก สามารถพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการสร้างงานและสร้างอาชีพให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน มีการนำเอาทรัพยากร วัตถุดิบ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า สามารถแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศให้อยู่ดีมีสุข ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ซึ่งได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาใช้เป็นแนวทาง ซึ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานการพัฒนาที่สำคัญของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบการบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ควบคู่ไปกับการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการจัดการ การตลาด องค์กรความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น การพัฒนามาตรฐานสินค้า การสร้างตราสินค้า การจัดการเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของกลุ่มต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความหลากหลายของชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2549)

จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 780 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 9,942,502 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,355,625 ไร่ มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ และเป็นอันดับที่ 16 ของประเทศ หรือประมาณ ร้อยละ 1.98 ของพื้นที่ทั้ง

ประเทศ แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น 23 อำเภอ 165 ตำบล 1,551 หมู่บ้าน มีประชากร จำนวน 1,522,561 คน (ข้อมูลประชากร ณ เดือนธันวาคม 2553) สภาพเศรษฐกิจทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม อาชีพหลักที่สำคัญของประชากร คือ การทำสวนยางพารา ทำนา ทำสวนมะพร้าว ไม้ผล ปาล์ม น้ำมัน การประมง และการเลี้ยงสัตว์ รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนต่อปี เท่ากับ 73,451 บาท เป็นอันดับที่ 11 ของภาคใต้ และอันดับที่ 34 ของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2554)

ปัจจุบันจังหวัดนครศรีธรรมราชมีวิสาหกิจชุมชน มีสมาชิก จำนวน 23,401 ราย และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน 20 เครือข่าย โดยจำแนกวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผลิตสินค้า ได้แก่

- 1.1 การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 234 วิสาหกิจชุมชน
- 1.2 การผลิตพืช จำนวน 340 วิสาหกิจชุมชน
- 1.3 การผลิตประมง จำนวน 92 วิสาหกิจชุมชน
- 1.4 การผลิตปศุสัตว์ จำนวน 148 วิสาหกิจชุมชน
- 1.5 ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเสื่อผ้า จำนวน 28 วิสาหกิจชุมชน
- 1.6 การผลิตปัจจัยการผลิต จำนวน 211 วิสาหกิจชุมชน
- 1.7 ดอกไม้ประดิษฐ์ จำนวน 33 วิสาหกิจชุมชน
- 1.8 เครื่องจักสาน จำนวน 41 วิสาหกิจชุมชน
- 1.9 เครื่องหนัง จำนวน 1 วิสาหกิจชุมชน
- 1.10 เครื่องประดับ/อัญมณี จำนวน 5 วิสาหกิจชุมชน
- 1.11 ผลิตภัณฑ์สมุนไพร จำนวน 29 วิสาหกิจชุมชน
- 1.12 เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์ จำนวน 19 วิสาหกิจชุมชน
- 1.13 ของชำร่วย/ของที่ระลึก จำนวน 16 วิสาหกิจชุมชน
- 1.14 เครื่องปั้น จำนวน 2 วิสาหกิจชุมชน
- 1.15 เครื่องดื่ม จำนวน 39 วิสาหกิจชุมชน
- 1.16 สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ จำนวน 3 วิสาหกิจชุมชน
- 1.17 การผลิตสินค้าอื่น ๆ จำนวน 27 วิสาหกิจชุมชน

2. กลุ่มให้บริการ ได้แก่

- 2.1 ร้านค้าชุมชน จำนวน 35 วิชากิจชุมชน
- 2.2 ออมทรัพย์ชุมชน จำนวน 170 วิชากิจชุมชน
- 2.3 การท่องเที่ยว จำนวน 22 วิชากิจชุมชน
- 2.4 การบริการด้านสุขภาพ จำนวน 13 วิชากิจชุมชน
- 2.5 ซ่อมเครื่องจักรกล จำนวน 3 วิชากิจชุมชน
- 2.6 บริการอื่น ๆ จำนวน 106 วิชากิจชุมชน

ข้อมูลจากการสำรวจในเบื้องต้นพบว่า วิชากิจชุมชนหลายแห่งในจังหวัดนครศรีธรรมราชยังขาดการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมภายในที่ดี และการบันทึกบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ขาดข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เพื่อการบริหารและจัดการธุรกิจชุมชนได้ การดำเนินธุรกิจของวิชากิจชุมชนที่มีประสิทธิภาพจึงเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลและพัฒนาธุรกิจให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิชากิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการค้นคว้าอิสระครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาวิชากิจชุมชนของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยนำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาให้การจัดทำบัญชีของวิชากิจชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราชมีความถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลการเงินและธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน สร้างผลตอบแทนที่มั่นคงแก่สมาชิกและอำนวยประโยชน์แก่ชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีของวิชากิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิชากิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. สาขาวิชาที่ศึกษาของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ด้านความร่วมมือและประสานงาน ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาในช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การฝึกอบรม

ตัวแปรตาม คือ ปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชี ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ด้านความร่วมมือและประสานงาน ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

วิสาหกิจชุมชน

หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับ การผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้จัดทำบัญชี

หมายถึง ผู้จัดทำเอกสารและวิธีการทางบัญชี ได้แก่

1. บันทึกรายการบัญชีลงสมุดรายวันซื้อ รายวันขาย รายวันรับ รายวันจ่ายและรายวันทั่วไป
2. การผ่านรายการจากสมุดรายวันขึ้นต้นไปสมุดบัญชีแยกประเภท
3. การจำแนกรายการสินทรัพย์
4. การจำแนกต้นทุนการผลิตออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร
5. การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

สถานภาพส่วนบุคคล

- ระดับการศึกษา
- สาขาวิชาที่ศึกษา
- ประสบการณ์ในการทำงาน
- การฝึกอบรม

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ปัญหาและอุปสรรค

ในการจัดทำบัญชี

- ด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี
- ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี
- ด้านความร่วมมือและประสานงาน
- ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน จังหวัด นครศรีธรรมราช ผู้ศึกษาได้พิจารณาเลือกแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบในการ ค้นคว้าอิสระ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน : กลุ่มผู้ผลิตสินค้า
4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชี
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

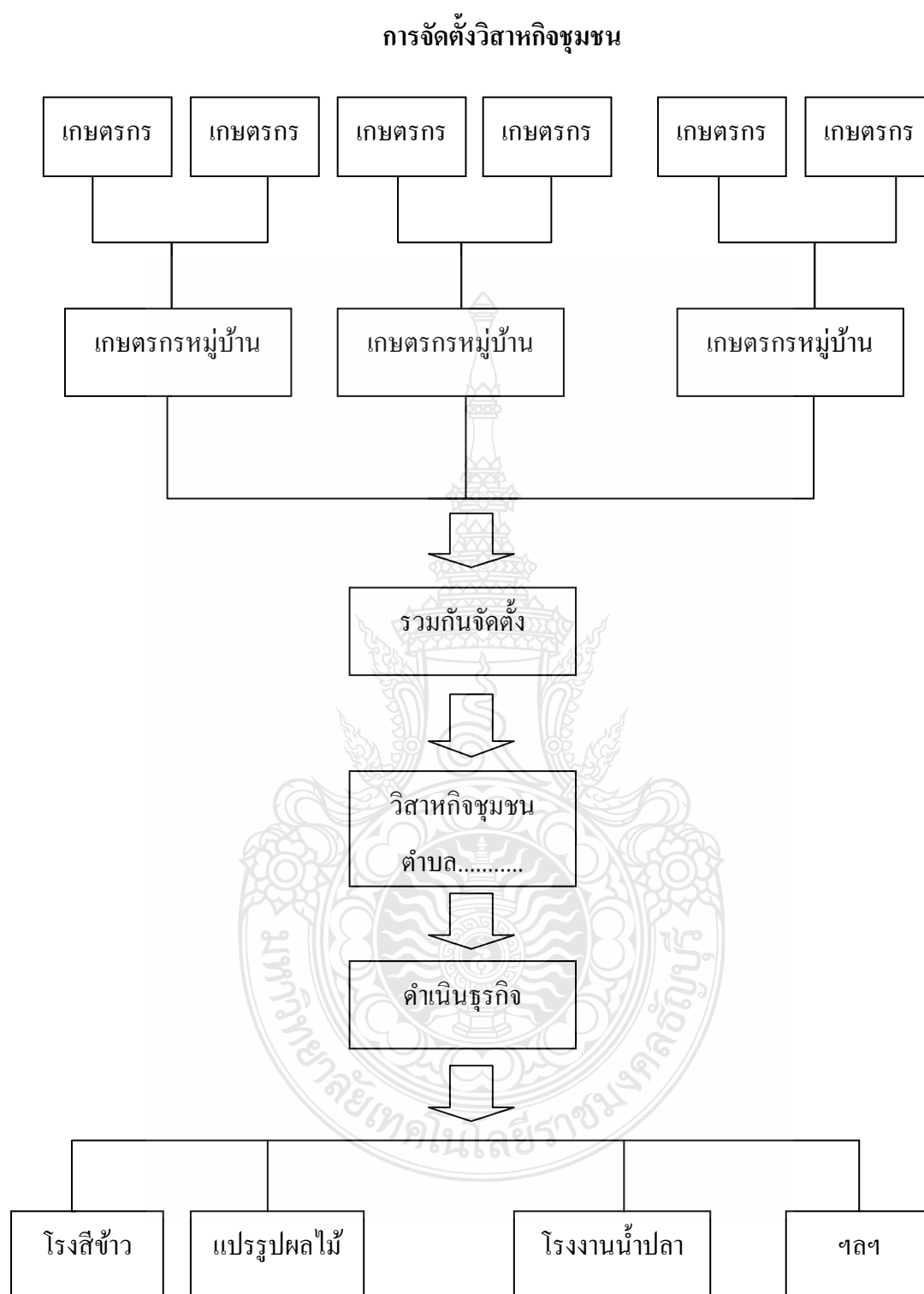
กรมส่งเสริมการเกษตร (2548: 2) ได้ให้คำนิยามคำว่า วิสาหกิจชุมชน (Small and Micro Community Enterprise - SMCE) หมายถึง การประกอบการขนาดเล็กและขนาดจิ๋ว เพื่อจัดการทุนของ ชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพึ่งพาตนเองและความเพียงพอของครอบครัวและชุมชน ทุน ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม และทุน ทางสังคม (กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เป็นพี่น้องไว้ใจกัน) ให้เกิด ประสิทธิภาพและยั่งยืน ยังประโยชน์ให้ชุมชนผู้เป็นเจ้าของวิสาหกิจนั้นเป็นหลัก

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง การประกอบการ ซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอนโดยมีภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กร ชุมชน เพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งมีได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อการสร้างกำไรทางการเงิน เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคม ด้วย (วิชิต นันทสุวรรณ, 2547 : 28)

วิสาหกิจชุมชน คือ การประกอบการโดยชุมชนที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งด้าน การผลิต การค้า และการเงิน และต้องการใช้ปัจจัยการผลิตนี้ให้เกิดดอกผลทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ คือ การสร้างรายได้และอาชีพ ด้านสังคม คือ การยึดโยงร้อยรัด ความเป็นครอบครัวและชุมชนให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิชอบ แบ่งทุกข์แบ่งสุขซึ่งกันและกัน โดย ผ่านการประกอบกระบวนการของชุมชน (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล, 2545 : 38 - 39)

สำหรับความหมายของวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 นั้น วิสาหกิจชุมชน หมายความว่า กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบ กิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นรูปนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อ การพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด

ภาพที่ 2.1 แผนผังการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี (<http://it1.cpd.go.th/petchburi>)

จากภาพที่ 2.1 การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเริ่มต้นจากการที่ เกษตรกรในตำบลรวมตัวกันโดย ความสมัครใจ เพื่อจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบการวิสาหกิจชุมชน มีคณะผู้จัดตั้งจัดทำบัญชีรายชื่อ ผู้เข้าร่วมกันจัดตั้งและแจ้งความประสงค์ขอจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนต่อสหกรณ์จังหวัดโดยผ่าน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ผู้เข้าชื่อจะร่วมกันจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน มีการนัดประชุมชี้แจงการจัดตั้ง และจัดทำใบสมัครและจัดทำทะเบียนสมาชิกมีการจัดประชุมใหญ่ วิสาหกิจชุมชน เพื่อพิจารณากำหนดกติกา หรือแนวทางปฏิบัติของวิสาหกิจชุมชนขึ้นใช้และระดมทุน ร่วมกันเป็นค่าหุ้น

ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน

จากความหมายของวิสาหกิจชุมชนข้างต้นนั้น วิสาหกิจชุมชนจึงมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 7 อย่างด้วยกัน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน คือ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548 : 2)

1. ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการเอง แต่อย่างไรก็ดี คนนอกอาจมีส่วนร่วมโดยอาจมีการ ถือหุ้นได้เพื่อการมีส่วนร่วม ร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่หุ้นใหญ่ทำให้มีอำนาจในการ ตัดสินใจ
2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ซึ่งอาจจะนำวัตถุดิบบางส่วนมาจาก ภายนอกได้แต่เน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด
3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนซึ่งมี ความรู้ภูมิปัญญา หากมีกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเกิดมีความเชื่อมั่นในตัวเองก็จะริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้โดยไม่เอาแต่เลียนแบบหรือแสวงหาสูตรสำเร็จ
4. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น ฐานทุนที่สำคัญ เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยปรับประยุกต์ให้ทันสมัย ผสมผสานกับความรู้ ภูมิปัญญาสากลหรือจากที่อื่น
5. มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ทำ แบบโครงการเดี่ยว คล้ายกับปลูกพืชเดี่ยว แต่เป็นการทำแบบวนเกษตร คือ มีหลาย ๆ กิจกรรม ประสานผนึกพลัง (synergy) และเกื้อกูลกัน (cluster)
6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจหลัก การเรียนรู้คือหัวใจของกระบวนการพัฒนา วิสาหกิจชุมชน หากไม่มีการเรียนรู้ก็จะมีแต่การเลียนแบบ การหาสูตรสำเร็จโดยไม่มีความคิด สร้างสรรค์ใหม่ ๆ หากไม่มีการเรียนรู้ก็จะมีวิสาหกิจชุมชนบนฐานความรู้ แต่บนฐานความรู้ลึก

ความอยาก ความต้องการตามที่ตั้งในสังคมกระตุ้นให้เกิด ทำให้ความอยากกลายเป็นความจำเป็น สำหรับชีวิตไปหมด

7. การพึ่งตนเองคือเป้าหมายอันดับแรกและสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

ในการแบ่งประเภทของวิสาหกิจชุมชน สามารถมองได้หลายมิติ กล่าวคือ แบ่งตามลักษณะ การประกอบการเป็นหลัก และแบ่งตามการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของ วิสาหกิจชุมชน

การแบ่งตามลักษณะการประกอบการเป็นหลัก สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้ (ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์, 2548 : 10)

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐานเป็นการผลิตเพื่อการใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งมีอยู่ 5 อย่าง คือ ข้าว อาหาร สมุนไพร ของใช้ ปุ๋ย ซึ่งอยู่ในขีดความสามารถของชาวบ้านทั่วไปจะทำได้ เป็นของ ต้องกินต้องใช้ประจำวัน มีมูลค่ามากกว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งปีของแต่ละครัวเรือน แต่ชาวบ้านทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ใกล้เมืองหรือไกลเมืองต่างก็ซื้อกินซื้อใช้

2. วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ ได้เพราะมีลักษณะเฉพาะตัว มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น บางอย่างอาจมีสูตรเด็ดเคล็ดลับหรือคุณภาพดีใน ระดับมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้ หนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ก็คือหนึ่งใน วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า

ส่วนการแบ่งตามการจัดระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจ ชุมชน สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้ (ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์, 2548 : 10)

1. ระดับครอบครัว คือ วิสาหกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง เป็นการประกอบกิจกรรมเพื่อ กินใช้ในครอบครัว เพื่อทดแทนการพึ่งพาจากภายนอก เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไว้ใช้ กินในครอบครัว

2. ระดับชุมชนและเครือข่าย คือ วิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง เป็นการประกอบ กิจการ โดยกลุ่ม เพื่อตอบสนองการอุปโภคบริโภคในชุมชนและเครือข่าย ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาให้ เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้าได้ เพื่อที่จะแข่งขันกับผลิตภัณฑ์หรือสินค้าทั่วไปได้

ทั้งนี้การประกอบการวิสาหกิจชุมชนไม่ได้เน้นเพื่อกำไรสูงสุด แต่จะเน้นที่การลด ค่าใช้จ่าย การสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกและคนในชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ความแตกต่างของวิสาหกิจชุมชนกับสิ่งที่ชุมชนทำมาก่อน

วิสาหกิจชุมชนนั้นเป็นเรื่องเก่าแต่นำมาคิดใหม่ มีการทำอย่างมีแบบแผน มีระบบ มีขั้นตอน เริ่มต้นจากการเรียนรู้ การคิดก่อนแล้วค่อยลงมือทำ วิสาหกิจชุมชนเน้นความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ แตกต่างจากอุตสาหกรรมชุมชนและธุรกิจชุมชนซึ่งเน้นที่กระบวนการผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการ ที่มุ่งสู่ตลาดใหญ่ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548 : 2)

วิสาหกิจชุมชนเป็นระบบที่มีความหลากหลายของกิจกรรม เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เป็นการประกอบการบนพื้นฐานของการใช้ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอย่างรู้คุณค่า เพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชน โดยมุ่งประโยชน์ทางสังคมแก่ชุมชนมากกว่าการแสวงหากำไรสูงสุด และมุ่งต่อการรักษาระบบนิเวศน์ของสังคมโดยรวม ถ้าเปรียบกับอุตสาหกรรมชุมชนและธุรกิจชุมชนกับการทำเกษตร ก็คล้ายกับการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ขณะที่วิสาหกิจชุมชนจะคล้ายกับการปลูกพืชผสมผสาน

นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนจะเน้นในเรื่องของวิถีคิดและกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด ปัญหาที่ผ่านมาจากชุมชนนั้นมีปัญหาเรื่องวิถีคิดมากกว่าวิถีทำ ชุมชนสามารถผลิตได้มากมาย แต่ขายไม่ออก ขาดทุน หาดตลาดไม่ได้ เพราะเริ่มต้นจากวิถีทำ จากสูตรสำเร็จ จากการเลียนแบบ การทำวิสาหกิจชุมชนนั้น จึงควรเริ่มต้นจัดทำเพื่อให้พอกินพอใช้ก่อนแล้วค่อยพัฒนาไปสู่การจัดการเชิงธุรกิจ เมื่อพอเพียงและพึ่งตนเองได้ก็สามารถผลิตให้เหลือเพื่อตลาดได้ และความคิดจะนำผลผลิตออกสู่ตลาดนั้นต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น ที่มาจากการรู้จักใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพหรือทรัพยากรในท้องถิ่นบวกกับความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสม โดยควรเริ่มจากเล็กไปหาใหญ่เพื่อที่จะสร้างรากฐานเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งโดยทำกินทำใช้ก่อน ทำทดแทนสิ่งที่จะต้องซื้อให้ได้มากที่สุด หากต้องการที่จะนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด ก็ควรเรียนรู้การจัดการ และกลไกทางการตลาดให้ดี ไม่หวังพึ่งพาตลาดเป็นหลัก แต่ควรพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองให้ได้มากที่สุด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548 : 2)

วิสาหกิจชุมชนกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน โดยนำเอาเศรษฐกิจศาสตร์ชุมชนหรือเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ยกตัวอย่างเช่น ในตำบลหนึ่ง วิสาหกิจชุมชน 20 - 30 อย่าง และทำการผลิตเพื่อบริโภคในท้องถิ่น ลดการซื้อจากภายนอกได้ประมาณหนึ่งในสี่ วิสาหกิจชุมชนที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานและวงจรชีวิตของชุมชนจะทำให้เกิด ระบบเศรษฐกิจชุมชน ระบบที่พึ่งพาตนเองได้ ชุมชนมีรายรับมากกว่ารายจ่ายผลิตอาหารและ

ปัจจัยพื้นฐานได้เอง ถ้าไม่มีวิสาหกิจชุมชน ไม่มีเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนก็ได้แต่รอรับความช่วยเหลือจากรัฐหรือจากภายนอก ต้องขึ้นอยู่กับคนอื่นพึ่งตนเองไม่ได้ กลายเป็นระบบอุปถัมภ์ที่ชุมชนต้องพึ่งพาคนอื่นตลอดไป ยกตัวอย่าง ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปลูกยางเป็นหลักและทำสวนผลไม้บ้าง มีรายได้จากการปลูกยางและสวนผลไม้ปีละประมาณ 100 ล้านบาท มีรายจ่ายประมาณ 200 ล้านบาท ทำให้อยู่ในวังวนของหนี้สินที่เพิ่มขึ้นทุกปี (เสรี พงศ์พิศ และสุภาส จันทร์หงษ์, 2548 : 15) แต่วันนี้ชาวบ้านเหล่านี้ได้เรียนรู้ ได้เข้าใจสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองดีขึ้น ได้รู้ว่าทำไมต้องเป็นหนี้มากขนาดนั้น จึงตัดสินใจทำแผนวิสาหกิจชุมชนจากที่ทำเริ่มต้น 2 - 3 อย่างมาเป็น 60 อย่างในปัจจุบัน มีการจัดระบบชุมชนใหม่โดยใช้ทุนของชุมชนให้มากที่สุด ทำให้เกิดระบบอาหาร ระบบของใช้ ระบบทุน ระบบการผลิต ระบบการจัดการการผลิตและระบบตลาดขึ้นมา โดยระบบต่าง ๆ เหล่านี้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โรงงานยาง การเลี้ยงไก่ กบ ปลา การปลูกผัก สมุนไพร ยาสมุนไพร ปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ ทั้งนี้ยังไม่ได้รวมกับการท่องเที่ยวชุมชนและกิจกรรมด้านสุขภาพต่าง ๆ ซึ่งตำบลไม้เรียงกำลังพัฒนาเริ่มต้นมาพร้อม ๆ กัน เหล่านี้ถือว่าอยู่ในระบบและวิถีชุมชนที่พวกเขา กำหนดเองและให้ชุมชนได้เป็น ศูนย์กลางของการพัฒนา

ทุนของวิสาหกิจชุมชน

ทุนของวิสาหกิจชุมชนนั้นมีทั้งทุนที่เป็นเงิน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ทุนที่เป็นผลผลิต ทุนความรู้ ภูมิปัญญา ทักษะต่าง ๆ วัฒนธรรม ทุนทางสังคม หรือความเป็นพี่น้อง ความไว้วางใจกันของชุมชน เครื่องช่วยความสัมพันธ์ของสมาชิกชุมชนวิสาหกิจชุมชนจะใช้ทุนตัวเองเป็นหลัก แต่ก็ไม่ใช่ปฏิเสธเงินจากภายนอก เพียงแต่รับเงินทุนจากภายนอกบนพื้นฐานความคิดใหม่ คือ การพึ่งตนเอง พึ่งทุนที่ตนเองมีเป็นหลัก โดยเงินทุนจากภายนอกจะเข้าไปสมทบทุนของชุมชน ในขณะที่ชุมชนมีทรัพยากร ความรู้ มีปัญญาและอื่น ๆ ซึ่งดีเป็นเงินหรือประเมินค่าไม่ได้ แต่ในกรณีที่ชุมชนมีความต้องการเพิ่มทุนเพื่อลงทุนในวิสาหกิจชุมชน โดยสามารถไปขอกู้จากธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้จัดงบประมาณไว้ถึง 10,000 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2549) เพื่อรองรับวิสาหกิจชุมชนหรือกองทุนต่าง ๆ ที่มีนโยบายช่วยเหลือการประกอบการวิสาหกิจชุมชน

การจัดการการผลิตและการตลาดของวิสาหกิจชุมชน

การจัดการการผลิตและการตลาดเป็นเรื่องที่ชุมชนต้องเรียนรู้ โดยเรียนรู้ว่าจะจัดการอย่างไรให้ชุมชนมาร่วมกันวางแผนการผลิต การตลาด การบริโภคร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ และในที่สุดก็ทำซ้ำกันผลิตล้นเกินและขายไม่ออก ชุมชนต้องสร้างวงจรเศรษฐกิจชุมชนขึ้นมาใหม่ เชื่อมโยงทุกเรื่องที่ทำได้ อาหาร ข้าวของเครื่องใช้ และทำแบบประสานพลังให้เกิดผลทวีคูณ ไม่ใช่ทำเพื่อแข่งขันกันขาย เหมือนทำกล้วยฉาบทั้งตำบล ทำแชมพูทุกหมู่บ้าน หรือคนปลูกข้าวก็ปลูกได้ข้าวมากก็เอาไว้กินส่วนหนึ่ง ที่เหลือก็ขายให้กับพ่อค้า พ่อค้าก็เอาไปแปรรูปแล้วเอาข้าวสารกลับไปขายในหมู่บ้าน คนปลูกข้าวขายข้าวเปลือกราคาถูก แต่คนซื้อข้าวสารกลับซื้อข้าวในราคาแพง

ในการที่จะทำตลาดของวิสาหกิจชุมชนนั้น ต้องมีเป้าหมายในการผลิตก่อนว่า ต้องการทำการผลิตเพื่อบริโภคภายในครอบครัว ในชุมชนหรือระหว่างชุมชน ทำการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการและจัดการผลผลิตให้ได้ก่อน ถ้าผลผลิตนั้นไปได้ดีแล้วจึงค่อยเพิ่มปริมาณการผลิตหรือหากว่าผลิตเกินบ้าง ตัวในชุมชนนั้นมีความโดดเด่นมีคุณภาพ มีลักษณะเฉพาะตัวพอที่นำออกไปจำหน่ายสู่ท้องตลาดได้ ก็เป็นเรื่องของกลไกการตลาดที่ต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งตลาดวิสาหกิจชุมชนนั้น แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้ (ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์, 2548 : 12)

1. ตลาดพอเพียง หมายถึง ตลาดท้องถิ่น ตลาดภายในชุมชนและระหว่างชุมชน หรือในเครือข่าย
2. ตลาดผูกพัน หมายถึง ตลาดที่มีการตกลงหรือเซ็นสัญญาซื้อขายระหว่างองค์กรหน่วยงานนอกชุมชน เช่น โรงพยาบาลหนึ่งตกลงซื้อข้าวกล้องจากชุมชนปีหนึ่ง 10 ตัน รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งตกลงซื้อผ้าฝ้ายทอมือจากชุมชนปีละ 10,000 เมตร เพื่อให้พนักงานตัดชุดใส่วันศุกร์ เป็นต้น
3. ตลาดทั่วไป หมายถึง ตลาดที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น ในเมือง หรือส่งออกไปต่างประเทศ

ความพร้อมของชุมชนเพื่อการทำวิสาหกิจชุมชน

ความพร้อมของชุมชนเพื่อการทำวิสาหกิจชุมชนนั้น อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติของชุมชนที่มีจุดแข็ง 3 อย่าง (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2548 : 8) กล่าวคือ

1. ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นชุมชนที่ยังมีป่า มีดิน น้ำ ธรรมชาติ ที่มากด้วยสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต เป็นอาหาร เป็นยา เป็นของใช้ต่าง ๆ ถ้าหากค้นให้พบคุณค่า สิ่งเหล่านั้นก็จะมีมูลค่า คุณแต่หญ้าแห้งหมู หญ้าคา หญ้าแพรก ซึ่งคนยุคใหม่วันนี้เรียกกันว่า “วัชพืช” และพยายาม

ทำลายด้วยสารเคมีก็ล้วนมีคุณค่าเป็นยาอายุวัฒนะ เป็นยาขับปัสสาวะ ลดความดัน สามารถใช้แทนยาสมัยใหม่ได้

2. ภูมิปัญญาของท้องถิ่น แม้ว่าในปัจจุบันเรื่องภูมิปัญญาของท้องถิ่นจะหายไปพร้อมกับคนรุ่นเก่า แต่ก็ยังมีเหลืออยู่ไม่น้อย รู้จักค้นหานำมาประยุกต์และผสมผสานกับความรู้ใหม่ ๆ ในปัจจุบันก็อาจจะได้สิ่งที่มีคุณค่าและมูลค่า

3. เครือข่ายของความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในชุมชน คนในชุมชนนั้นต้องมีความร่วมมือร่วมใจกันจัดการองค์กรชุมชนและเครือข่าย สามารถพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมกันจัดการทรัพยากรผลผลิตต่าง ๆ แบ่งกันผลิตและร่วมกันบริโภค เป็นชุมชนพึ่งตนเองได้

เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

คำว่า “เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน” มีความหมายหลายอย่างตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนเพื่อประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในขณะที่ชาวบ้านทั่วไปและองค์กรพัฒนาเอกชนใช้คำนี้เพื่อหมายถึงองค์กรชุมชนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเป็นเครือข่าย แม้จะมีความหมายต่างกัน แต่เนื้อหาสำคัญอันเดียวกันคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนหรือองค์กรในท้องถิ่น ซึ่งเกิดขึ้นเพราะมีคนเชื่อมโยงเครือข่ายเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนั้นมี 2 ประเภท คือ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548) (1) เครือข่ายภายใน เป็นเครือข่ายที่มีการจัดการความสัมพันธ์ในระดับหมู่บ้าน ตำบล และ (2) เครือข่ายภายนอก เป็นเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์ในระดับอำเภอ จังหวัด ภาค แต่เนื่องจากระบบโครงสร้างสังคมสมัยใหม่ไม่ค่อยเอื้อให้คนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันเหมือนเมื่อก่อน คนในหมู่บ้านเดียวกันไปมาหาสู่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ไม่ต้องออกไปหากินไกล ๆ ทำให้คนใกล้ชิดกัน วันนี้สถานการณ์เปลี่ยนไป จำเป็นต้องมีคนเชื่อมคน เชื่อมองค์กร เพื่อให้ผู้คนมีความสัมพันธ์กันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเหมือนที่เคยทำในอดีตแต่ต่างกันในรูปแบบ ซึ่งต้องพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป

เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญมาก ถ้ามีคนรวมกันตั้งเป็นองค์กรในชุมชนและเชื่อมโยงกันในตำบลหรือระหว่างตำบลก็ เกิดพลัง ถ้ามีการจัดการที่ดีก็จะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง เพราะจะมีการจัดการเรื่องการผลิต การบริโภค ใครจะผลิตอะไร จัดการอย่างไร ถ้ามีเครือข่ายกว้างก็จะทำให้จัดการการผลิตหลายอย่างได้คล่องตัว เช่น ปลูกผักแค่ไม่กี่แปลงก็กินได้ทั้งหมู่บ้าน ถ้าปลูกผักกันหลายคนก็คงต้องมีตลาดที่กว้างกว่า ซึ่งในกรณีนี้ตลาดเครือข่ายจะช่วยได้มาก ทำให้ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ผลิตปุ๋ย และอย่างอื่นได้ปริมาณมากและราคาก็จะถูกลง ในปีหนึ่ง ๆ แต่ละตำบลใช้จ่ายในเรื่องของข้าวปลาอาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ ปุ๋ยตำบลละกว่า 50 ล้านบาท บางแห่ง

มากกว่า 100 ล้านบาท ถ้ามีการจัดการดีตลาดท้องถิ่นก็จะเป็นของชุมชน วิสาหกิจชุมชนที่ดีชาวบ้านจะเป็นคนกำหนดราคาเองได้ โดยไม่ต้องไปถามพ่อค้าว่าจะซื้อเท่าไร ตลาดวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นชุมชนจึงควรเป็นผู้กำหนดราคาเอง

วิสาหกิจชุมชนกับโครงการต่าง ๆ ของรัฐ

วิสาหกิจชุมชนนั้นเกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐบาลที่ได้ดำเนินการมาแล้วอย่างเช่นโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 ล้านบาท โครงการพัชชะระหนี้ กล่าวคือ เนื่องจากการคิดและการจัดการวิสาหกิจชุมชนทำให้ชุมชนมีระบบการคิด การจัดการที่ชัดเจน แยกแยะได้ว่าอะไรทำเพื่อกิน เพื่อใช้สินค้าอะไรดีพอที่จะเอาออกสู่ตลาดใหญ่แล้วเรียกผลิตภัณฑ์ที่ชาวบ้าน มีความภาคภูมิใจในการนำเสนอสู่ตลาดใหญ่ว่า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”

ในแง่ของการจัดการกองทุนชุมชน เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท เป็นแนวทางที่ชุมชนสามารถนำไปเสริมความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันการขาดการจัดการกองทุนที่ดี ขาดความรู้ ความเข้าใจ มุ่งเน้นเพียงแต่การเพิ่มรายได้ อาจก่อให้เกิดหนี้สินเป็นปัญหาที่จะตามมา ดังนั้น การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของชุมชน เรียนการรู้จักตนเอง ชุมชน โลก รวมไปถึงจนถึงการพัฒนาศักยภาพ ด้วยการจัดการอย่างพอเพียง ทำให้สามารถลดรายจ่ายและมีรายได้สูงขึ้น ในกรณีที่เป็นหนี้ระบบการจัดการนี้สามารถที่จะแบ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้หนี้ได้ (เสรี พงศ์พิศ และสุภาส จันทร์หงษ์, 2548 : 21 - 22)

แนวทางการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

จากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นแกนกลางในการดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่เป็นผู้ให้การรับรองสถานภาพของวิสาหกิจ ชุมชนและเครือข่าย และเป็นสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีบทบาทหน้าที่ 3 ส่วนด้วยกัน คือ

- (1) เป็นหน่วยงานในการรับจดทะเบียน/เพิกถอนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย และเลิกกิจการ
- (2) เป็นสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และ
- (3) ดำเนินการให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายอย่างครบวงจร และเป็นเอกภาพ โดยแนวทางในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2548 : 17)

1. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายจะดำเนินการในลักษณะของการ บูรณาการทั้งภายในหน่วยงานและร่วมกับภาคีทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นแกนกลาง เพื่อให้เกิดการรวมพลัง ในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับภาคีต่าง ๆ

2. การยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย จะเป็นไปโดยความสมัครใจและความพร้อมของชุมชน โดยไม่ได้ตั้งเป้าหมายจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จะต้องมาขึ้นจดทะเบียนในแต่ละปี แต่สิ่งสำคัญ คือ จะต้องสร้างความเข้าใจให้ประชาชนและชุมชนได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ วิธีการและขั้นตอนในการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 อย่างทั่วถึง

3. เจ้าหน้าที่ในภาครัฐ และเอกชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทเป็นผู้เชื่อมประสานกับวิสาหกิจ ชุมชนในเรื่อง การเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (facilitator) การเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง (catalyst) และการเชื่อมประสานเพื่อให้เกิดเครือข่าย (networker)

4. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจะมุ่งเน้นส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการทุนของชุมชน ทั้งที่เป็นเงิน ทรัพยากร ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเกื้อหนุนกิจการของชุมชนมากกว่าสนับสนุนในรูปแบบของปัจจัยและ เงินให้เปล่า แก่ชุมชน

5. พัฒนาระบบข้อมูลวิสาหกิจชุมชน และเครือข่าย เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารและความรู้ในระหว่างวิสาหกิจชุมชนและ เครือข่าย และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างวิสาหกิจ ชุมชนกับหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

6. พัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้นแบบในทุกจังหวัดในปี พ.ศ. 2548

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแล้วตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 จะทำให้ได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. เกิดการรวมตัวกันของคนในชุมชนในการประกอบกิจการในระดับชุมชนเป็น วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย

2. มีสิทธิในการขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนความต้องการที่แท้จริงจาก คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

3. มีสิทธิในการได้รับการส่งเสริมหรือการสนับสนุนการพัฒนากิจการตามมาตรการที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจัดให้มี คือ วิสาหกิจชุมชนระดับปฐมภูมิ ซึ่งมีการประกอบกิจการอย่างครบวงจร ทำให้วิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้แล้วได้มีการพัฒนาที่ สูงขึ้น วิสาหกิจชุมชนประสงค์จะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจใด ๆ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ และมีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับเงินทุน การจัดการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการ ของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งแก้ไขกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่อุปสรรคต่อการดำเนินงานและนำไปสู่ ระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้และพร้อมสำหรับการพัฒนาเพื่อที่จะแข่งขันทางการค้าในอนาคต

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี

ความสำคัญของการบัญชี

การบัญชี ถือว่าเป็นกระบวนการบันทึกข้อมูลตัวเลขของกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินภายในองค์กร โดยการจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อรายงานให้ทราบถึงฐานะและความเป็นไปของธุรกิจ เป้าหมายความสำคัญของการบัญชี คือ การให้สามารถรับรู้มูลค่าที่แท้จริงของสิ่งต่าง ๆ ทั้งสินทรัพย์ หนี้สิน ตลอดจนรายได้ ค่าใช้จ่าย เพื่อให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งบุคคลภายนอก และภายในองค์กรสามารถนำข้อมูลที่จัดทำไปใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์ 2549 : 12)

ธุรกิจจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับการบริหารงานและการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าว ต้องอาศัยข้อมูลที่จำเป็นทั้งภายในและภายนอก ข้อมูลภายในที่สำคัญมากสำหรับผู้บริหาร คือ ข้อมูลทางการบัญชี เนื่องจากทำให้ผู้บริหารสามารถทราบฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับอดีตและประเมินความเป็นไปได้ในอนาคตของกิจการ

ลักษณะหน้าที่ทางการบัญชี

1. การจดบันทึก เป็นการนำรายการทางการเงินที่เกิด บันทึกในสมุดบันทึกรายการประจำวันตามรูปแบบ วิธีการที่กำหนด เพื่อทราบข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน
2. การจัดหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกต้องนำรายการที่จดบันทึกประจำวันจัดหมวดหมู่ตามประเภทรายได้ ค่าใช้จ่าย ทำให้ทราบรายการที่เกิดขึ้นแต่ละประเภทมีอะไรบ้าง
3. การสรุป การทำรายการที่จดบันทึก และจัดหมวดหมู่มาสรุปผล เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานว่าเมื่อครบรอบเวลาบัญชีโดยปกติระยะเวลา 1 ปี มีผลการดำเนินงานกำไรหรือขาดทุนเท่าไร

4. การวิเคราะห์ที่ดีความ เป็นการนำข้อมูลมาสรุปผล วิเคราะห์ตีความแสดงการเปรียบเทียบ ในรูปอัตราส่วนร้อยละ และเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีต ตลอดจนวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ประโยชน์ของข้อมูลทางการบัญชี

การดำเนินธุรกิจข้อมูลทางการบัญชี ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้องค์กร สามารถทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ตลอดจนใช้สำหรับตัดสินใจพัฒนาระบบการทำงาน ข้อมูลทางการบัญชี จึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีประโยชน์ต่อบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายในองค์กรดังนี้

1. ต่อบุคคลภายในกิจการ เป็นบุคคลภายในกิจการ เพื่อนำข้อมูลไปตัดสินใจ
 - 1.1 ช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการวิเคราะห์ และสรุปปัญหา
 - 1.2 ช่วยเป็นเครื่องมือวางแผน และควบคุมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ทำให้การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. ต่อบุคคลภายนอก เป็นบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารแต่มีส่วนได้เสียกับกิจการในฐานะผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ หน่วยงานของรัฐ ลักษณะของข้อมูลจะเป็นข้อมูลที่สามารถประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการได้
 - 2.1 ผู้ลงทุน ใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่าจะลงทุนกับกิจการหรือไม่ มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงไร
 - 2.2 เจ้าหนี้ เพื่อดูสภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการหรือเพื่อตัดสินใจว่าควรให้กิจการกู้ยืม หรือให้สินเชื่อเงินเชื่อหรือไม่
 - 2.3 รัฐ หน่วยงานรัฐให้เพื่อพิจารณาว่ากิจการเสียภาษีถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเงินการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน : กลุ่มผู้ผลิตสินค้า

การพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมดูแลทางการเงินและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนนั้น มีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ควบคุม กำกับดูแลให้วิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่มมีการจัดทำบัญชีที่เป็นมาตรฐานเดียวกันภายใต้โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อพลิกฟื้นธุรกิจสถาบันเกษตรกรผ่านกลไกทางบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือทางด้านบัญชีแก่วิสาหกิจชุมชน ซึ่งประกอบด้วยบริการวางรูปแบบบัญชี การสอนแนะนำการจัดทำบัญชีและงบการเงิน รวมทั้งสอนแนะนำการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการ

บริหารธุรกิจ เป็นการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ (กลุ่มส่งเสริมพัฒนาการบัญชีชุมชน, 2553)

การปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการเงินการบัญชีวิสาหกิจชุมชน

ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ย่อมต้องมีรายการเงินเกิดขึ้นใน แต่ละวัน มากบ้าง น้อยบ้าง และโดยที่กลุ่มฯ เป็นของสมาชิก ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสมาชิก เป็นส่วนรวม จึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการด้านการเงินการบัญชี ดังต่อไปนี้

1. การมอบหมายหน้าที่ด้านการเงินการบัญชี

กลุ่มฯ ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบงานด้านการเงิน 1 คนและงาน ด้านบัญชี 1 คนเพื่อเป็นการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชีที่ดี

2. การจัดทำเอกสารการรับเงิน

ทุกครั้งที่กลุ่มฯ ได้รับเงิน ไม่ว่าจะเป็นการรับเงินรายการใด ๆ ต้องจัดทำ เอกสารการรับเงิน คือ ใบเสร็จรับเงินของกลุ่มฯ และให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินด้วยทุกครั้ง สำหรับการใช้ออกเอกสารการรับเงินให้ใช้เรียงตามลำดับเลขที่และใช้ต่อเนื่องไปจนกว่าจะหมดเล่มนั้น ๆ จึงจะขึ้นเล่มใหม่ต่อไป

3. การจัดทำเอกสารการจ่ายเงิน

การจ่ายเงินทุกครั้ง กลุ่มฯ ต้องขอใบเสร็จรับเงินจากผู้ขาย หรือในกรณี ผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงิน เช่น การจ่ายค่าพาหนะ ให้ผู้รับเงินจัดทำใบเบิกเงินของกลุ่มฯ โดยระบุ รายละเอียดการจ่ายเงิน พร้อมทั้งให้ผู้รับเงินและผู้จ่ายเงินลงลายมือชื่อรับเงินในใบเบิกเงินด้วย

4. กลุ่มฯ ต้องจัดทำบัญชีทุกวันที่มีรายการเงิน

ทุกวันที่มีรายการรับ – จ่ายเงินเกิดขึ้น กลุ่มฯ ต้องนำข้อมูลจากเอกสาร การรับ – จ่ายเงิน มาบันทึกไว้ในสมุดบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

5. การเก็บรักษาเงิน เอกสารการรับ – จ่ายเงิน และสมุดบัญชี

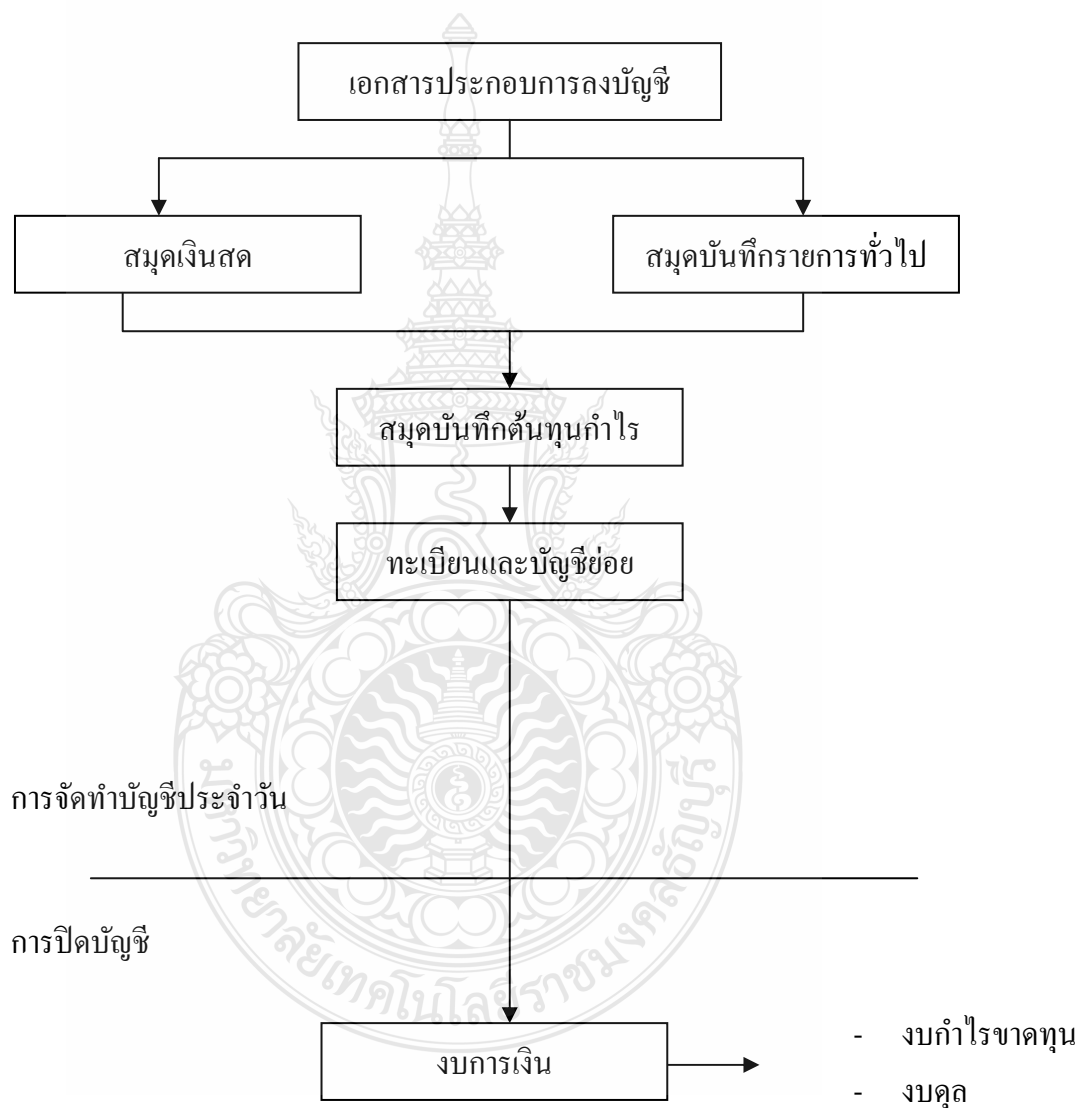
5.1 กลุ่มควรเก็บรักษาเงินสดไว้เพียงพอเท่าที่จำเป็นต้องใช้จ่าย ส่วนที่เกิน ความต้องการ ควรนำฝากธนาคาร การเก็บรักษาควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบและเก็บรักษาไว้ใน ที่มั่นคง ปลอดภัย

5.2 สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชี ต้องเก็บรักษาไว้ในที่ มั่นคง ปลอดภัย

5.3 เอกสารการรับ – จ่ายเงิน ต้องเก็บเข้าแฟ้มไว้ โดยจัดเรียงตามลำดับวันที่ เดือน พ.ศ. เพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจสอบ

ขั้นตอนการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน

ในการจัดทำบัญชีมีขั้นตอนแสดงลำดับตามแผนผัง ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แผนผังแสดงขั้นตอนการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2544)

ระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย สมุดบัญชี 10 เล่มและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่ม ดังนี้

1. สมุดเงินสด ใช้สำหรับบันทึกรายการรับ – จ่ายที่เป็นเงินสด เพื่อให้ทราบรายรับรายจ่าย และเงินสดคงเหลือประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

(1) ด้านรับ ใช้บันทึกรายการรับเงินโดยแบ่งการรับเงินเป็นช่องย่อย ๆ ตามประเภทการรับเงิน ได้แก่ ค่าสมัครสมาชิก ค่าหุ้น รับชำระหนี้เงินให้กู้ยืม รับชำระดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม รับเงินค่าขายสินค้า รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ รับฝากเงิน เป็นต้น

(2) ด้านจ่าย ใช้บันทึกการจ่ายเงินโดยแบ่งการจ่ายเงินเป็นช่องย่อย ๆ ตามประเภทการจ่ายเงิน ได้แก่ จ่ายเงินให้กู้ยืม ซื้อสินค้า ต้นทุน ถอนเงินฝาก เป็นต้น

ต้นทุน หมายถึง รายจ่ายที่จ่ายไปเพื่อลงทุนในการผลิต ประกอบด้วยซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต

ซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ การซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ มาเพื่อทำการแปรรูปหรือผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งวัตถุดิบที่ซื่อนั้นจะแตกต่างกันไปตามแต่ว่ากลุ่มฯ ทำการผลิตสิ่งใด เช่น

ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ ได้แก่ ผ้า ซิป ด้าย กระจุม ฯลฯ

ผลิตเต้าเจี้ยว วัตถุดิบ ได้แก่ ถั่วเหลือง เกลือ ฯลฯ

ผลิตกล้วยฉาบ วัตถุดิบ ได้แก่ กล้วย น้ำตาล ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าแรงงานของสมาชิกที่เป็นผู้ทำการผลิต ค่าภาชนะ บรรจุ เป็นต้น

2. สมุดบันทึกรายการทั่วไป รายการค้าบางประเภทที่เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก และไม่สามารถที่นำไปบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะเล่มใดเล่มหนึ่งได้ก็จะนำมาบันทึกไว้ในสมุดรายการทั่วไป รายการเหล่านี้ได้แก่

2.1 รายการรับคืนสินค้าที่ขายเป็นเงินเชื่อ และให้ส่วนลดกรณีที่ไม่มีสมุดรายวันรับคืนและส่วนลด

2.2 รายการส่งคืนสินค้าที่ซื้อเป็นเงินเชื่อและได้รับส่วนลดกรณีที่ไม่มีสมุดรายวันส่งคืนและส่วนลด

2.3 รายการซื้อขายสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ

2.4 รายการซื้อขายสินทรัพย์และรับจ่ายเป็นตั๋วเงิน

2.5 รายการเบิกสินค้าไปใช้ส่วนตัว

2.6 รายการปรับปรุงบัญชี และเปิดบัญชี เป็นต้น

3. **สมุดบันทึกต้นทุนกำไร** ใช้สำหรับบันทึกรายการขายสินค้าที่ผลิตได้และต้นทุนการผลิตสินค้า เพื่อคำนวณหาผลกำไรจากการผลิตสินค้าแต่ละครั้ง

4. **สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป** เป็นสมุดที่รวบรวมหรือคумยอดของบัญชีแยกประเภททุกบัญชี ซึ่งใช้บันทึกในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น (ทุน) ต่อจากการบันทึกลงในสมุดรายวันทั่วไป ได้แก่ บัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ บัญชีแยกประเภทหนี้สิน และบัญชีแยกประเภทส่วนของผู้ถือหุ้น

5. **สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้** ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ แยกเป็นรายชื่อลูกหนี้แต่ละราย การรับชำระคืน และยอดคงเหลือ

6. **ทะเบียนคุมวัตถุดิบ** ใช้สำหรับบันทึกรายการวัตถุดิบที่ซื้อมาใช้ไปในการผลิต และปริมาณวัตถุดิบคงเหลือ เพื่อควบคุมวัตถุดิบแต่ละชนิดให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

7. **ทะเบียนคุมสินค้า** ใช้สำหรับบันทึกรายการเกี่ยวกับสินค้าที่ซื้อเข้ามาขายหรือสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้ จำหน่ายออกไป และปริมาณคงเหลือเพื่อควบคุมสินค้าแต่ละชนิดให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

8. **ทะเบียนทรัพย์สินถาวร** ใช้สำหรับบันทึกรายการสินทรัพย์ถาวรของกลุ่มฯ ที่ลงทุนซื้อหรือสร้างเครื่องใช้ที่สามารถใช้งานได้ยาวนานหลายปี และมีราคาสูง เช่น กีตาร์ เป็นต้น ซึ่งในการที่จะคำนวณกำไรขาดทุนของกลุ่มฯ ต้องคิดค่าใช้จ่ายโดยประมาณขึ้นจากประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้สินทรัพย์นั้น แล้วแบ่งออกเป็นปีละเท่า ๆ กันตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์ เรียกค่าใช้จ่ายนี้ว่า “ค่าเสื่อมราคา” สำหรับการคำนวณค่าเสื่อมราคา ทำโดยการนำราคาทุนของสินทรัพย์หารด้วยอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น ผลลัพธ์ได้เท่าใดถือเป็นค่าเสื่อมราคาแต่ละปีตั้งแต่เริ่มซื้อสินทรัพย์จนหมดอายุการใช้งาน แต่ทั้งนี้ในปีแรกที่ซื้อสินทรัพย์ หากเป็นการซื้อระหว่างปีเพื่อความสะดวกในการคำนวณ ถ้าตั้งแต่วันที่ ซื้อมาถึงวันสิ้นปีทางบัญชี นับระยะเวลาแล้วเกินกว่า 6 เดือน ให้คิด 1 ปี ถ้าต่ำกว่านั้นให้คิดครึ่งปี

9. **สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้** ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดการรับฝากเงิน แยกเป็นรายชื่อสมาชิกผู้ฝากแต่ละราย การถอนเงินฝาก และเงินฝากคงเหลือ รวมทั้งการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิก

10. **ทะเบียนสมาชิกและหุ้น** ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกแต่ละคน โดยเรียงลำดับตามเลขทะเบียนสมาชิก

11. **ใบเสร็จรับเงิน** ใช้เป็นหลักฐานในการรับเงินทุกประเภท

12. ใบเบิกเงิน ใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินทุกประเภทที่ผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงินออกให้กลุ่มฯ

13. ใบขายเชื้อ ใช้เป็นหลักฐานในการขายสินค้า ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ เป็นเงินเชื่อให้แก่สมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2544)

ตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่มีการจัดทำบัญชี

กฐีปักษ์คอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี วิสาหกิจชุมชนที่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี และนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นแก่องค์กร ช่วยให้สมาชิกมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนได้รับรางวัลชนะเลิศ “วิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2551 ด้านการบริหารจัดการ โดยใช้ข้อมูลทางบัญชี” ในวันครบรอบการสถาปนากรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ปีที่ 57 เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2552 เป็นวิสาหกิจชุมชนที่นำมูลโคและกระบือมาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยนำมาผลิตเป็นปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ดเพื่อใช้ในการเกษตรและช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรให้มีปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ในราคาถูก

นายประยูร ศรีโพธิ์ทอง ประธานวิสาหกิจชุมชนกฐีปักษ์คอนเจดีย์ กล่าวว่า จากปัญหาปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง และสภาพของดินที่ใช้ในการเกษตรเสื่อมโทรมลง ประกอบกับได้สังเกตเห็นวัชพืชในชุมชนที่น่าจะนำมาทำประโยชน์ได้ คือมูลโคและกระบือ ในระยะแรกจึงได้มีการพูดคุยกันกับสมาชิกในหมู่บ้านและตกลงกันว่าจะนำมูลโคและกระบือมาทำปุ๋ย จึงได้ลองทำและทดลองใช้เองก็เห็นว่าดี จึงรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนกฐีปักษ์คอนเจดีย์ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ดจำหน่าย เมื่อปี 2548 และในขณะนั้น กลุ่มได้มีการจดบันทึกบัญชี เพราะเห็นว่าการที่จะบริหารงานของกลุ่มฯ ให้มีประสิทธิภาพ การทำบัญชีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ขณะนั้นเป็นการจดตามความเข้าใจ มีอะไรก็จด แต่วิเคราะห์ไม่ถูก ต่อมาเมื่อปี 2550 สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สุพรรณบุรีได้เข้ามาช่วยสอนแนะนำ การทำบัญชี ทำให้กลุ่มฯ สามารถทำบัญชีได้อย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันมากขึ้น

ด้านนายสุริยา ศรีโพธิ์ทอง ผู้จัดการวิสาหกิจชุมชนกฐีปักษ์คอนเจดีย์ กล่าวว่าการทำงานบัญชีทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่าในแต่ละวันกลุ่มฯ มีรายได้จากการขายปุ๋ยเท่าไร ซึ่งวัชพืชอะไรไปบ้างสามารถอธิบายแก่สมาชิก ทำให้เกิดความโปร่งใส การบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นายสุริยา ยังได้ฝากถึงท้ายถึงวิสาหกิจชุมชนแห่งอื่น ๆ ด้วยว่า “อยากให้ทำบัญชี เพราะการทำงานบัญชีทำให้รู้รายรับรายจ่าย รู้ต้นทุนและสถานะการเงินของกลุ่มฯ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งและยั่งยืนในที่สุด”

ผลจากการทำบัญชีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ ณ วันนี้ วิชาทฤษฎีชุมชนกรูปรักษ์คอนเจ็คต์ มีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกรในชุมชนให้มีรายได้ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งยังช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกด้วย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชี

ความหมาย

ศศิวิมล ศรีเจริญจิตร (อ้างถึงในฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, 2554 : 11) ให้ความหมายคำว่า ความรู้ความสามารถ ว่าหมายถึง การที่บุคคลใด ๆ มีทัศนคติ ความคิดที่เป็นระบบ ความรู้ในสาขาที่ทำ ความรู้ทางด้านเทคนิค รวมถึงทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด

ชนัญญา สิ้นชื่อ (อ้างถึงในฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, 2554 : 11) ความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ และความเข้าใจในสาขางานที่ทำ ความรู้ด้านเทคนิค รวมถึงทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ เพื่อพัฒนาให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

ชัยสรินทร์ วีระสถาวณิชย์ (อ้างถึงในฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, 2554 : 11 - 16) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีได้ยึดแนวทางปฏิบัติของ IASC (International Accounting Standards Committee) และ IFAC (International Federation of Accountants) ที่ได้กล่าวไว้เป็นแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards=IES) กำหนดว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชีต้องประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge)

1.1 ความรู้ของนักบัญชี สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย

(1) ความรู้เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และความสามารถที่จะวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศนำไปใช้ในการทำความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นต้น

(2) ความสำนึกในความเป็นไทย

(3) ความรู้ในศิลปะ วรรณกรรมและวัฒนธรรมของโลกของภูมิภาค และของประเทศ ตลอดจนคุณค่าของศิลปะ วรรณกรรม และวัฒนธรรมเหล่านั้นตลอดจน

(4) ความสามารถในการคิดตาม เขียน โดยใช้ภาษาที่ง่าย กระชับ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ ของผู้อื่นที่ตนติดต่อกับ เพื่อการสื่อสารความหมาย กับผู้ที่อยู่นอกวิชาชีพบัญชีอีกด้วย

1.1.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ในยุคการค้าเสรีที่มีการแข่งขันสูง นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับธุรกิจจะมีความเป็นนานาชาติที่ต้องดำเนินการตามมาตรฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น การรวมตัวกันระหว่างธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ ที่พัฒนาเพิ่มขึ้นทุกที ซึ่งการดำเนินการของธุรกิจแบบนี้จำเป็นต้องใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้น ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านธุรกิจเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติควบคู่กับการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

1.1.3 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เทคโนโลยีทุกประเภทที่มีส่วนในการสร้าง จัดเก็บ และรับส่งสารสนเทศต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ รวมถึงเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ทั้งส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ทำให้สามารถจัดเก็บ บำรุงรักษาและค้นคืนข้อมูล ทำการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้ช่วยทำให้การทำงานบัญชีมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น จากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์แทนระบบการลงบัญชีด้วยมือทำให้นักบัญชีสามารถที่จะจัดทำและนำเสนอรายงานได้สะดวก

1.1.4 ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีและเรื่องที่เกี่ยวข้อง จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้นำมาซึ่งกติกาใหม่ในการดำเนินธุรกิจที่จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดภายในประเทศทำให้มาตรฐานในเรื่องต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบัญชีอันเป็นพื้นฐานเดิมเพื่อเป็นรากฐานที่จะศึกษาแนวทางด้านบัญชีสมัยใหม่ต่อไป นอกจากนี้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีควรที่จะศึกษาความรู้ด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อวิชาชีพบัญชี เช่น เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยหลักการแล้วควรจะมีการกำหนดเป็นมาตรฐานในการวางโครงสร้างการศึกษาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่ต้องสร้างบุคลากรทางการบัญชี ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 การปรับปรุงความรู้ ในการปรับปรุงความรู้ด้านการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยความรู้ 4 ประเภท ดังนี้

1.2.1 การประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษาชั้นอุดมศึกษาทั้งที่อยู่ในระบบและออกนอกระบบงบประมาณ ควรต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความ

มั่นใจให้กับผู้เรียนว่า สถาบันที่ตนศึกษาอยู่นั้น อยู่ในระบบการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานการเข้าสู่วิชาชีพ บัญชีได้

1.2.2 มาตรฐานการศึกษา สถาบันการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้มี หลักสูตรที่สามารถใช้ต่อเนื่องกับการเข้าสู่วิชาชีพได้แล้วนั้น ควรจะต้องสร้างมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะ เป็นของรัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะ มีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่มีหลาย วิทยาเขต ควรสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามี มาตรฐานเดียวกันในงามของสถาบัน มิให้แตกต่างกันไป ตามสภาพของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารของแต่ละสถาบันนั้น ๆ ที่จะต้องแก้ไข ปรับปรุงสถาบันของตนเองและการกำกับดูแลในส่วนของมาตรฐานการศึกษานี้ ต้องเป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง และจริงจังทั้งก่อนและหลังการปรับปรุง และต้องดำเนินงานต่อเนื่องเพื่อเป็นพื้นฐานที่มั่นคง ของวิชาชีพ

1.2.3 การเข้าสู่ระบบการเป็นนักบัญชีวิชาชีพ แต่เดิมกำหนดให้จบ สาขาวิชาบัญชีโดยตรง ซึ่งมีวิชาที่บังคับ ทำให้ไม่มีการยืดหยุ่น ซึ่งในปัจจุบันนักเรียนต้องเลือก แผนการศึกษา ตั้งแต่ในชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งไม่มีประสบการณ์เพียงพอที่จะตัดสินใจได้ว่าตน เหมาะสมกับอาชีพหรือวิชาชีพใด ผลที่ปรากฏเมื่อเรียนในชั้นอุดมศึกษาจนเป็นบัณฑิตก็คือ มีความรู้ และมุมมองที่ไม่กว้างพอ มองภาพรวมของธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการ ต่างประเทศไม่ครบถ้วน หรือไม่สนใจ ทำให้มีการพัฒนาตัวเองได้ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นอย่างจากเหตุผลนี้ จึงควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ให้สามารถรับบัณฑิตในสาขาวิชา อื่นมาสู่กระบวนการเตรียมตัวเป็นนักบัญชีวิชาชีพได้

1.2.4 การเป็นผู้ให้การฝึกหัดงาน ในระหว่างการฝึกหัดงานของผู้ที่ ทำการศึกษา เพื่อเข้าสู่วิชาชีพบัญชี ควรจะได้รับการฝึกหัดงานจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเฉพาะด้าน อย่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฝึกงานมากยิ่งขึ้น

2. จรรยาบรรณของนักบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้กำหนดตามพระราชบัญญัติการ บัญชี หมวดที่ 7 มาตราที่ 46 - 48 ประกอบด้วยข้อกำหนดดังต่อไปนี้

- 2.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- 2.3 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ
- 2.4 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคล

ที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้

3. ทักษะความเป็นมืออาชีพ

จากแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards = IES)

3.1. ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual skills) ประกอบด้วย

3.1.1 ความสามารถที่จะระบุได้มาจัดระบบ และเข้าใจสารสนเทศจากผู้คน สิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

3.1.2 ความสามารถในการซักถาม การทำวิจัย การคิดอย่างมีเหตุผลและเชิงวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ

3.1.3 ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เป็นระบบในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย

3.2. ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skills)

ประกอบด้วย ทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะสำหรับศาสตร์การบัญชี ทักษะเหล่านี้รวมถึง

3.2.1 ศาสตร์การคำนวณ (การประยุกต์เชิงคณิตศาสตร์ และเชิงสถิติ) และความสามารถระดับสูงในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2.2 การจำลองการตัดสินใจและการวิเคราะห์ความเสี่ยง

3.2.3 การวัดมูลค่าและการรายงาน

3.2.4 การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอื่น ๆ ที่ระบุไว้

3.3. ด้านบุคคล (Personal Skills) เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมของนักบัญชีมืออาชีพ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะตัวและการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ทักษะเหล่านี้ประกอบด้วย

3.3.1 การบริหารจัดการตนเอง

3.3.2 การคิดริเริ่ม การมีอิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3.3 ความสามารถที่จะเลือกและจัดลำดับทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด และสามารถจะจัดระบบการทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

3.3.4 ความสามารถที่คาดคะเนและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

3.3.5 การพิจารณาคูณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และทัศนคติในการตัดสินใจ

3.3.6 การสงสัยเชิงมืออาชีพ

3.4 ด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) นักบัญชีมืออาชีพสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้ รับและถ่ายทอดสารสนเทศ สร้างคุณประโยชน์ที่มีเหตุผล และการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรประกอบของทักษะด้านทักษะสัมพันธ์และทักษะด้านการสื่อสาร ความสามารถเหล่านี้ประกอบด้วย

3.4.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นในขบวนการรับและให้คำปรึกษา ทนและแก้ไขความขัดแย้ง

3.4.2 ทำงานเป็นหมู่คณะ

3.4.3 มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายในวัฒนธรรมและความสามารถที่จะเรียนรู้อย่างชาญฉลาด

3.4.4 ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.4.5 นำเสนอ อภิปราย รายงาน และป้องกันความคิดอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบของการสื่อสารทางวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นการ

3.4.6 รับฟังและเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความอ่อนไหวต่อความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม

3.5 ทักษะด้านองค์กร และทักษะผู้บริหารจัดการธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) เป็นสิ่งสำคัญที่นักบัญชีต้องเข้าใจแง่มุมต่าง ๆ ในการทำให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้ นักบัญชีมืออาชีพต้องพัฒนาวิสัยทัศน์ทางธุรกิจตลอดจนการรับรู้เข้าใจทางการเมือง และการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ประกอบด้วย

3.5.1 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และแหล่งทรัพยากรและการตัดสินใจ

3.5.2 ความสามารถที่จะจัดระบบ และมอบหมายงาน จูงใจและพัฒนาบุคลากร

3.5.3 ความเป็นผู้นำ

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงานที่ได้กล่าวไว้ในแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นจะนับรวมตั้งแต่การปฏิบัติงานเป็นผู้ฝึกหัดงานตามหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจจะทำไปพร้อมกับการเรียนได้ดังนี้

4.1 การฝึกปฏิบัติงานนี้ จะมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมของวิชาชีพ

4.2 การควบคุมดูแลประกอบด้วย

4.2.1 ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ (Mentor) จากองค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นสมาชิก IFAC

4.2.2 ผู้จ้างงาน

4.2.3 ฝึกงาน

4.2.3.1 ในระหว่างการฝึกงานต้องมีการจัดทำรายงาน เพื่อให้ที่ปรึกษาด้านวิชาชีพตรวจสอบเป็นระยะ

4.2.3.2 เมื่อครบตามกำหนดเวลาแล้ว ผู้ฝึกงานจะต้องจัดทำรายงาน เพื่อให้ที่ปรึกษาด้านวิชาชีพตรวจสอบหรือบางครั้งอาจมีการสอบสัมภาษณ์เพิ่มเติม

4.3 จัดทำระบบที่มีการจัดทำรายงานเป็นระยะ ในกรณีที่ไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมสถานที่ทำการของผู้จ้างงานที่ผ่านการพิจารณาแล้ว ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอะไร

4.4 มีการศึกษาถึงความเหมาะสมของการฝึกปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพบัญชีเป็นระยะ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการประสานงาน

ความหมาย

รัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์ (2553 : 5 - 18) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การประสานงานว่า หมายถึง การติดต่อสื่อสารให้เกิดความคิด ความเข้าใจตรงกันในการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องกันทั้งเวลา และกิจกรรมที่จะต้องกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ไม่เกิดการทำงานซ้ำซ้อน ขัดแย้งกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน การประสานงานจึงเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารและการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กร ความสำเร็จของการประสานงานขึ้นอยู่กับบทบาทและความสามารถของบุคลากร การประสานงานเกิดจากความต้องการให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จ โดยผู้ปฏิบัติจะต้องมีความรับผิดชอบที่จะทำงานเหล่านั้นเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และจะต้องมีความสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม มีการสื่อสารที่ตรงกันอย่างรวดเร็วและราบรื่น จะต้องสามารถทำให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมทำงานอย่างมีจุดหมายเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของงานที่กำหนดไว้ และต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่เป็นไปตามข้อกำหนด ระยะเวลาและทรัพยากร

วัตถุประสงค์ของการประสานงาน

การประสานงานเกิดจากความต้องการที่จะให้งานที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ โดยปฏิบัติอย่าง สอดคล้องในจังหวะ เวลาเดียวกัน ได้ผลงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เป็นไปตามข้อกำหนด ประหยัดเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน โดยก่อนการประสานงาน ควรกำหนดความต้องการให้ แน่ชัดว่าจะประสานงานให้เกิดอะไรหรือเป็นอย่างไร หรือจะทำให้ได้ผลรับอย่างไร เพราะหากไม่มี วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนก็อาจจะประสานงานไปผิดจากที่ควรจะเป็น ซึ่งโดยทั่วไปจะประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีความสะดวกราบรื่นไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้ง แต่ในการประสานงานในแต่ละ ครั้งหรือในแต่ละกรณีประสานงานโดยวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อแจ้งให้ผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
2. เพื่อขอความช่วยเหลือ และเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี
3. เพื่อขอคำยินยอมหรือความเห็นชอบ
4. เพื่อขจัดข้อขัดแย้งในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อใช้เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร
6. เพื่อช่วยให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน และทำให้มีการวางแผนอย่างละเอียด

รอบคอบ

7. เพื่อตรวจสอบอุปสรรคและสภาพปัญหา

ปัญหาในการติดต่อประสานงาน

โดยส่วนใหญ่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการติดต่อประสานงานมักจะเป็นเรื่องของการบริหารคน ซึ่ง ไม่สามารถบังคับให้ใครทำอะไรตามใจได้ คนเป็นเรื่องที่ควบคุมค่อนข้างลำบาก เรื่องหนักใจอยู่ที่ว่า จะต้องไปติดต่อประสานงานกับคน พวกกันไม่รู้เรื่อง คิดกันคนละอย่าง และที่ซ้ำร้ายหากต้องไปติดต่อ ประสานงานกับคนที่ไม่ถูกชะตากัน ย่อมที่จะมีปัญหาเกิดขึ้นตามมามากมาย

สาเหตุของปัญหาในการติดต่อประสานงาน

ให้ข้อมูลล่าช้าเกินไป การที่ติดต่อประสานงานกับอีกหน่วยงานหนึ่งล่าช้านั้นอาจจะ เป็นเพราะว่ารอข้อมูลจากอีกหลายหน่วยงาน จึงทำให้ส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่าช้าตามไป ด้วยปัญหานี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

รับ - ส่งข้อมูลผิดพลาด การรับ และส่งมอบข้อมูลรายงาน เอกสารที่ผิดพลาด ย่อม นำไปสู่การติดต่อประสานงานที่ไม่รู้จบ คนบางคนยังไม่ทันฟัง กลับด่วนสรุปตามอำเภอใจ หรือคน บางคนเอาเร็วไว้ก่อน ส่งข้อมูลให้ด้วยความรวดเร็ว แต่ข้อมูลที่นำส่งให้ กลับพบแต่ข้อผิดพลาด

เพิกเฉย และหลงลืม การเพิกเฉย ไม่สนใจว่าเป็นหน้าที่ของตนเองที่จะต้องติดตามติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ คิดว่าไม่ใช่เรื่อง ไม่ใช่หน้าที่ ไม่เห็นความจำเป็น หรือไม่เห็นความสำคัญของการติดต่อประสานงาน คิดเสียแต่ว่ารอให้อีกฝ่ายติดต่อมาเองไม่ดีกว่าหรือ และบางคนยังซ้ำร้ายใหญ่ นึกแล้ว แต่กลับลืมนัดที่รับปากไว้

ไม่ได้รับความร่วมมือ มีสาเหตุมาจาก มีความคิดที่แตกต่างกัน มีอคติต่อกัน ไม่ชอบกัน หรือปิดบังข้อมูล ทำให้ไม่เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง

ปัจจัยในการประสานงาน

ปัจจัยที่จำเป็นต่อการประสานงานไม่ว่าจะเป็นองค์กร หรือหน่วยงานประเภทใด มีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. คน หมายถึง ผู้ซึ่งจะทำให้งานเป็นผลขึ้นมา การประสานงานที่แท้จริง คือ การประสานคนให้ร่วมใจร่วมกำลังงานด้วยการนำเอาความสามารถของคนมาทำให้เกิดผลงานในจุดมุ่งหมายเดียวกัน ความสามารถของคนพิจารณาได้สองด้านคือทางด้านความรู้และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้ประสานงานต้องมีความรู้ความสามารถและการมองเห็นไกล มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีทัศนคติที่ดีต่อกัน ผู้ร่วมงานทุกฝ่ายเข้ากันได้ดี มีการพบปะหารือกันอยู่เสมอ

2. เงิน หมายถึง ตัวเงินและสิ่งอื่นซึ่งสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้ ในการประสานงานจะต้องมีกำลังเงินสนับสนุนการปฏิบัติงาน

3. วัสดุ หมายถึง สิ่งของเครื่องมือและเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการประสานจะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ช่วยในการประสานงานอย่างพอเพียง

4. วิธีการทำงาน หมายถึง การบริหารงานให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้ชัดเจน มีการมอบหมายงาน และการควบคุมงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี

การประสานงาน อาจกระทำได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประสานงานอย่างเป็นทางการ หมายถึง การประสานงานแบบมีพิธีรีตองที่ต้องปฏิบัติ เช่น มีหนังสือติดต่อหรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเสนอรายงานเป็นลำดับชั้น เป็นต้น

2. การประสานงานอย่างไม่เป็นทางการ หมายถึง การประสานงานแบบไม่มีพิธีรีตองเพียงแต่ทำความตกลงให้ทราบถึงการที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามจังหวะเวลาเดียวกันและด้วยจุดประสงค์เดียวกัน การดำเนินการต้องอาศัยความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นส่วนตัวระหว่างบุคคล ไม่มีแบบแผน เป็นการติดต่อแบบเผชิญหน้าซึ่งกันและกัน ผลดีก็คือ สามารถมีความเข้าใจที่ตรงกันและชัดเจนที่สุด เช่น การประสานงานด้วยวาจาทางโทรศัพท์ หรือการเข้าพบผู้ที่ติดต่อโดยตรง

อาจกล่าวได้ว่า การประสานงาน เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ความจริงใจ ความอดทนอดกลั้น ความขี้มเข้มแจ่มใส ในการติดต่อกับบุคคลอื่น เพื่อขอรับการสนับสนุน ขอความร่วมมือ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

การประสานงานที่ดี จะช่วยให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่นและรวดเร็ว ทุกคน ทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้ดียิ่งขึ้น ช่วยประหยัดทรัพยากร ทั้งเวลา เงิน วัสดุ และสิ่งของต่าง ๆ ในการทำงาน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ของงานมากขึ้น และยังสร้างความเข้าใจอันดีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในองค์กรและระหว่างองค์กร ช่วยขจัดข้อขัดแย้งในการทำงาน ป้องกันการก้าวก่ายหน้าที่ ขจัดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน เกิดการทำงานเป็นทีม สร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกัน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิรัตน์ ศรีแก้ว (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในส่วนภูมิภาค ทว่าราชอาณาจักร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี ประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในส่วนภูมิภาค อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การจัดทำ รายงานส่งงบเดือน การตรวจสอบภายใน การรับ - จ่ายเงิน อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งคลัง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านการรับ - จ่ายเงิน ปัญหาลำดับหนึ่งและลำดับสุดท้าย คือ ปริมาณงานมากเกินไป เจ้าหน้าที่มีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลภายหลัง ทำให้เอกสาร หลักฐานไม่ตรงกัน ด้านการเก็บรักษาเงิน ปัญหาลำดับหนึ่งและลำดับสุดท้าย คือ ไร้วางใจและ เชื่อใจเจ้าหน้าที่การเงิน ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้เก็บรักษาไว้แต่เพียงผู้เดียว ด้านการนำ เงินส่งคลัง มีปัญหาลำดับหนึ่งและลำดับสุดท้าย คือ ใบนำฝากหรือใบนำส่งของหน่วยงานย่อย มักไม่แจ่งเหตุผลให้ทราบอย่างชัดเจนเนื่องจากแยกประเภทเงินรายได้แผ่นดินไม่ถูกต้อง โดยทราบว่างเงินไม่เกินอำนาจเก็บรักษา จึงเก็บไว้จนเกินเวลา 1 เดือน ด้านการตรวจสอบ ภายในมีปัญหาลำดับหนึ่งและลำดับสุดท้าย คือ ปัญหาการตรวจสอบภายในที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมิได้วางหลักเกณฑ์เพื่อถือเป็นแนวทางหรือหลักปฏิบัติ สำหรับผู้ตรวจสอบภายใน จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในได้ตรวจ พบข้อบกพร่องและได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่การเงินทราบแล้ว แต่เจ้าหน้าที่การเงินไม่สนใจที่จะแก้ไขตามที่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทักท้วงได้ ด้านการจัดทำรายงานส่งงบเดือนมีปัญหาลำดับหนึ่งและลำดับสุดท้าย คือ หน่วยงานย่อยส่งหลักฐานและใบสำคัญคู่จ่ายมาให้ล่าช้า ทำให้เลยเวลาในการจัดส่ง เกิดจากหน่วยงานเบิกเงินไม่ถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่

บริหารงานการเงินและบัญชีประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรศึกษาระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ให้แม่นยำเพื่อความสะดวก ถูกต้องและรวดเร็วในการ ปฏิบัติงาน ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการควรจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มให้มากกว่าที่มีอยู่เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณงานที่มีมาก จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

ธนศรี กลิ่นมิ่ง (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาด้านการเบิกเงินคือ (1) ปัญหาเกี่ยวกับสำนักงานการประถมศึกษาเบิกเงินให้กับโรงเรียนล่าช้า (2) การกรอกรายการในใบเบิกเงินต่าง ๆ ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ปัญหาด้านการรับเงิน คือ (1) การรับเงินจากธนาคารล่าช้าไม่คล่องตัว (2) กรรมการรับเงินไปรับเงินไม่ ครบตามจำนวนที่แต่งตั้งไว้ ปัญหาด้านการจ่ายเงิน คือ (1) โรงเรียนไม่จัดทำทะเบียนจ่ายบัตรเงินเดือน (2) โรงเรียนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการจ่ายเงิน ปัญหาด้านการเก็บรักษาเงิน คือ (1) โรงเรียนไม่มีตู้รับรักษา (2) การเก็บเงินสดติดตัวไว้กับเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนและไม่มีการบันทึกเพื่อการเก็บรักษา ปัญหาด้านการนำส่งเงิน คือ เจ้าหน้าที่การเงินไม่เข้าใจขั้นตอน การปฏิบัติเกี่ยวกับการนำส่งเงินคืนคลังและไม่มีการจัดทำใบนำส่งเงิน ปัญหาด้านการทำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี คือ (1) การลงรายการในสมุดเงินสดและทะเบียนต่าง ๆ ไม่เป็นปัจจุบัน และมีการขูดลบขีดฆ่า (2) มีการเปิดบัญชีก่อนเวลา 15.30 น. (3) การรับเงินบริจาค ไม่ออกใบเสร็จรับเงินและไม่นำลงบัญชีและทะเบียนคุมเงินนอกงบประมาณ ปัญหาด้านการตรวจสอบและการรายงาน คือ (1) ผู้ตรวจสอบการเงินและบัญชี ไม่ได้ตรวจสอบสม่ำเสมอ (2) การจัดทำรายงานไม่ถูกต้องและการจัดส่งรายงานล่าช้า และปัญหาทั่วไปคือ (1) ปัญหาไม่สามารถเลือกครูอาจารย์ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี (2) ปัญหาผู้ปฏิบัติงานไม่มีเวลาเนื่องจากมีงานด้านการสอนและงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบ

ศิริวรรณ สุ่มเล็ก (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ พบปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ได้แก่ ชื่อบัญชีมีมากเกินไป การจำแนกรายการระหว่างสินทรัพย์ส่วนตัวกับสินทรัพย์ของกิจการ เอกสารที่ใช้ในการประกอบการบันทึกบัญชีมีปริมาณมากเกินไป ประเภทของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน ปัญหาอันดับที่สอง คือ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของพนักงานบัญชี ได้แก่ พนักงานขาดความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน

พนักงานไม่มีการปฏิบัติงานที่เป็นขั้นตอนตามนโยบายของกิจการและพนักงานไม่สามารถให้คำแนะนำกับผู้บริหารในการใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อตัดสินใจได้ ปัญหาอันดับที่สาม คือ ปัญหาทางด้านความร่วมมือและประสานงาน ได้แก่ ความร่วมมือจากผู้ตรวจสอบบัญชีในการให้คำแนะนำ การจัดทำบัญชี ความร่วมมือจากผู้บริหารในการให้ข้อมูล ความร่วมมือจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ปัญหาอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ปัญหาการบันทึกบัญชีโดยการเขียนบันทึกและการบันทึกบัญชีโดยคอมพิวเตอร์

ชัชดา รัตนานนท์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและทางแก้ปัญหสำหรับระบบบัญชีของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อสรุปว่า วิธีปฏิบัติทางการบัญชีและระบบบัญชีของวัดไทยในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสมตามแนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีและขาดการควบคุมภายในที่ดี โดยเฉพาะระบบการจ่ายเงินและทรัพย์สิน ผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์และขาดความรู้ด้านบัญชี นอกจากนี้ระบบบัญชีปัจจุบันไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการดูแลทรัพย์สินกับการจัดทำบัญชี ซึ่งอาจนำไปสู่การทุจริตได้ง่าย การศึกษาครั้งนี้ได้แนะนำระบบบัญชีที่เหมาะสมกับขนาดของวัดอันจะนำไปสู่การควบคุมภายในที่ดี พร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการจัดทำผังบัญชีและรหัสบัญชี การเสนอรูปแบบของเอกสารบัญชี รายงานทางการเงิน การกำหนดทางเดินของเอกสารของวงจรที่สำคัญเพื่อการควบคุมภายในของแต่ละส่วนของระบบบัญชี รวมถึงวิธีการตรวจสอบการควบคุมภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายในให้ดียิ่งขึ้น

ประนอม คำผา (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพปัญหาทางการบัญชีของสถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดในเขตภาคอีสานตอนล่าง จำนวน 371 แห่ง ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2548 พบว่า ปัญหาด้านการบัญชี 10 อันดับแรกของกลุ่มตัวอย่างที่พบ ประกอบด้วย ลูกหนี้ค้างชำระเป็นเวลานานบริษัทไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่เรียกเก็บเงินไม่ได้ บันทึกบัญชีสินค้าไม่ครบถ้วนตามรายการรับ - จ่ายสินค้า สินค้าในคลังสินค้ามีจำนวนมากทำให้เกิดการเสื่อมสภาพล้าสมัย จัดทำบัญชีไม่ครบถ้วน บันทึกรายการในบัญชีแยกประเภทล่าช้า เอกสารประกอบการลงบัญชีไม่สมบูรณ์ มีเอกสารประกอบการลงบัญชีแต่ลืมนำมาลงบัญชี มีค่าใช้จ่ายบางประการไม่สามารถควบคุมได้ทำให้ค่าใช้จ่ายตัวนั้นสูงกว่าปกติและมีสินค้าหายจากคลังสินค้า ตามลำดับ ขณะเดียวกันหากพิจารณาปัญหาด้านการบัญชี 10 อันดับแรกของกลุ่มตัวอย่าง เป็นปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมภายในมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับเอกสารประกอบการลงบัญชี ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีสินค้า ปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี ปัญหาเกี่ยวกับบัญชีแยกประเภทและปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานบัญชี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ

89.49 มีความต้องการได้รับการสนับสนุนทางวิชาการด้านการบัญชี โดยวิธีการอบรม จัดหมาย การประชุม สัมมนาทางวิชาการ อินเทอร์เน็ต เอกสารตอบปัญหาต่าง ๆ โทรศัพท์สายด่วนตอบปัญหา คลินิกบัญชีและวิทยุชุมชนตามลำดับ

สุภาภรณ์ เฟ่งพิศ (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชี และศึกษาอิทธิพลของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลสำนักงานบัญชีและการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีที่มีต่อปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างสำนักงานบัญชี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 แห่ง ผลการวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30 - 39 ปี การศึกษาจบระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านบัญชีมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี ออกแบบงบการเงินและจัดทำรายงานภาษียื่นกรมสรรพากร สำนักงานบัญชีส่วนใหญ่เป็นคณะบุคคล เปิดดำเนินการมากกว่า 15 ปี ผลการศึกษาการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี พบว่า มีการใช้ความรู้ทางด้านการทำบัญชีมากที่สุด ในการจัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบกำไรขาดทุน งบดุล งบกระแสเงินสด เป็นต้น รองลงมาเป็นการใช้ความรู้ด้านวิชาชีพด้านการบัญชีภาษีอากรในการยื่นแบบภาษี เพื่อนำส่งกรมสรรพากร และการใช้ความรู้วิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ สำหรับปัญหาในการจัดทำบัญชีพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีมีปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำบัญชี และปัญหาความยุ่งยากจากการถูกตรวจสอบการทำบัญชีโดยเจ้าพนักงานกรมสรรพากร นอกจากนี้การศึกษารเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลและสถานประกอบการ พบว่า เพศ และระดับการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชี ในขณะที่อายุและประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาการเปิดดำเนินงานและจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ ไม่มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี การเปรียบเทียบการใช้ความรู้ที่มีผลต่อปัญหาในการจัดทำบัญชี ได้แก่ การใช้ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีบริหาร และการใช้ความรู้ด้านการวางระบบบัญชีมีผลต่อปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานงานกับลูกค้า ด้านการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี

มยุรี บุญโต (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีแบบเดิมของธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานีที่ทางกลุ่มปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและสร้างระบบการจัดทำบัญชีที่

เหมาะสมกับธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี เลือกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ กลุ่มแม่บ้านเกาะเทโพ ที่อยู่ 75 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะเทโพ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานีเป็นกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP โดยกำหนดประเภทของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตทั่วไป การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสำรวจลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชน การทำไคอะแกรมทางเครือญาติ การจัดบันทึกสนามและการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ระบบบัญชีแบบเดิมของธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานีที่ทางกลุ่มปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน มีการจัดบันทึกการรับ - จ่าย จัดบันทึกในสมุดเพื่อจัดทำรายงานรับ - จ่ายส่งหน่วยงานราชการแต่มีการจัดเก็บเอกสาร ไม่มีการบันทึกต้นทุนเกี่ยวกับวัตถุดิบที่จัดซื้อและกลุ่มธุรกิจชุมชนเคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาในเรื่องการจัดทำบัญชี คือ หลายหน่วยงานราชการที่กลุ่มมีภาระต้องการเป็นข้อมูลรายรับรายจ่าย จะมีแบบฟอร์มต่าง ๆ มากมายทำให้กลุ่มมีภาระในการจัดทำบัญชี สมุดที่จัดทำมีหลายเล่มทำความเข้าใจยาก ไม่อยากทำ เนื่องจากระยะเวลาการอบรมสั้นและไม่ได้ฝึกปฏิบัติการ การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีใหม่ การให้ความรู้การจัดทำบัญชีต้องใช้ระยะเวลา เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดทำบัญชี ต้องทำให้ทางกลุ่มเห็นประโยชน์ในการจัดทำบัญชีก่อน โดยฝึกปฏิบัติการลงบัญชีแบบง่ายและให้ความรู้เกี่ยวกับต้นทุนแบบง่าย ๆ เพื่อกำหนดจุดคุ้มทุน สร้างทัศนคติที่ดีต่อการจัดบันทึกข้อมูลด้านการเงินโดยข้อมูลเกี่ยวข้องกับเงินสดรับ เงินสดจ่าย และเอกสารในการควบคุมสินค้า

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนที่ผลิตสินค้าและให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการ ทั้งในรูปของนิติบุคคลและไม่ใช่นิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในชุมชนจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ จากความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกรู๊ปรักษ์ดอนเจดีย์ ที่มีการจัดทำบัญชีทำให้ทราบรายรับรายจ่าย รู้ต้นทุนและสถานะการเงินของกลุ่มฯ จนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งและยั่งยืนเป็นที่ยืนยันได้ว่าการจัดทำบัญชีมีความสำคัญ และจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงสรุปประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ด้านความร่วมมือและประสานงาน ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการค้นคว้าอิสระ คือ ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรภายหลังการประกาศ “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548” และประกอบการจริง โดยจำกัดเฉพาะวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการผลิตสินค้า จำนวน 1,268 กลุ่ม (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรภายหลังการประกาศ “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548” และประกอบการจริง โดยจำกัดเฉพาะวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการผลิตสินค้า จำนวน 305 ราย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามาเน่ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.00 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,268}{1+1,268(0.05)^2}$$

$$= 304.08$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

- ประเภทสินค้าที่ผลิต
- แหล่งวัตถุดิบ
- ผู้จัดทำบัญชีของกลุ่ม
- ระดับการศึกษา
- สาขาวิชาที่ศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี คือ

- ประสบการณ์ในการทำงาน
- การฝึกอบรม
- จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม
- การจัดทำบัญชีของกลุ่ม
- เครื่องมือการจัดทำบัญชี
- ระบบบัญชีของกลุ่ม

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งคำถามได้ 4 ด้าน ดังนี้

- ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี
- ปัญหาด้านเอกสารและวิธีการบัญชี
- ปัญหาด้านความร่วมมือและการประสานงาน
- ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ลักษณะแบบสอบถามในส่วนที่ 3 จะเป็นแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า rating scale ซึ่งมีลักษณะคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความสำคัญของปัญหาและอุปสรรค 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ปัญหามาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ปัญหาน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามลักษณะปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะได้โดยเสรี

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาแบ่งการเก็บข้อมูลตามลักษณะที่มาของข้อมูลได้ 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูล โดยได้จากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ เว็บไซต์และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนและการจัดทำบัญชี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ เพื่อจัดหมวดหมู่ตามลักษณะผู้ให้ข้อมูลที่ จะศึกษาและลงรหัสในแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการบันทึกข้อมูล
2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามส่วนที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อการจัดระดับค่าเฉลี่ยสามารถแบ่งออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้

สูตรการจัดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมาย

$$\begin{aligned} \text{ช่วงค่าเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนช่วงค่าเฉลี่ย}} \\ \text{แทนค่า} \quad \text{ช่วงค่าเฉลี่ย} &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ได้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับของปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับของปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับของปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับของปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับของปัญหาน้อยที่สุด

4. หาค่ามัธยฐาน (median) เพื่อศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยว่ามีความแตกต่างจากค่ามัธยฐานมากน้อยเพียงใด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการเปิดรับข่าวสาร และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อตลาดน้ำบางคล้า

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.719

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2.1.3 ร้อยละ Percentage)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlations Coefficient)

3.5 ข้อจำกัดในการศึกษา

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรที่ผู้ศึกษาไม่สามารถหาได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง (Primary Data) ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการประมาณค่าตัวเลขประชากรจากวิธีการคำนวณหาสัดส่วนแทนซึ่งเป็นวิธีการหาข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังการคำนวณที่ได้ระบุนายละเอียดไว้ในหัวข้อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช” ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 ราย โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือน มกราคม 2555 ได้ทำการตรวจทานและนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมทางสถิติ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสินค้าที่ผลิต

สินค้าที่ผลิต	จำนวน	ร้อยละ
การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	27	8.9
การผลิตพืช	16	5.2
การผลิตประมง	22	7.2
การผลิตปศุสัตว์	13	4.3
ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเสื่อผ้า	12	3.9
การผลิตปัจจัยการผลิต	17	5.6
ดอกไม้ประดิษฐ์	17	5.6
เครื่องจักสาน	22	7.2
เครื่องหนัง	13	4.3
เครื่องประดับ/อัญมณี	21	6.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สินค้าที่ผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	17	5.6
เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์	21	6.9
ของชำร่วย/ของที่ระลึก	62	20.3
เครื่องปั้น	25	8.2
รวม	305	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตของชำร่วย/ของที่ระลึก จำนวน 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.3 รองลงมาเป็นวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.9 อันดับ 3 เป็นวิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้น จำนวน 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งวัตถุดิบของกลุ่ม

แหล่งวัตถุดิบ	จำนวน	ร้อยละ
ภายในจังหวัด	271	88.9
ภายนอกจังหวัด	0	0
ภายในและภายนอกจังหวัด	34	11.1
รวม	305	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่าโดยส่วนใหญ่วิสาหกิจชุมชนมีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตภายในจังหวัด จำนวน 271 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.9 และมีแหล่งวัตถุดิบทั้งภายในและภายนอกจังหวัด จำนวน 34 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้จัดทำบัญชีของกลุ่ม

ผู้จัดทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
กรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	258	84.6
สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	0	0
ลูกหลาน/ญาติ ของกรรมการและสมาชิก	0	0
ครูบัญชีอาสา บุคคลภายนอก	0	0
อื่นๆ	0	0
ยังไม่มีกำหนดผู้จัดทำ	47	15.4
รวม	305	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นกรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 258 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.6 และยังไม่มีกำหนดผู้จัดทำ จำนวน 47 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชี

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	135	52.3
มัธยมศึกษา	80	31.0
ปวช.	43	16.7
ปวท. /ปวศ./อนุปริญญา	0	0
ปริญญาตรี/สูงกว่า	0	0
อยู่ระหว่างการศึกษา	0	0
รวม	258	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนมีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 135 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมามัธยมศึกษา จำนวน 80 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 31 และ ปวช. จำนวน 43 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษา

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
บัญชี	18	7.0
บริหาร	0	0
เศรษฐศาสตร์	0	0
อื่น ๆ	240	93.0
รวม	258	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ จำนวน 240 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 93 สาขาบัญชี จำนวน 18 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 7

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดทำบัญชีของกลุ่ม

ระยะเวลาปฏิบัติงานของบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	58	22.5
1 – 3 ปี	28	10.9
4 – 5 ปี	172	66.7
มากกว่า 5 ปี	0	0
รวม	258	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนปฏิบัติงานในตำแหน่ง 4-5 ปี จำนวน 172 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 58 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 22.5 และ 1-3 ปี จำนวน 28 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10.9

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

การฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
เคยฝึกอบรม	94	36.4
ไม่เคยฝึกอบรม	164	63.6
รวม	258	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้จัดทำบัญชีไม่เคยผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จำนวน 164 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 63.6 และผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จำนวน 94 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 36.4

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่ฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน

จำนวนครั้ง/ปี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 ครั้ง /ปี	94	100
2-3 ครั้ง/ปี	0	0
4-5 ครั้ง/ปี	0	0
มากกว่า 5 ครั้ง/ปี	0	0
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้จัดทำบัญชีที่เคยผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนได้รับการฝึกอบรมไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี จำนวน 94 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
จัดทำ	258	84.6
ไม่จัดทำ	47	15.4
รวม	305	100.0

จากตารางที่ 4.9 พบว่าโดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการจัดทำบัญชี จำนวน 258 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.6 และไม่จัดทำบัญชี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเครื่องมือการบันทึกบัญชี

เครื่องมือการบันทึกบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
บันทึกด้วยมือ	138	53.5
บันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์	85	32.9
บันทึกด้วยมือและเครื่องคอมพิวเตอร์	35	13.6
รวม	258	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่าโดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการบันทึกบัญชีด้วยมือ จำนวน 138 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาบันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 85 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 32.9 และบันทึกด้วยมือและเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 35 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
สมุดเงินสด	258	100.0
สมุดบันทึกรายการทั่วไป	258	100.0
สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	30	11.6
สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป	14	5.4
สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้	25	9.7
ทะเบียนคุมวัตถุดิบ	148	57.4
ทะเบียนคุมสินค้า	258	100.0
ทะเบียนทรัพย์สินถาวร	19	7.4
สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้	26	10.1
ทะเบียนสมาชิกและหุ้น	258	100.0
ใบเสร็จรับเงิน	258	100.0
ใบเบิกเงิน	52	20.2
ใบขายเชื่อ	229	88.8
อื่นๆ	0	0

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จัดทำบัญชีทุกกลุ่มมีสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ดังนี้ สมุดเงินสด สมุดบันทึกรายการทั่วไป ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนสมาชิกและหุ้นและใบเสร็จรับเงิน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือมีใบขายเชื่อ จำนวน 229 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 88.8 และมีสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปน้อยที่สุด จำนวน 14 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 5.4

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ด้านความรู้ความสามารถเป็นรายชื่อ

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับปัญหา
ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน	3.64	.904	มาก
ท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชีได้	3.55	1.069	มาก
ท่านรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบังคับของกลุ่ม	3.40	1.261	ปานกลาง
ท่านได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ	3.48	1.052	มาก
ท่านเข้าใจในวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มเป็นอย่างดี	3.26	1.275	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ ในระดับมาก ในประเด็นท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน (ค่าเฉลี่ย = 3.64 S.D. = 0.904) ท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชีได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.55 S.D. = 1.069) ท่านได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ (ค่าเฉลี่ย = 3.48 S.D. = 1.052) ในระดับปานกลาง ในประเด็นท่านรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบังคับของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย = 3.40 S.D. = 1.261) ท่านเข้าใจในวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = 3.26 S.D. = 1.275)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชีเป็นรายชื่อ

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับปัญหา
เอกสารที่ใช้ในการประกอบการบันทึกบัญชี มีปริมาณมาก	3.64	1.308	มาก
การบันทึกรายการบัญชี ลงสมุดรายวันซื้อ รายวันขาย รายวันรับ รายวันจ่ายและรายวัน ทั่วไป	3.82	1.341	มาก
การผ่านรายการจากสมุดรายวันขึ้นต้นไป สมุดบัญชีแยกประเภท	3.40	1.196	ปานกลาง
การจำแนกรายการว่าเป็นสินทรัพย์ส่วนตัว ออกจากทรัพย์สินของกิจการ	3.75	1.180	มาก
การจำแนกค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต้นทุนการ ผลิต) ออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและ บริหาร	3.72	1.157	มาก
ความถูกต้องและขั้นตอนการอนุมัติการ เบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือและวัสดุ สำนักงาน	3.66	1.124	มาก
การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน	3.59	0.980	มาก
ประเภทของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุ สำนักงานมีมากในการจัดขององค์กร	3.55	1.051	มาก
ชื่อบัญชีมีมากจนเกินไป	4.25	1.264	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ในระดับมากที่สุด ในประเด็นข้อบัญชียังมีมากจนเกินไป (ค่าเฉลี่ย = 4.25 S.D. = 1.264) ในระดับมากในประเด็นการบันทึกรายการบัญชี ลงสมุดรายวันซื้อ รายวันขาย รายวันรับ รายวันจ่ายและรายวันทั่วไป (ค่าเฉลี่ย = 3.82 S.D. = 1.341) ในระดับมาก ในประเด็น การจำแนกรายการว่าเป็นสินทรัพย์ส่วนตัวออกจากทรัพย์สินของกิจการ (ค่าเฉลี่ย = 3.75 S.D. = 1.180) การจำแนกค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต้นทุนการผลิต) ออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ค่าเฉลี่ย = 3.72 S.D. = 1.157) ความถูกต้องและขั้นตอนการอนุมัติการเบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือและวัสดุสำนักงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.66 S.D. = 1.124) เอกสารที่ใช้ในการประกอบการบันทึกบัญชียังมีปริมาณมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64 S.D. = 1.308) การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.59 S.D. = 0.980) ประเภทของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงานมีมากในการจัดขององค์กร (ค่าเฉลี่ย = 3.55 S.D. = 1.051) และในระดับปานกลาง ในประเด็น การผ่านรายการจากสมุดรายวันขึ้นต้น ไปสมุดบัญชีแยกประเภท (ค่าเฉลี่ย = 3.40 S.D. = 1.196)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีด้านความร่วมมือและประสานงานเป็นรายข้อ

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับปัญหา
ความร่วมมือในการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี	4.16	1.333	มาก
ความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดทำบัญชี	4.25	1.276	มากที่สุด
ประธานกลุ่มได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลทางบัญชีเป็นอย่างดี	4.26	1.270	มากที่สุด
ผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำให้ท่านจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง	4.14	1.357	มาก
การประสานความร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นในการจัดทำบัญชี	4.18	1.323	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีด้านความร่วมมือและประสานงานในระดับมากที่สุด ในประเด็น ประสานกลุ่มได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลทางบัญชีเป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = 4.26 S.D. = 1.270) ความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.25 S.D. = 1.276) ในระดับมาก ในประเด็น การประสานความร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นในการจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.18 S.D. = 1.323) ความร่วมมือในการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.16 S.D. = 1.333) ผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำให้ท่านจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย = 4.14 S.D. = 1.357)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นรายชื่อ

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับปัญหา
ความสะดวกและง่ายในการปฏิบัติงาน	4.35	0.781	มากที่สุด
ความปลอดภัย ในการเข้าใช้งานการจัดทำบัญชี	4.36	0.778	มากที่สุด
ความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนและแม่นยำ	4.18	0.813	มาก
การเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง	4.34	0.721	มากที่สุด
รูปแบบบัญชีตรงกับความต้องการ	4.35	0.681	มากที่สุด
การจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชี	4.28	0.756	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ในประเด็นความสะดวกและง่ายในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.35 S.D. = 0.781) ความปลอดภัย ในการเข้าใช้งานการจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.36 S.D. = 0.778) รูปแบบบัญชีตรงกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย = 4.35 S.D. = 0.681) การเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง (ค่าเฉลี่ย = 4.34 S.D. = 0.721) และการจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 4.28 S.D. = 0.756) ในระดับมากในประเด็นการบันทึกรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนและแม่นยำ (ค่าเฉลี่ย = 4.18 S.D. = 0.813)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี โดยรวม

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	Median	ระดับปัญหา
ด้านความรู้ความสามารถ	3.47	0.913	3.60	มาก
ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี	3.71	0.967	4.00	มาก
ด้านความร่วมมือและประสานงาน	4.20	1.181	5.00	มาก
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.31	0.546	4.33	มากที่สุด
รวม	3.92	0.536	3.93	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.92 S.D. = 0.536 Med = 3.93) พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและมัธยฐาน เท่ากับ 0.01

เมื่อพิจารณาประเด็นปัญหาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในระดับมากที่สุดในด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 4.31 S.D. = 0.546 Med = 4.33) ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและมัธยฐาน เท่ากับ 0.02 โดยค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่ามัธยฐาน แสดงว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากน้อยไปหามากแล้วมีค่ามัธยฐานมากกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ให้ค่าน้ำหนักของปัญหาในระดับมากที่สุดซึ่งความเบ้ของข้อมูลไปทางขวา

ด้านความร่วมมือและประสานงานมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20 S.D. = 1.181 Med = 5.00) พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและมัธยฐาน เท่ากับ 0.80 โดยค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่ามัธยฐาน แสดงว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากน้อยไปหามากแล้วมีค่ามัธยฐานมากกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ให้ค่าน้ำหนักของปัญหาในระดับมากที่สุดซึ่งความเบ้ของข้อมูลไปทางขวา

ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี มีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.71 S.D. = 0.967 Med = 4.00) พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและมัธยฐาน เท่ากับ 0.29 โดยค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่ามัธยฐาน แสดงว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากน้อยไปหามากแล้วมีค่ามัธยฐานมากกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ให้ค่าน้ำหนักของปัญหาในระดับมากที่สุดซึ่งความเบ้ของข้อมูลไปทางขวา

ด้านความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย = 3.47 S.D. = 0.913 Med = 3.60) พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยและมัธยฐาน เท่ากับ 0.13 โดยค่าเฉลี่ยมีค่าน้อยกว่ามัธยฐาน แสดงว่า เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับจากน้อยไปหามากแล้วมีค่ามัธยฐานมากกว่าค่าเฉลี่ย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ให้ค่าน้ำหนักของปัญหาในระดับมากซึ่งความเบ้ของข้อมูลไปทางขวา

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_0 = ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_1 = ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

		N = 258
		ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
ระดับการศึกษา	Pearson Correlations	-0.246
	Sig. (2-tailed)	0.000 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีโดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ Correlations ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากมีค่า Sig (2 - tailed) ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.01

สมมติฐานที่ 2 สาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_0 = สาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_1 = สาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษากับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

N = 258

		ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
สาขาวิชาที่	Pearson Correlations	0.224
ผู้จัดทำบัญชี	Sig. (2 - tailed)	0.000 **
ศึกษา		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษากับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีโดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ Correlations ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า สาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากมีค่า Sig (2 - tailed) ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.01

สมมติฐานที่ 3 ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_0 = ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_1 = ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

N = 258

		ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
ประสพการณ์	Pearson Correlations	0.324
ในการทำงาน	Sig. (2 - tailed)	0.000 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ Correlations ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า ประสพการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากมีค่า Sig (2 - tailed) ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.01

สมมติฐานที่ 4 การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_0 = การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

H_1 = การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

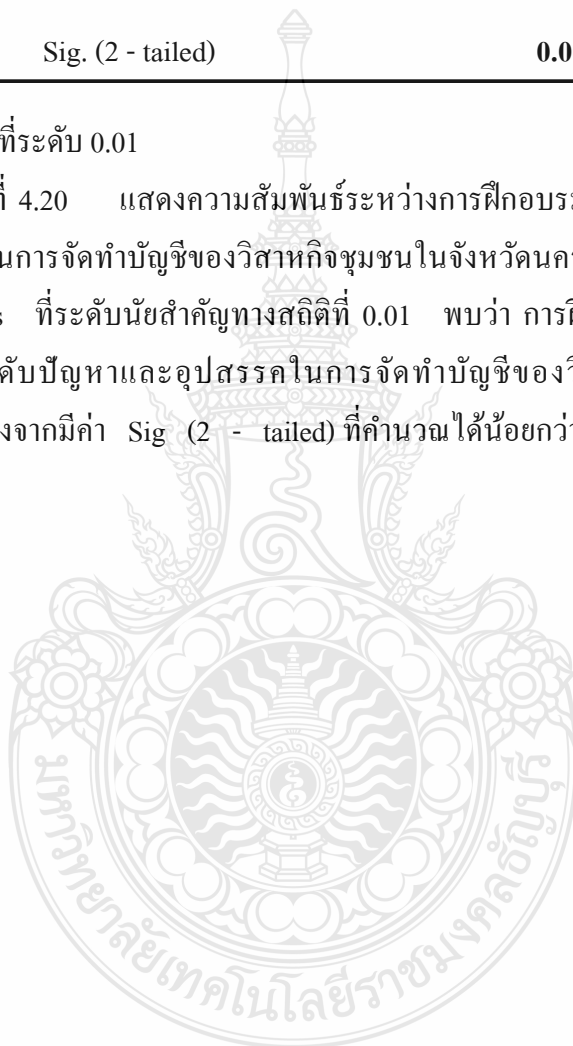
ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

N = 258

		ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
การฝึกอบรม	Pearson Correlations	-0.254
	Sig. (2 - tailed)	0.000 **

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ Correlations ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากมีค่า Sig (2 - tailed) ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ 0.01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัด นครศรีธรรมราช” เป็นการศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีและปัญหา อุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตของชำร่วย/ของที่ระลึก มีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตภายในจังหวัด ผู้จัดทำบัญชีเป็นกรรมการของกลุ่มซึ่งมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สาขาบัญชี บริหารและเศรษฐศาสตร์

สภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชี โดยมีการบันทึกบัญชีด้วยมือ มีสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดบันทึกรายการทั่วไป ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนสมาชิกและหุ้นและใบเสร็จรับเงิน ผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนปฏิบัติงานในตำแหน่ง 4 - 5 ปี ผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนไม่เกิน 1 ครั้ง/ปี

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า มีปัญหาในระดับมาก โดยแยกเป็นรายด้านตามระดับของปัญหาได้ดังนี้

ปัญหาด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จากผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีการบันทึกบัญชีด้วยมือ ทำให้มีปัญหาในประเด็นของความสะดวกและง่ายในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัย ในการเข้าใช้งานการจัดทำบัญชี รูปแบบบัญชีที่ตรงกับความต้องการ การเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง การจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชี ตลอดจนถึงการบันทึกรายการ ที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนและแม่นยำ

ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงาน จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความคิดเห็นว่ามีระดับความสำคัญของปัญหามากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือของประธานกลุ่มในการให้ข้อมูลทางบัญชี และความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดทำ

บัญชี นอกจากนี้ยังมีปัญหาในประเด็นของการประสานความร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นในการจัดทำบัญชี ความร่วมมือในการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีและการที่ผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำให้ท่านจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง

ปัญหาด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่สำคัญคือการมีชื่อบัญชีมากจนเกินไป การบันทึกรายการบัญชี ลงสมุดรายวันชื่อ สมุดรายวันขาย สมุดรายวันรับเงิน สมุดรายวันจ่ายและรายวันทั่วไป การจำแนกรายการว่าเป็นสินทรัพย์ส่วนตัวออกจากทรัพย์สินของกิจการ การจำแนกค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต้นทุนการผลิต) ออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ความถูกต้องและขั้นตอนการอนุมัติการเบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือและวัสดุสำนักงาน เอกสารที่ใช้ในการประกอบการบันทึกบัญชีมีปริมาณ การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน ประเภทของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงานมีมากในการจัดขององค์กรและการผ่านรายการจากสมุดรายวันขึ้นต้นไปสมุดบัญชีแยกประเภท

ปัญหาด้านความรู้ความสามารถ จากผลการศึกษาพบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชี การได้รับการอบรมความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ การรับรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบังคับของกลุ่มและความเข้าใจในวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม

การทดสอบสมมติฐาน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า

ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สาขาวิชาที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประสบการณ์ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่าสภาพการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการจัดทำบัญชีแต่ยังไม่มีการเรียนรู้ระบบบัญชี จึงมีเพียงการจดบันทึกบัญชีแบบง่าย ๆ โดยใช้สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเพียงไม่กี่เล่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่วิสาหกิจชุมชนก่อตั้งขึ้น โดยกลุ่มคนซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านที่ไม่ได้มีความรู้หรือไม่ได้ศึกษาวิชาทางบัญชีโดยเฉพาะและตัวเลขทางการเงินก็ไม่ได้มีความซับซ้อน ดังนั้นการจัดทำบัญชีจึงมีลักษณะเหมือนเป็นการเตือนความจำว่าได้มีการซื้อวัตถุดิบเพื่อนำมาผลิตสินค้าเพื่อออกจำหน่ายและจำหน่ายได้ในจำนวนเงินเท่าไรมากกว่าการมุ่งหวังที่จะจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการทางบัญชี ซึ่งการบันทึกบัญชีแบบง่าย ๆ นี้สอดคล้องกับวิสาหกิจชุมชนกรู๊ปรักษ์คอนเจคีย์ อ.คอนเจคีย์ จ.สุพรรณบุรี (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2555 : เว็บไซต์) ซึ่งนายศักดิ์ศรี อินทร์บำรุง รองประธานกรรมการกรู๊ปรักษ์คอนเจคีย์ กล่าวว่า ในระยะเริ่มต้นวิสาหกิจชุมชนกรู๊ปรักษ์คอนเจคีย์ ยังไม่มีการเรียนรู้ระบบบัญชี จึงจดบันทึกบัญชีแบบง่าย ๆ ทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการตรวจสอบจากคณะกรรมการและสมาชิกด้วยกัน แต่เมื่อทางสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สุพรรณบุรี ได้เข้ามาแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดทำบัญชี แจกสมุดและเอกสารสำหรับประกอบการทำบัญชี และได้เรียนรู้กระบวนการทำบัญชีแล้วทำให้พบข้อแตกต่างอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของความถูกต้อง ความชัดเจน และการสามารถตอบคำถามด้านการเงินแก่สมาชิกได้

2. จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการบันทึกบัญชีด้วยมือทำให้เกิดปัญหาเรื่องความสะดวกในการปฏิบัติงาน ความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนและแม่นยำ เพราะการบันทึกบัญชีด้วยมือ จำเป็นที่จะต้องใช้เวลาละเอียดในการจดบันทึกและคำนวณตัวเลข การบันทึกบัญชีในรูปแบบนี้มีความปลอดภัยในการเข้าใช้งานการจัดทำบัญชีค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับการบันทึกบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพราะไม่สามารถกำหนดรหัสผ่านสำหรับการเข้าใช้งานได้เหมือนกันคอมพิวเตอร์ อีกทั้งในส่วนของการเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังก็ทำได้ยากเนื่องจากจำเป็นที่จะต้อง ค้นหาสมุดบัญชีเล่มที่ต้องการก่อนเพื่อดูข้อมูลที่ต้องการเปรียบเทียบซึ่งแตกต่างจากคอมพิวเตอร์ที่สามารถดึงข้อมูลย้อนหลังมาเปรียบเทียบได้ทุกที่ทุกเวลา ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงาน จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาในเรื่องการให้ความร่วมมือของประธานกลุ่มในการให้ข้อมูลทางบัญชี และความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดทำบัญชี ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่บุคคลเหล่านี้ยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับผลศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด

นครสวรรค์ของศิริวรรณ สุ่มเล็ก ว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) คือปัญหาทางด้านความร่วมมือและประสานงาน ได้แก่ ความร่วมมือจากผู้ตรวจสอบบัญชีในการให้คำแนะนำการจัดทำบัญชี ความร่วมมือจากผู้บริหารในการให้ข้อมูล ความร่วมมือจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ในส่วนของปัญหาด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่สำคัญคือการมีชื่อบัญชีมากจนเกินไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของมยุรี บุญโต ที่ศึกษาการจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งพบว่า มีปัญหาในเรื่องการทำบัญชี ซึ่งมีแบบฟอร์มต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งสมุดที่จัดทำมีหลายเล่มทำความเข้าใจยาก และทำให้ไม่อยากทำบัญชี ปัญหาด้านความรู้ความสามารถซึ่งวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีที่ต้องครบถ้วน สอดคล้องกับการศึกษาของชัตตา รัตนา นนท์ที่ศึกษาปัญหาและทางแก้ปัญหาสำหรับระบบบัญชีของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ขาดความรู้ด้านบัญชี ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นขัดกับแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่จะต้องประกอบด้วยความรู้ จรรยาบรรณ ทักษะความเป็นมืออาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

5.3.1.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่ถูกต้องแก่ผู้จัดทำบัญชี โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรมีการจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความรู้แก่ผู้จัดทำบัญชี

5.3.1.2 ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ซึ่งมีเอกสารและชื่อบัญชีเป็นจำนวนมากทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้จัดทำบัญชีซึ่งไม่ได้ศึกษาหลักและวิธีการบัญชี จนทำให้ผู้จัดทำบัญชีมองว่าเป็นภาระในการจัดทำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรที่จะนำเสนอรูปแบบของบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจเพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีเข้าใจและบันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

5.3.1.3 ด้านความร่วมมือและประสานงาน พบว่าในการจัดทำบัญชียังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประธานกลุ่มและสมาชิก อีกทั้งยังขาดการประสานงานกับวิสาหกิจชุมชนอื่น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรสร้างความตระหนักร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี โดยอาจมีการจัดประชุมร่วมกันเพื่อซักซ้อมและทำความเข้าใจการจัดทำบัญชีแก่ประธานและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

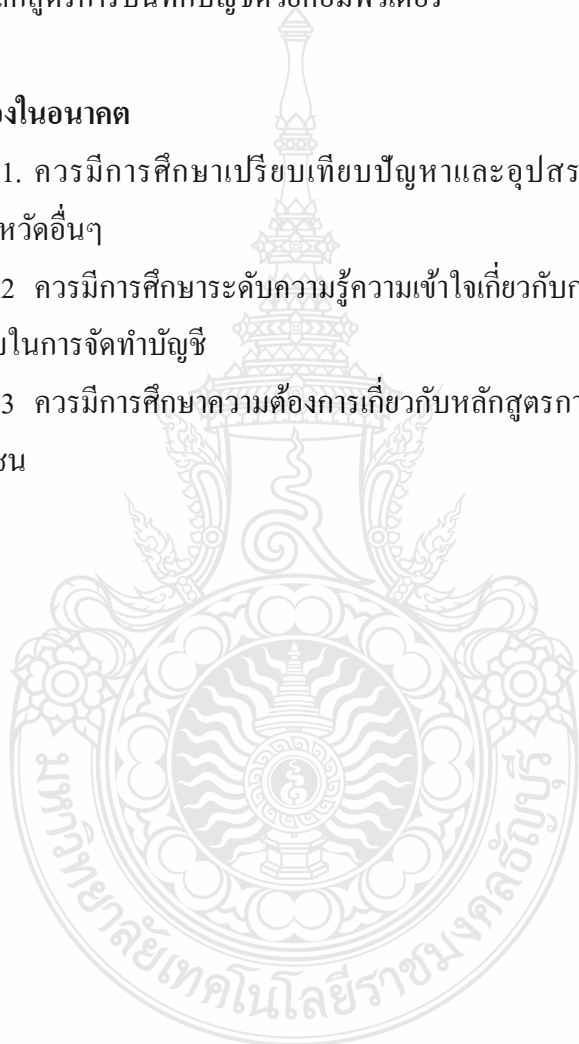
5.3.1.4 ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ควรมีการคัดเลือกผู้จัดทำบัญชีที่มีความรู้พื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์หรืออาจจัดส่งผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในหลักสูตรการบันทึกบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

5.4.1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดอื่นๆ

5.4.2 ควรมีการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนของผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี

5.4.3 ควรมีการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้จัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2555. “คู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”, [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก: www.cad.go.th, [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2555. “วิสาหกิจชุมชน “กรู๊ปกร๊อบคองเจคทีฟ” ชี้ทำบัญชีอาชีพช่วยสร้าง
องค์กรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน”, [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.cad.go.th, [สืบค้นเมื่อ
1 มกราคม 2555]
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2548. การฝึกอบรมที่มหาวิทยาลัยในการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง **วิสาหกิจ
ชุมชน**. เอกสารประกอบการสัมมนา, กรุงเทพมหานคร.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2548. **วิสาหกิจชุมชน**. เอกสารประกอบการสัมมนา การฝึกอบรมที่มหาวิทยาลัย
หลักในการถ่ายทอดความรู้, กรุงเทพมหานคร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2555. “ขั้นตอนการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน”, [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
www.cpd.go.th, [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- คมกฤษ อุทะโก. 2549. ผลการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์. 2554. ความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของ
นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- ชัญญา ลินชื่น. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถ ด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี
ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพการสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์บัญชี
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชดดา รัตนานนท์. 2548. ปัญหาและทางแก้ปัญหาสำหรับระบบบัญชีของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยนรินทร์ วีระสถาวณิชย์และคณะ. “International Education Standards (IES), ใน
สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. 1(4) : 1 ; มกราคม, 2548.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล. 2545. **วิสาหกิจชุมชน : กลไกเศรษฐกิจฐานราก**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. 2548. **วิสาหกิจชุมชนชยันต**. กรมส่งเสริมการเกษตร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2549. “โครงการสินเชื่อวิสาหกิจชุมชน”, [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.bacbank.com/services/credit/community.htm> , [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- ธนศรี กลิ่นมิ่ง. 2537. ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. มปป. องค์การสวัสดิการเด็ก การประสานงานระหว่างองค์การของรัฐและเอกชน. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจมาภรณ์ เทพวิญญากิจ. 2545. ปัญหาการให้บริการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประนอม คำผา. 2549. สภาพปัญหาทางการบัญชีของสถานประกอบการประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มยุรี บุญโต. 2553. การจัดทำบัญชีธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี. งานวิจัยคณะวิทยาการจัดการ. การบัญชีบริหาร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์. 2553. “(Cooperation Technique) เอกสารความรู้ สดร.ลำดับที่ 18 /ปีงบประมาณ 2553”. สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพมหานคร.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี .2555. “จังหวัดนครศรีธรรมราช,” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki>, [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- วิจิต นันทสุวรรณ. 2547. ขบวนการชุมชนใหม่ การพัฒนาแบบแผนใหม่ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ศศิวิมล ศรีเจริญจิตร. 2548. “TOWARD COMPETENT PROFESSIONAL ACCOUNTANTS (IEP 2)” สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก: [http:// www.icaat.com](http://www.icaat.com), [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริวรรณ สุ่มเล็ก. 2547. **ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษา ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด นครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- สุภาภรณ์ เฟ่งพิศ. 2546. **ปัญหาในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร.** งานวิจัย. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2548. **การให้ความรู้เรื่อง วิสาหกิจชุมชน.** สุราษฎร์ธานี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. 2548. **วิสาหกิจชุมชน.** กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. 2548. **สารคดีสั้น วิสาหกิจชุมชน [ซีดี].** กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักบริการข้อมูลและสารสนเทศ. 2555. **“วิสาหกิจชุมชน,”** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.idis.ru.ac.th, [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี. 2555. **“การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน,”** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://it1.cpd.go.th/petchburi/BODY_25.htm, [สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2555]
- เสรี พงศ์พิศ และสุภาส จันทร์หงษ์. 2548. **ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.** ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

คู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
(สำหรับการผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ และการปิดบัญชี)
กรณีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ดำเนินการผลิต
การผลิตอาหารและสมุนไพร : สุราแช่พื้นบ้าน

การจัดทำบัญชีของกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในคู่มือนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน
คือ

1. การผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์
2. การปิดบัญชี

และเพื่อให้การจัดทำบัญชีทั้ง 2 ส่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ในที่นี้จึงได้
 ขั้นตอนการจัดทำเอกสารและการลงบัญชีต่อเนื่องจากคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่ง
 ผลิตภัณฑ์ (สำหรับการดำเนินงานทั่วไป)

ส่วนที่ 1 การผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์

กรณีกลุ่มผู้ผลิตฯ ดำเนินการผลิต

การผลิตอาหารและสมุนไพร : สุราแช่พื้นบ้าน

- การซื้อวัตถุดิบ
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์
- การจ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต
- การขายสินค้าที่ผลิตได้เป็นเงินสด

ส่วนที่ 2 การปิดบัญชี

เป็นการสรุปรายการเงินที่ได้มีการบันทึกไว้แล้วในสมุดบัญชี ซึ่งการปิดบัญชีแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

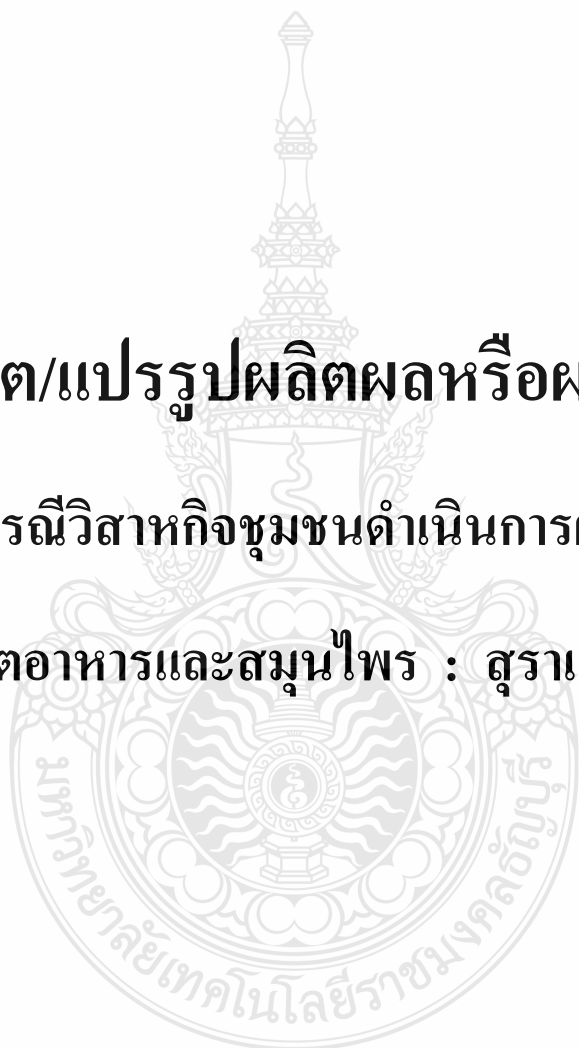
- ◆ การปิดบัญชีประจำวัน
- ◆ การปิดบัญชีประจำเดือน
- ◆ การปิดบัญชีประจำปี
 - งบกำไรขาดทุน
 - งบดุล

การผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์

กรณีวิสาหกิจชุมชนดำเนินการผลิต

การผลิตอาหารและสมุนไพร : สุนัขแช่พื้นบ้าน

การผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์

ในการดำเนินการผลิตสุราแช่พื้นบ้าน ซึ่งได้แก่ สาโท กระแช่ ไวน์ ฯลฯ นั้น นอกจากกลุ่มผู้ผลิตฯ จะต้องจัดทำบัญชีของกลุ่มแล้ว ยังต้องจัดทำบัญชีตามที่กรมสรรพสามิตกำหนด คือ

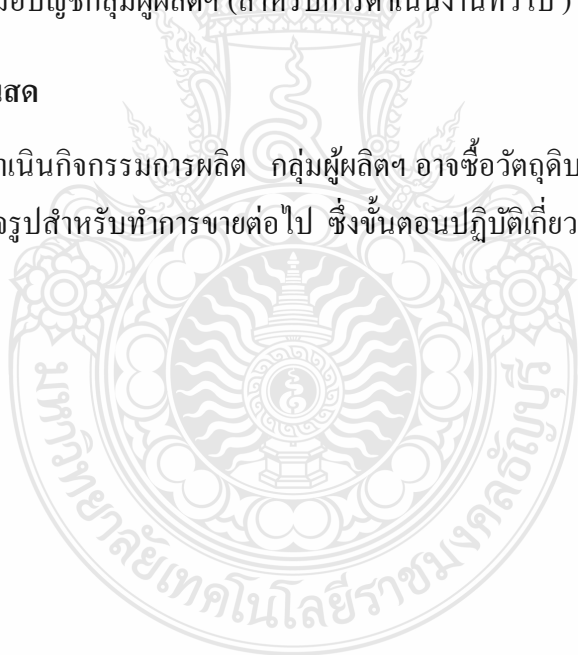
- 1.บัญชีประจำวันแสดงการรับ – จ่ายวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการทำสุรา (แบบ 1)
- 2.บัญชีประจำวันแสดงการทำสุรา (แบบ 2)
- 3.บัญชีประจำวันแสดงการรับ – จ่ายสุราบรรจุภาชนะที่ปิดแถมบ่แล้ว (แบบ 3)
- 4.บัญชีขบเดือนแสดงวัตถุดิบ การทำสุรา สุราบรรจุภาชนะ และการขนออกจากโรงงานสุราเดือน..... พ.ศ. (แบบ 5)

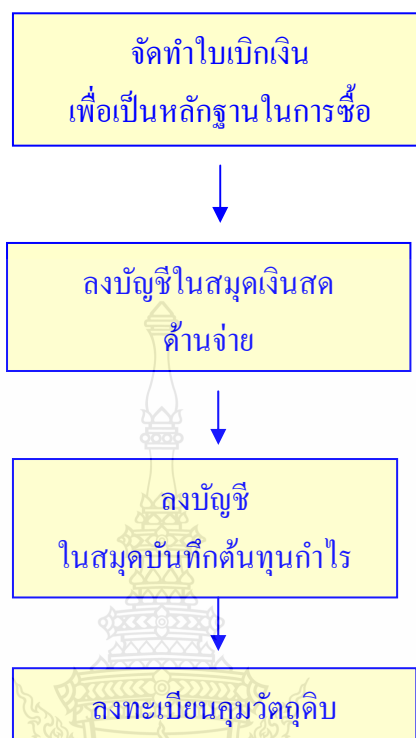
โดยบัญชีแบบ 5 นี้กลุ่มผู้ผลิตฯ ต้องจัดทำเสนอต่อกรมสรรพสามิตทุกเดือน ซึ่งในการจัดทำบัญชีดังกล่าวกลุ่มผู้ผลิตฯ สามารถนำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีของกลุ่มไปใช้เพื่อการจัดทำได้รูปแบบบัญชีทั้ง 4 แบบ แสดงอยู่ในภาคผนวก

สำหรับขั้นตอนต่าง ๆ ในการลงบัญชีเกี่ยวกับการผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะลงบัญชีต่อเนื่องจากคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตฯ (สำหรับการดำเนินงานทั่วไป) มีดังนี้

การซื้อวัตถุดิบเป็นเงินสด

ในการดำเนินกิจกรรมการผลิต กลุ่มผู้ผลิตฯ อาจซื้อวัตถุดิบต่างๆ มาประกอบการผลิต เพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปสำหรับการขายต่อไป ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อวัตถุดิบ มีดังนี้

วันที่ 21 ธันวาคม 2546 ชื่อวัตถุดิบในการผลิตสาโท ดังนี้

- ข้าวสารเหนียว	50 ก.ก.ๆ ละ 10.00 บาท	เป็นเงิน	500 บาท
- ลูกแป้ง(สมุนไพรและยีสต์)	5 ลูกๆ ละ 10.00 บาท	เป็นเงิน	50 บาท
- น้ำดื่ม	8 ถัง ๗ ละ 5.00 บาท	เป็นเงิน	40 บาท
- นลากปิดขวด	200 แผ่น ๗ ละ 0.50 บาท	เป็นเงิน	100 บาท
- ขวด	150 ขวด ๗ ละ 2.00 บาท	เป็นเงิน	300 บาท
- ฝาจิบ	250 ฝา ๗ ละ 0.20 บาท	เป็นเงิน	50 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,040 บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

จัดทำใบเบิกเงิน เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่ เลขที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p>ใบเบิกเงิน</p> <p>วันที่ 21 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ นายทองสุข มีศรี บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 7</p> <p>ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายเงินซื้อวัตถุดิบในการผลิตสาโท		
	ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก. ๆ ละ 10.00 บาท	500	-
	ลูกแป้ง(สมุนไพรและยีสต์) 5 ลูก ๆ ละ 10.00 บาท	50	-
	น้ำดื่ม 8 ถัง ๆ ละ 5.00 บาท	40	-
	ฉลากปิดขวด 200 แผ่น ๆ ละ 0.50 บาท	100	-
	ขวด 150 ขวด ๆ ละ 2.00 บาท	300	-
	ฝาจิบ 250 ฝา ๆ ละ 0.20 บาท	50	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งพันสี่สิบบาทถ้วน - รวมเงิน	1,040	-
(ลงชื่อ)	ทองสุข มีศรี	(ลงชื่อ)	ทองดี มั่งมี
	ผู้รับเงิน		ผู้จ่ายเงิน

 ขั้นที่ 2

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ช่อง “ ต้นทุน ” ดังนี้

สมุดเงินสด (เดือนธันวาคม)

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ		จ่าย							เงินสด คงเหลือ	ลายมือชื่อ ผู้เก็บรักษา เงินสด	
		รวมรับ	ชื่อ สินค้า	ต้นทุน	ฝาก ธนาคาร	ค่า พาหนะ				อื่น ๆ			รวมจ่าย
2546													
ธ.ค.	1 ยอดยกมา											1,200	ทองดี มั่งมี
	2	3,000										4,200	ทองดี มั่งมี
	10					500					500	3,700	ทองดี มั่งมี
	15 จ่ายคืนค่าหุ้น								1,000	1,000		2,700	ทองดี มั่งมี
	20	2,500										5,200	ทองดี มั่งมี
	21			1,040						1,040		4,160	ทองดี มั่งมี

ขั้นที่ 3

ลงบัญชีในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร ช่อง “ต้นทุน” ดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ชื่อสินค้า สาขา ผลิตครั้งที่ 1 จำนวน

ปี	รายการ	รายได้	ต้นทุน	หมายเหตุ
เดือน		จากการขาย		
วัน				
2546			500	-
ธ.ค.	21			
	ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก.ๆ ละ 10 บาท			
	ลูกแป้ง 5 ลูก ๆ ละ 10 บาท		50	-
	น้ำดื่ม 8 ถัง ๆ ละ 5 บาท		40	-
	ฉลากปิดขวด 200แผ่นๆละ 0.50บาท		100	-
	ขวด 150 ขวดๆ ละ 2 บาท		300	-
	ฝาจับ 250 ฝา ๆ ละ 0.20 บาท		50	-

ขั้นที่ 4

ลงทะเบียนคุมวัดตุดิบ ตามแต่ละประเภทของวัดตุดิบ ในช่อง “รับ” ดังนี้

ทะเบียนคุมวัดตุดิบ

ชื่อวัดตุดิบ

ข้าวสารเหนียว

หน่วยนับ ก.ก. ราคาทุนต่อหน่วย 10 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	50		50

ทะเบียนคุมวัดตุดิบ

ชื่อวัดตุดิบ

ลูกแป้ง

หน่วยนับ ลูก ราคาทุนต่อหน่วย 10 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	5		5

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ		น้ำดื่ม				
หน่วยนับ	ถึง	ราคาทุนต่อหน่วย	5 บาท	ราคาขายต่อหน่วย	-	
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	8		8

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ		ฉลากปิดขวด				
หน่วยนับ	แผ่น	ราคาทุนต่อหน่วย	0.50 บาท	ราคาขายต่อหน่วย	-	
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	200		200

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ		ชวด				
หน่วยนับ	ชวด	ราคาทุนต่อหน่วย 2 บาท	ราคาขายต่อหน่วย -			
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	150		150

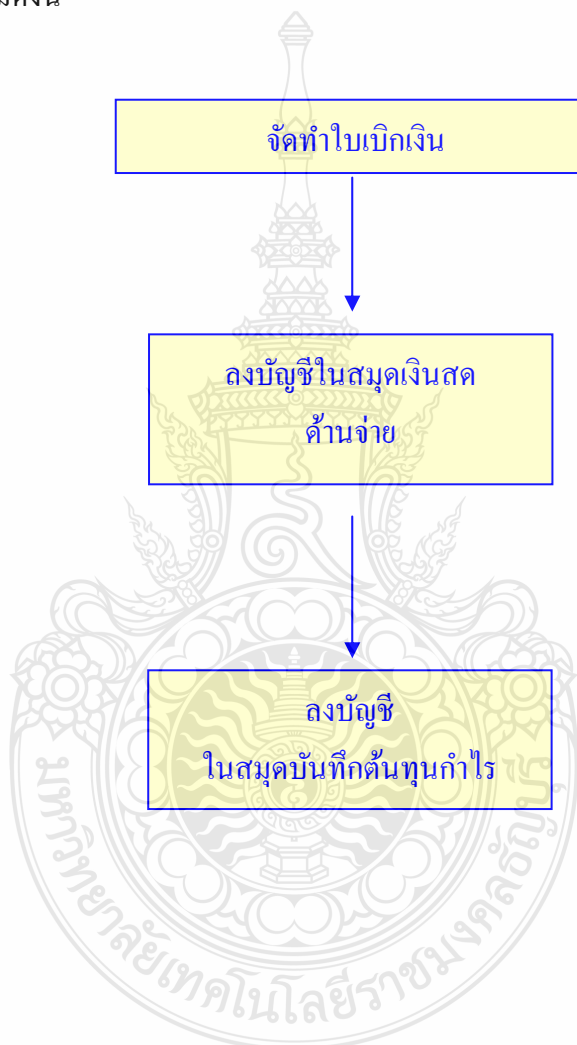
ทะเบียนคุมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ		ฝาจับ				
หน่วยนับ	ฝา	ราคาทุนต่อหน่วย 0.20 บาท	ราคาขายต่อหน่วย -			
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	250		250

การแปรรูปผลิตผลและการจ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต

การจ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต

ในการดำเนินกิจกรรมการผลิตนั้น อาจต้องจ่ายค่าใช้จ่ายสำหรับการผลิต เช่น ค่าแรงงานในการผลิต ค่าแก๊สในการนึ่งข้าวเหนียว เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายค่าใช้จ่ายในการผลิต มีดังนี้

วันที่ 22 ธันวาคม 2546

- ซื้อถังพลาสติกสีขาว ความจุใบละ 100 ลิตร จำนวน 3 ใบ ๆ ละ 500 บาท
- จ่ายค่าแก๊สหุงต้ม 1 ถัง เป็นเงิน 150 บาท
- จ่ายค่าแรงในการผลิตสาโทให้นายเก่ง กล้าหาญ และน.ส.สมศรี มีสุข คนละ 100 บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

1.1 จ่ายค่าซื้อถังพลาสติกและแก๊สหุงต้ม

ใช้ใบเสร็จรับเงินของร้านสุขสว่าง เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี แต่ถ้าร้านค้าไม่มีใบเสร็จรับเงินออกให้เป็นหลักฐาน ให้จัดทำใบเบิกเงินแล้วให้ทางร้านลงชื่อรับเงินไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้

กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง			
ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา			
ใบเบิกเงิน			
วันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546			
จ่ายให้แก่ ร้านสุขสว่าง อยู่บ้านเลขที่ 11 หมู่ที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	จ่ายค่าถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิด ความจุใบละ 100 ลิตร 3 ใบๆ ละ 500บาท	1,500	-
2	จ่ายค่าแก๊สหุงต้ม 1 ถัง	150	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งพันหกร้อยห้าสิบบาทถ้วน -	รวมเงิน	1,650 -
(ลงชื่อ) สุขสว่าง กมล	(ลงชื่อ) ทองดี มั่งมี		
ผู้รับเงิน	ผู้จ่ายเงิน		

1.2 จ่ายค่าแรงงานในการผลิตสาโท

จัดทำใบเบิกเงิน (แต่ละคน) เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี ดังนี้

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p>ใบเบิกเงิน</p> <p>วันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ นายเก่ง กล้าหาญ อยู่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 1</p> <p>ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายค่าแรงทำสาโท	100	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งร้อยบาทถ้วน -	รวมเงิน	100 -
(ลงชื่อ)	เก่ง กล้าหาญ	(ลงชื่อ)	ทองดี มั่งมี
	ผู้รับเงิน		ผู้จ่ายเงิน

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p>ใบเบิกเงิน</p> <p>วันที่ 22 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ น.ส. สมศรี มีสุข อยู่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 4</p> <p>ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายค่าแรงทำเสาโท	100	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งร้อยบาทถ้วน - รวมเงิน	100	-
(ลงชื่อ) สมศรี มีสุข	(ลงชื่อ) ทองดี มั่งมี		
ผู้รับเงิน	ผู้จ่ายเงิน		

ชั้นที่ 2

ลงบัญชีในสมุดเงินสด โดย

● บวกจำนวนเงินที่จ่ายเป็นค่าแรงทั้งหมดในใบเบิกเงินทั้ง 2 ฉบับ รวมเป็น 200 บาท ซึ่งถือเป็นต้นทุนสำหรับใบเบิกเงินอีกฉบับหนึ่งที่เป็นการจ่ายค่าแก๊สหุงต้มและซื้อถังพลาสติกนั้น ให้แยกเป็น 2 ส่วน คือ

- ค่าแก๊สหุงต้มสำหรับใช้ในการผลิต 150 บาท ซึ่งถือเป็นต้นทุน
- ซื้อถังพลาสติกขนาด 100 ลิตร 3 ใบ เป็นเงิน 1,500 บาท ถือเป็นทรัพย์สิน

● ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ดังนี้

- ช่อง “ ต้นทุน ” 350 บาท (ค่าแรง 200 บาท และค่าแก๊สหุงต้ม 150 บาท)
- ช่อง “ อื่น ๆ ” 1,500 บาท เพราะการซื้อทรัพย์สินไม่ได้มีการซื้อเป็นประจำ

ดังนั้นจึงไม่ได้กำหนดเป็นประเภทการจ่ายเงินไว้ที่ส่วนหัวของช่องในสมุดเงินสดเป็นการเฉพาะ การลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย จึงลงไว้ในช่อง “ อื่น ๆ ” โดยอธิบายว่าเป็นการซื้อทรัพย์สินไว้ในช่อง “ รายการ ”

สมุดเงินสด (เดือนธันวาคม)

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ	จ่าย								เงินสด คงเหลือ	ลายมือชื่อ ผู้เก็บรักษา เงินสด		
		รวมรับ	ซื้อ สินค้า	ต้นทุน	ฝาก ธนาคาร	ค่า พาหนะ				อื่น ๆ			รวมจ่าย	
2546														
ธ.ค.	1 ยอดยกมา											1,200	ทองดี มั่งมี	
	2	3,000										4,200	ทองดี มั่งมี	
	10					500					500	3,700	ทองดี มั่งมี	
	15 จ่ายสินค้าหุ้่น									1,000	1,000	2,700	ทองดี มั่งมี	
	20	2,500										5,200	ทองดี มั่งมี	
	21			1,040							1,040	4,160	ทองดี มั่งมี	
	22 ซื้อทรัพย์สิน			350						1,500	1,850	2,310	ทองดี มั่งมี	

ชั้นที่ 3

ลงบัญชีในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร ช่อง “ต้นทุน” ดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ชื่อสินค้า		สต็อก	ผลิตครั้งที่	1	จำนวน			
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รายได้	ต้นทุน	หมายเหตุ		
				จากการขาย				
2546					500			
ธ.ค.	21		ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก. ละ 10 บาท		-			
			ลูกแป้ง 5 ลูกๆ ละ 10 บาท		50	-		
			น้ำคั้น 8 ถังๆ ละ 5 บาท		40	-		
			ฉลากปิดขวด 200 แผ่นๆละ0.50บาท		100	-		
			ขวด 150 ขวดๆ ละ 2 บาท		300	-		
			ฝาจีบ 250 ฝาๆ ละ 0.20 บาท		50	-		
	22		ค่าแรง 2 คนๆ ละ 100 บาท		200	-		
			ค่าแก๊สหุงต้ม ถังละ 150 บาท		150	-		

ชั้นที่ 4

ลงทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ตามประเภทของทรัพย์สินที่ซื้อ ดังนี้

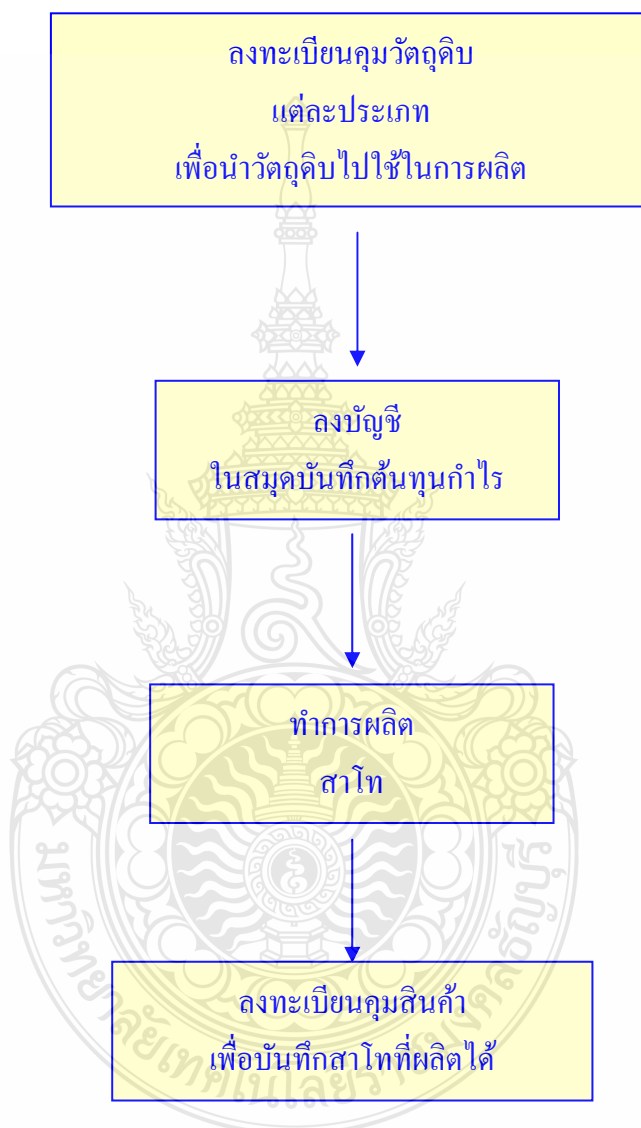
ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ ถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด 100 ลิตร อายุการใช้งาน 5 ปี

ปี	เดือน	วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
2546							
ธ.ค.	22		ถัง 3 ใบ ๆ ละ 500 บาท	1,500	-	1,500	-

การแปรรูปผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ทำสาโท) มีดังนี้

ในการผลิตสาโท เมื่อผลิตแล้วต้องหมักไว้ในถังประมาณ 1 – 3 วัน แล้วเติมน้ำดื่ม หมักบ่มต่ออีกจนได้ที่ จึงนำมากรองแล้วบรรจุขวด มีขั้นตอนการผลิตตามตัวอย่าง ดังนี้

วันที่ 22 ธันวาคม 2546 ทำการผลิตสาโท หมักไว้ในถัง โดยใช้วัตถุดิบ ดังนี้ ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก. ลูกแป้ง 5 ลูก

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

ลงทะเบียนคุมวัตถุดิบ (แต่ละประเภท) เพื่อบันทึกการนำวัตถุดิบไปใช้ในการผลิต
ในช่อง “จ่าย” ดังนี้

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ข้าวสารเหนียว

หน่วยนับ

ก.ก.

ราคาทุนต่อหน่วย 10

บาท

ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546						
ธ.ค.	21		ซื้อ	50		50
	22		ใช้ในการผลิต		50	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ลูกแป้ง

หน่วยนับ

ลูก

ราคาทุนต่อหน่วย 10

บาท

ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546						
ธ.ค.	21		ซื้อ	5		5
	22		ใช้ในการผลิต		5	-

วันที่ 24 ธันวาคม 2546 เติมน้ำในถังหมักโดยใช้น้ำดื่ม 8 ถัง แล้วหมักต่อ

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

ลงทะเบียนควมวัดถุดิบเพื่อบันทึกการนำวัดถุดิบ (น้ำ) ไปใช้ในการผลิต ในช่อง “จ่าย”
ดังนี้

ทะเบียนควมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ		น้ำดื่ม				
หน่วยนับ	ถัง	ราคาทุนต่อหน่วย	5	บาท	ราคาขายต่อหน่วย	-
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546						
ธ.ค.		21	ซื้อ	8		8
		24	ใช้ในการผลิต		8	-

วันที่ 29 ธันวาคม 2546

- ซื้อแสดมปีสุราแ่งจากสำนักงานสรรพสามิต จำนวน 150 ดวง ๆ ละ 6.48 บาท เป็นเงิน 972 บาท
- กรองสาโทจากถังหมักแล้วบรรจุขวด ปิดฉลาก ปิดฝาจิบ ปิดแสดมปีบรรจุได้ 150 ขวด
- จ่ายค่าแรงให้นายเก่ง กล้าหาญ, นางจิต เจริญธรรม และนางสมศรี มีสุข คนละ 100 บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

1.1 จ่ายค่าแถมปีสุราเซ่

ใช้ใบเสร็จรับเงินของสำนักงานสรรพสามิต เป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

1.2 จ่ายค่าแรงงาน

จัดทำใบเบิกเงิน เพื่อเป็นเอกสารประกอบการลงบัญชี

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p>ใบเบิกเงิน</p> <p>วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ นายเก่ง กล้าหาญ อยู่บ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 1</p> <p>ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายค่าแรงทำเสาโท	100	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งร้อยบาทถ้วน -	รวมเงิน	100 -
(ลงชื่อ)	เก่ง กล้าหาญ	(ลงชื่อ)	ทองดี มั่งมี
	ผู้รับเงิน		ผู้จ่ายเงิน

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p style="text-align: center;">ใบเบิกเงิน</p> <p style="text-align: right;">วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ นางจิต เจริญธรรม อยู่บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 5</p> <p>ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายค่าแรงทำเสาโท	100	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งร้อยบาทถ้วน -	รวมเงิน	100 -
(ลงชื่อ) จิต เจริญธรรม	(ลงชื่อ) ทองดี มั่งมี		
ผู้รับเงิน	ผู้จ่ายเงิน		

<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p style="text-align: center;">ใบเบิกเงิน</p> <p style="text-align: right;">วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>จ่ายให้แก่ น.ส. สมศรี มีสุข อยู่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 4</p> <p>ตำบล ทานา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
	จ่ายค่าแรงทำเสาโท	100	-
	(ตัวอักษร) - หนึ่งร้อยบาทถ้วน -	รวมเงิน	100 -
(ลงชื่อ)	สมศรี มีสุข	(ลงชื่อ)	ทองดี มั่งมี
	ผู้รับเงิน		ผู้จ่ายเงิน

ขั้นที่ 2

ลงบัญชีในสมุดเงินสด โดย

- บวกจำนวนเงินที่จ่ายทั้งหมดในใบเบิกเงินทั้ง 3 ฉบับ ได้จำนวนเงินรวม 300 บาท รวมกับยอดเงินที่จ่ายซื้ออาคารแสดมภ์ จำนวน 972 บาท รวมเป็นเงิน 1,272 บาท
- ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านจ่าย ช่อง “ ต้นทุน ” ดังนี้

สมุดเงินสด (เดือนธันวาคม)

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ		จ่าย							เงินสด คงเหลือ	ลายมือชื่อ ผู้เก็บรักษา เงินสด	
		รวมรับ	ชื่อ สินค้า	ต้นทุน	ฝาก ธนาคาร	ค่า พาหนะ			อื่น ๆ	รวมจ่าย			
2546													
ธ.ค.	1 ยอดยกมา											1,200	ทองดี มั่งมี
	2	3,000										4,200	ทองดี มั่งมี
	10						500				500	3,700	ทองดี มั่งมี
	15 จ่ายคืนค่าหุ้น									1,000	1,000	2,700	ทองดี มั่งมี
	20	2,500										5,200	ทองดี มั่งมี
	21			1,040							1,040	4,160	ทองดี มั่งมี
	22 ซื้อทรัพย์สิน			350						1,500	1,850	2,310	ทองดี มั่งมี
	29			1,272							1,272	1,038	ทองดี มั่งมี

ขั้นที่ 3

ลงทะเบียนคุมวัตถุดิบ(แต่ละประเภท)เพื่อนำวัตถุดิบ ไปใช้ในการผลิตในช่อง “ จ่าย ” สำหรับอาคารแสดมภ์ต้องบันทึกการรับอาคารแสดมภ์ที่ได้จากการซื้อในช่อง “ รับ ” ด้วย

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

แสดมปัฐราแซ่

หน่วยนับ **ดวง** ราคาทุนต่อหน่วย **6.48** บาท ราคาขายต่อหน่วย **-**

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	29	ซื้อ ใช้ในการผลิต	150	150	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ฉลากปิดขวด

หน่วยนับ **แผ่น** ราคาทุนต่อหน่วย **0.50** บาท ราคาขายต่อหน่วย **-**

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	200		200
		29	ใช้ในการผลิต		150	50
			ฉลากเบี่ยงน้ำฉีกขาดเสียหาย		10	40

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ขวด

หน่วยนับ **ขวด** ราคาทุนต่อหน่วย **2** บาท ราคาขายต่อหน่วย **-**

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	150		150
		29	ใช้ในการผลิต		150	-

ทะเบียนคุมวัดถุดิบ

ชื่อวัดถุดิบ

ฝาจิบ

หน่วยนับ ฝ่า ราคาทุนต่อหน่วย 0.20 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546						
ธ.ค.	21		ซื้อ	250		250
	29		ใช้ในการผลิต		150	100

ขั้นที่ 4

ลงบัญชีในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร ช่อง “ ต้นทุน ” พร้อมทั้งคำนวณต้นทุนในการผลิตครั้งนี้ ดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ชื่อสินค้า		สารโท	ผลิตครั้งที่	1	จำนวน	150 ขวด	
ปี	เดือน	วัน	รายการ	รายได้	ต้นทุน	หมายเหตุ	
				จากการขาย			
2546					500		
ธ.ค.	21		ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก.ๆ ละ 10 บาท		-		
			ลูกแป้ง 5 ลูกๆ ละ 10 บาท		50		
			น้ำต้ม 8 ถังๆ ละ 5 บาท		40		
			ฉลากปิดขวด 200 แผ่นๆละ0.50บาท		100		
			ขวด 150 ขวดๆ ละ 2 บาท		300		
			ฝาจีบ 250 ฝาๆ ละ 0.20 บาท		50		
	22		ค่าแรง 2 คนๆ ละ 100 บาท		200		
			ค่าแก๊สหุงต้ม ถังละ 150 บาท		150		
	29		แสดมปีสุราแช่ 150 ดวงๆละ 6.48บาท		972		
			ค่าแรง 3 คน ๆ ละ 100 บาท		300		
			รวม		2,662		
			การคำนวณต้นทุนการผลิต (ผลิตครั้งที่ 1)				
			วัตถุดิบคงเหลือยกมา	-			
			บวก ต้นทุน	2,662			
			หัก วัตถุดิบคงเหลือยกไป				
			ฉลาก 40 แผ่น 20				
			ฝาจีบ 100 ฝา 20	40			
			ต้นทุนผลิต	2,622			
							ต้นทุนต่อหน่วย = 2,622 = 17.48 บาท
					150		

ขั้นที่ 5

ลงทะเบียนคุณสมบัติ เพื่อบันทึกสินค้าที่ผลิตได้ (สาโท) ในช่อง “รับ” และบันทึก
ราคาขาย ดังนี้

ทะเบียนคุณสมบัติ

ชื่อสินค้า **สาโท**

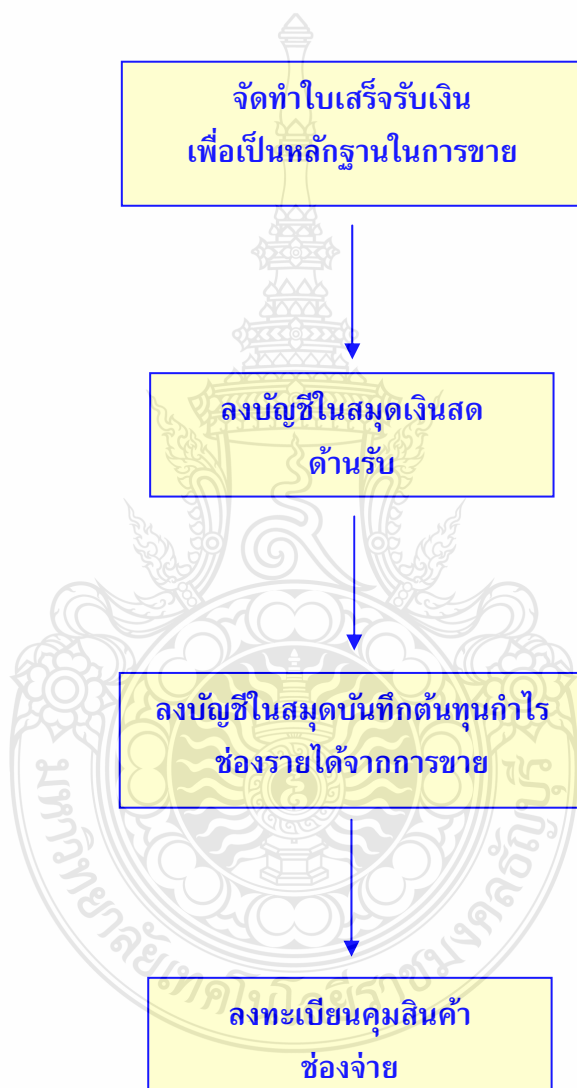
หน่วยนับ **ขวด** ราคาทุนต่อหน่วย **17.48** บาท ราคาขายต่อหน่วย **35** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน วัน		(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546 ธ.ค. 29	รับจากการผลิต	150		150

การขายสินค้าที่ผลิตได้เป็นเงินสด

ขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการขายสินค้าที่ผลิตได้เป็นเงินสด มีดังนี้

วันที่ 30 ธันวาคม 2546

- ขายเสาโทที่ผลิตได้ให้ร้านสุนทรี เป็นเงินสด 120 ชุด ๆ ละ 35 บาท

การจัดทำเอกสารและการลงบัญชี เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1

จัดทำเอกสารประกอบการลงบัญชี คือ ใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐานในการรับเงิน ค่าขายสินค้า โดยถือใบเสร็จรับเงินใบแรกซึ่งเป็นต้นฉบับให้แก่ผู้ที่จ่ายเงินให้กลุ่มผู้ผลิตฯ ส่วนสำเนาของผู้ผลิตฯ ใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

		เล่มที่	1
		เลขที่	007
<p>กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง</p> <p>ที่อยู่เลขที่ 5 ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา</p> <p>ใบเสร็จรับเงิน</p> <p>วันที่ 30 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546</p> <p>รับจาก ร้านสุนทรี อยู่บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 2</p> <p>ตำบล ท่านา อำเภอ กะปง จังหวัด พังงา ตามรายการดังต่อไปนี้</p>			
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	รับเงินค่าหุ้น		
2	รับเงินค่าขายสินค้า เสาโท จำนวนหน่วย 120 ชุด ๆ ละ 35 บาท	4,200	-
3	รับชำระหนี้ค่าสินค้าจากการขายสินค้าเงินเชื่อ		
	(ตัวอักษร) - สี่พันสองร้อยบาทถ้วน - รวมเงิน	4,200	-
<p>ทองดี มั่งมี</p> <p>ผู้รับเงิน</p>			

 ชั้นที่ 2

ลงบัญชีในสมุดเงินสดด้านรับ ช่อง “ขายสินค้า” ดังนี้

สมุดเงินสด (เดือนธันวาคม)

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ										จ่าย		เงินสด คงเหลือ	ลายมือชื่อ ผู้เก็บรักษา เงินสด	
				ค่าหุ้น	ขาย สินค้า	รับ ชำระหนี้ ขายเชื่อ	ถอน ธนาคาร						อื่นๆ	รวมรับ	อื่นๆ			รวมจ่าย
2546																		
ธ.ค.	1		ยอดยกมา														1,200	ทองดี มั่งมี
	2						3,000							3,000			4,200	ทองดี มั่งมี
	10														500		3,700	ทองดี มั่งมี
	15		จ่ายคืนค่าหุ้น													1,000	2,700	ทองดี มั่งมี
	20					2,500								2,500			5,200	ทองดี มั่งมี
	21														1,040		4,160	ทองดี มั่งมี
	22														1,850		2,310	ทองดี มั่งมี
	29														1,272		1,038	ทองดี มั่งมี
	30													4,200			5,238	ทองดี มั่งมี

ลงบัญชีในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร พร้อมทั้งคำนวณกำไรจากการผลิต ดังนี้

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ชื่อสินค้า **สาโท** ผลิตครั้งที่ **1** จำนวน **150** ขวด

ปี	รายการ	รายได้	ต้นทุน	หมายเหตุ
เดือน วัน		จากการขาย		
2546				
ธ.ค. 21	ข้าวสารเหนียว 50 ก.ก.ๆ ละ 10 บาท		500	-
	ลูกแป้ง 5 ลูกๆ ละ 10 บาท		50	-
	น้ำคั้น 8 ถังๆ ละ 5 บาท		40	-
	ฉลากปิดขวด 200 แผ่นๆละ0.50บาท		100	-
	ขวด 150 ขวดๆ ละ 2 บาท		300	-
	ฝาจีบ 250 ฝาๆ ละ 0.20 บาท		50	-
22	ค่าแรง 2 คนๆ ละ 100 บาท		200	-
	ค่าแก๊สหุงต้ม ถังละ 150 บาท		150	-
29	แสดมบี่สุราแซ่ 150 ดวงๆละ 6.48บาท		972	-
	ค่าแรง 3 คน ๆ ละ 100 บาท		300	-
	รวม		2,662	-
	การคำนวณต้นทุนการผลิต (ผลิตครั้งที่ 1)			
	วัตถุดิบคงเหลือยกมา		-	
	บวก ต้นทุน		2,662	
	หัก วัตถุดิบคงเหลือยกไป			
	ฉลาก 40 แผ่น 20			
	ฝาจีบ 100 ฝา 20 40			
	ต้นทุนผลิต		2,622	
		ต้นทุนต่อหน่วย = $\frac{2,622}{150} = 17.48$ บาท		

30	ขายสาโท	4,200			
	การคำนวณกำไร (ผลิตครั้งที่ 1)				
	รายได้จากการขาย	4,200.00			
	หัก ต้นทุนขาย				
	ต้นทุนผลิต	2,622.00			
	หัก สินค้าคงเหลือ	<u>524.40</u>	<u>2,097.60</u>		
	กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย	<u>2,102.40</u>			

ขั้นที่ 4

ลงทะเบียนคุมสินค้า ช่อง “จ่าย” ดังนี้

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า **สาโท**

หน่วยนับ **ขวด** ราคาทุนต่อหน่วย **17.48** บาท ราคาขายต่อหน่วย **35** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน วัน		(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546				
ธ.ค.	รับจากการผลิต	150		150
	ขายเงินสด		120	30

การปิดบัญชี

การปิดบัญชี

เมื่อบันทึกรายการเงินต่างๆที่เกิดขึ้นในสมุดบัญชีแล้ว กลุ่มผู้ผลิตฯต้องทำการปิดบัญชี ซึ่งการปิดบัญชีมี 3 ลักษณะ คือ

1. การปิดบัญชีประจำวัน เป็นการปิดบัญชีในสมุดเงินสดทุกสิ้นวัน เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มผู้ผลิตฯ มีเงินสดคงเหลือเป็นจำนวนเท่าใด

วิธีการจัดทำ

ให้นำยอดเงินสดคงเหลือในวันก่อน บวกกับยอดรวมรับ หักด้วยยอดรวมจ่าย ผลลัพธ์ที่ได้ใส่ในช่อง “เงินสดคงเหลือ ” ซึ่งจะเป็นเงินสดคงเหลือประจำวัน

เมื่อปิดบัญชีในสมุดเงินสดแล้ว จะต้องตรวจสอบว่าจำนวนเงินสดคงเหลือตามสมุดเงินสดมีจำนวนตรงกับเงินสดที่ผู้เก็บรักษาเงินถือไว้หรือไม่ ถ้าถูกต้องให้ผู้เก็บรักษาเงินสดลงลายมือชื่อไว้ในสมุดเงินสดด้วย แต่ถ้าปรากฏว่าไม่ถูกต้องตรงกัน ต้องทำการค้นหาข้อผิดพลาดทันที

ตัวอย่าง ภายหลังจากที่ลงบัญชีของวันที่ 15 พฤศจิกายน 2546 แล้ว ให้รวมรายการรับ โดยแสดงผลลัพธ์ในช่อง “รวมรับ” และรวมรายการจ่าย แสดงผลลัพธ์ในช่อง “รวมจ่าย” จากนั้น นำยอดเงินสดคงเหลือวันก่อน บวกด้วย “รวมรับ” หักด้วย “รวมจ่าย” ผลลัพธ์ลงในช่อง “เงินสดคงเหลือ” ดังนี้

สมุดเงินสด

ปี เดือน วัน	รายการ	รับ		จ่าย							เงินสด คงเหลือ	ลายมือชื่อ ผู้เก็บรักษา เงินสด	
		รวมรับ	ชื่อ สินค้า	ต้นทุน	ฝาก ธนาคาร				อื่นๆ	รวมจ่าย			
2546													
พ.ย.	5	4,000									4,000	ทองดี มั่งมี	
	10 เงินอุดหนุน	5,000									9,000	ทองดี มั่งมี	
	15 เงินกู้ยืม	10,000			15,000					15,000	4,000	ทองดี มั่งมี	

จากการปิดบัญชีประจำวันข้างต้น อธิบายได้ว่า

เงินสดคงเหลือยกมาจากวันก่อน	คือ	10 พ.ย 46	จำนวน	9,000 บาท
<u>บวก</u>	ยอดรวมรับของวันที่	15 พ.ย 46	จำนวน	10,000 บาท
<u>หัก</u>	ยอดรวมจ่ายของวันที่	15 พ.ย 46	จำนวน	15,000 บาท
∴	เงินสดคงเหลือประจำวัน	15 พ.ย 46	จำนวน	4,000 บาท

2. การปิดบัญชีประจำเดือน เป็นการปิดบัญชีในสมุดเงินสดโดยทำในวันสิ้นเดือนของทุกเดือน เพื่อทราบยอดรวมของแต่ละเดือนและยอดรวมสะสมตั้งแต่ต้นปีของรายการที่ลงบัญชีไว้ในสมุดเงินสด

วิธีการจัดทำ

- ให้บวกเลขในสมุดเงินสดแต่ละช่องทุกช่อง ทั้งด้านรับและด้านจ่ายแล้วใส่ผลลัพธ์ของแต่ละช่องไว้ในบรรทัด “รวมเดือน” โดยให้ระบุเดือนปัจจุบันที่ทำการปิดบัญชี
- สอบทานความถูกต้องของด้านรับ โดยนำผลลัพธ์ของด้านรับแต่ละช่องรวมกัน (ยกเว้นช่องรวมรับ) จะต้องเท่ากับผลลัพธ์ของช่องรวมรับ
- สอบทานความถูกต้องของด้านจ่าย โดยนำผลลัพธ์ของด้านจ่ายแต่ละช่องรวมกัน (ยกเว้นช่องรวมจ่าย) จะต้องเท่ากับผลลัพธ์ของช่องรวมจ่าย
- นำ “รวมตั้งแต่ต้นปี” มาใส่ไว้ในบรรทัดต่อจาก “รวมเดือน”
- ให้บวกเลข “รวมเดือน.....” กับ “รวมตั้งแต่ต้นปี” ของแต่ละช่อง ผลลัพธ์ที่ได้เป็น “รวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือน” โดยให้ระบุเดือนปัจจุบันที่ทำการปิดบัญชี

- 3. การปิดบัญชีประจำปี** ทำในวันสิ้นเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี เพื่อหาผลการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตฯ ซึ่งก็คือกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินกิจกรรม โดยการจัดทำงบกำไรขาดทุน และเพื่อทราบฐานะการเงินของกลุ่มผู้ผลิตฯ คือ ทราบว่ามีทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนของตนเอง เป็นจำนวนเท่าใดโดยการจัดทำงบดุล

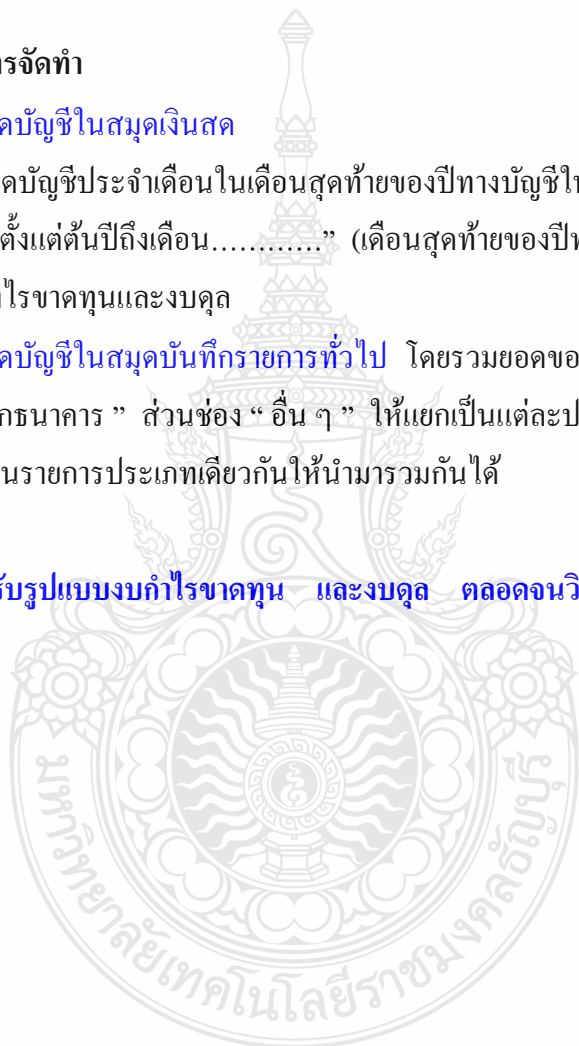
วิธีการจัดทำ

- **ปิดบัญชีในสมุดเงินสด**

เมื่อปิดบัญชีประจำเดือนในเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีในสมุดเงินสดแล้ว ให้นำยอดสุดท้ายคือ “รวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือน.....” (เดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี) ของแต่ละช่องไปกรอก รายการในงบกำไรขาดทุนและงบดุล

- **ปิดบัญชีในสมุดบันทึกรายการทั่วไป** โดยรวมยอดของช่อง “ขายสินค้าเงินเชื่อ” และ “ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร” ส่วนช่อง “อื่น ๆ” ให้แยกเป็นแต่ละประเภทโดยดูว่าเป็นประเภทรายการใดบ้าง หากเป็นรายการประเภทเดียวกันให้นำมารวมกันได้

สำหรับรูปแบบงบกำไรขาดทุน และงบดุล ตลอดจนวิธีการจัดทำในแต่ละรายการเป็นดังนี้

งบกำไรขาดทุน

.....

งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

บาท

รายได้

 ขายสินค้าเงินสด

 ขายสินค้าเงินเชื่อ

 ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

 รายได้อื่น

 เบ็ดเตล็ด

 รวมรายได้

ค่าใช้จ่าย

 ต้นทุนการผลิต

 วัตถุดิบคงเหลือต้นปี

บวก ต้นทุนระหว่างปี

หัก วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี

 ต้นทุนสินค้าที่ขาย

 สินค้าคงเหลือต้นปี

บวก - ซื้อสินค้า

 - ค่าใช้จ่ายในการซื้อ

หัก สินค้าคงเหลือสิ้นปี

.....

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ.....
.....
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์
เบ็ดเตล็ด
รวมค่าใช้จ่าย
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

วิธีการจัดทำ

ด้านรายได้

1. **ขายสินค้าเงินสด** นำยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี ในช่อง “ขายสินค้า” จากสมุดเงินสด (ด้านรับ) มาแสดงไว้
2. **ขายสินค้าเงินเชื่อ** นำยอดรวมของช่อง “ขายสินค้าเงินเชื่อ” ตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี จากสมุดบันทึกรายการทั่วไป มาแสดงไว้
3. **ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร** นำยอดรวมของช่อง “ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร” ตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี จากสมุดบันทึกรายการทั่วไป มาแสดงไว้
4. **รายได้อื่น** นอกเหนือจากรายได้ตามรายการที่ (1) – (3) แล้ว ให้เพิ่มเติมรายการที่เป็นรายได้ได้ตามที่เห็นสมควร สำหรับรายได้ที่เป็นจำนวนเงินไม่มากนักให้นำมารวมกันแล้วแสดงรายการไว้เป็น “รายได้เบ็ดเตล็ด”

ด้านค่าใช้จ่าย

1. ต้นทุนการผลิต

- **วัตถุดิบคงเหลือต้นปี** จากทะเบียนคุมวัตถุดิบทุกประเภท ให้นำยอดจำนวนหน่วย

คงเหลือต้นปี คูณด้วยราคาทุนหรือราคาขาย (แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า) จากนั้นนำราคาที่ได้คำนวณได้ของวัตถุดิบทุกรายการมารวมกัน แล้วจึงนำมาแสดงไว้เป็น “วัตถุดิบคงเหลือต้นปี” หรือกรณีที่ปีก่อนได้มีการจัดทำงบการเงินแล้ว ให้นำจำนวนเงินที่แสดงไว้ในรายการวัตถุดิบคงเหลือต้นปี (ของปีก่อน) มาแสดงไว้เป็น “วัตถุดิบคงเหลือต้นปี” (ของปีปัจจุบัน)

- **ต้นทุนระหว่างปี** นำยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี ในช่อง “ต้นทุน” จากสมุดเงินสด (ด้านจ่าย) มาแสดงไว้

- **วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี** จากทะเบียนคุมวัตถุดิบทุกประเภท ให้นำยอดจำนวนหน่วย

คงเหลือวันสิ้นปี คูณด้วยราคาทุนหรือราคาขาย (แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า) จากนั้นนำราคาที่คำนวณได้ของวัตถุดิบทุกรายการมารวมกัน แล้วจึงนำมาแสดงไว้เป็น “วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี”

2. ต้นทุนสินค้าที่ขาย

- **สินค้าคงเหลือต้นปี** จากทะเบียนคุมสินค้าทุกประเภท ให้นำยอดจำนวนหน่วย

คงเหลือต้นปี คูณด้วยราคาทุนหรือราคาขาย (แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า) จากนั้นนำราคาที่คำนวณได้ของสินค้าทุกรายการมารวมกัน แล้วจึงนำมาแสดงไว้เป็น “สินค้าคงเหลือต้นปี” หรือกรณีที่ปีก่อนได้มีการจัดทำงบการเงินแล้ว ให้นำจำนวนเงินที่แสดงไว้ในรายการสินค้าคงเหลือสิ้นปี (ของปีก่อน) มาแสดงไว้เป็น “สินค้าคงเหลือต้นปี” (ของปีปัจจุบัน)

- **ซื้อสินค้า** นำยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี ในช่อง “ซื้อสินค้า” จากสมุดเงินสด (ด้านจ่าย) และยอดรวมของการซื้อสินค้าเงินเชื่อในช่อง “อื่น ๆ” จากสมุดบันทึกรายการทั่วไปมารวมกัน แล้วจึงแสดงไว้

- **ค่าใช้จ่ายในการซื้อ** นำยอดค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อซื้อสินค้า เช่น ค่าขนส่งซึ่งลงบัญชีไว้ในสมุดเงินสด (ด้านจ่าย) ตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี มาแสดงไว้

- **สินค้าคงเหลือสิ้นปี** จากทะเบียนคุมสินค้าทุกประเภท ให้นำยอดจำนวนหน่วยคงเหลือวันสิ้นปี คูณด้วยราคาทุนหรือราคาขาย (แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า) จากนั้นนำราคาที่คำนวณได้ของสินค้าทุกรายการมารวมกัน แล้วจึงนำมาแสดงไว้เป็น “สินค้าคงเหลือสิ้นปี”

3. **ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ** ให้เพิ่มเติมรายการที่เป็นค่าใช้จ่ายได้ตามที่เห็นสมควร สำหรับค่าใช้จ่ายใดที่เป็นจำนวนเงินไม่มากให้นำมารวมกันแล้วแสดงรายการไว้เป็น “ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด” ส่วนรายการ “ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์” ให้คำนวณโดยนำสินทรัพย์ต่าง ๆ จากทะเบียนสินทรัพย์ถาวรทุกรายการมาคำนวณ

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

นำยอดรวมรายได้ หักด้วย ยอดรวมค่าใช้จ่าย ถ้ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย ผลลัพธ์ที่ได้คือ กำไรสุทธิ ในกรณีตรงกันข้ามถ้าค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ ผลลัพธ์ที่ได้คือ ขาดทุนสุทธิ

งบดุล

งบดุล

ณ วันที่.....

สินทรัพย์	บาท
เงินสด
เงินฝาก.....
ลูกหนี้การค้า
วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี
สินค้าคงเหลือสิ้นปี
สินทรัพย์.....
.....
สินทรัพย์อื่น
รวมสินทรัพย์
หนี้สินและทุน	
หนี้สิน	
เจ้าหนี้เงินกู้
.....
รวมหนี้สิน
ทุน	
ทุนเรือนหุ้น
.....
.....
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
รวมทุน
รวมหนี้สินและทุน

วิธีการจัดทำ

ด้านสินทรัพย์

1. **เงินสด** นำยอดคงเหลือในวันสุดท้ายของปีทางบัญชี ในช่อง “เงินสดคงเหลือ ” จากสมุดเงินสด มาแสดงไว้

2. **เงินฝาก.....** กรณีกลุ่มผู้ผลิตฯมีเงินฝากธนาคารหรือเงินฝากสหกรณ์ให้นำยอดคงเหลือในวันสุดท้ายของปีทางบัญชี มาแสดงไว้ ซึ่งอาจนำมาจากสมุดคู่บัญชีเงินฝาก หรือนำยอดเงินฝากต้นปี บวกด้วยยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีบัญชีในช่อง “ ฝากธนาคาร ” จากสมุดเงินสด (ด้านจ่าย) แล้วหักด้วย ยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีในช่อง “ ถอนธนาคาร ” จากสมุดเงินสด (ด้านรับ)

3. **ลูกหนี้การค้า** จากบัญชีย่อยลูกหนี้การค้าทุกรายให้นำยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีมารวมกัน ผลลัพธ์ที่ได้นำมาแสดงไว้เป็นรายการ “ ลูกหนี้การค้า ”

ผลลัพธ์ของลูกหนี้การค้านี้สามารถสอบทานความถูกต้องได้โดยนำยอดลูกหนี้การค้าต้นปี บวกด้วยยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีในช่อง “ ขายเชื่อ ” จากสมุดบันทึกรายการทั่วไป แล้วหักด้วย ยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีในช่อง “ รับชำระหนี้ขายเชื่อ ” จากสมุดเงินสด (ด้านรับ)

4. **วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี**ให้นำจำนวนเงินที่แสดงไว้ในรายการ “ วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี ”

ในงบกำไรขาดทุน มาแสดงไว้

5. **สินค้าคงเหลือสิ้นปี**ให้นำจำนวนเงินที่แสดงไว้ในรายการ “ สินค้าคงเหลือสิ้นปี ”

ในงบกำไรขาดทุน มาแสดงไว้

นอกเหนือจากรายการสินทรัพย์ตามรายการที่ (1) – (5) แล้ว ให้เพิ่มเติมรายการที่เป็นสินทรัพย์ได้ตามที่เห็นสมควร เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น สำหรับสินทรัพย์ใดที่เป็นจำนวนเงินไม่มากนักให้นำมารวมกันแล้วแสดงรายการไว้เป็น “ สินทรัพย์อื่น ”

ด้านหนี้สิน

เจ้าหนี้เงินกู้ นำยอดเจ้าหนี้เงินกู้คงเหลือจากปีก่อน (ถ้ามี) บวก รับเงินกู้ จากสมุดเงินสด (ด้านรับ) ในช่อง “อื่นๆ” หัก ชำระหนี้เงินกู้ จากสมุดเงินสด (ด้านจ่าย) ในช่อง “อื่นๆ” ผลลัพธ์ได้นำมาแสดงไว้เป็นรายการ “เจ้าหนี้เงินกู้”

นอกเหนือจากนี้ให้เพิ่มเติมรายการที่เป็นหนี้สินได้ตามที่เห็นสมควร

ด้านทุน

1. **ทุนเรือนหุ้น** จากทะเบียนสมาชิกและหุ้นทุกรายให้นำยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีมารวมกัน ผลลัพธ์ที่ได้นำมาแสดงไว้เป็นรายการ “ทุนเรือนหุ้น”

ผลลัพธ์ของทุนเรือนหุ้นนี้ สามารถสอบทานความถูกต้องได้โดย นำยอดทุนเรือนหุ้น ต้นปีบวกด้วย ยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชีในช่อง “ค่าหุ้น” จากสมุดเงินสด (ด้านรับ) แล้วหักด้วย ยอดรวมตั้งแต่ต้นปีถึงเดือนสุดท้ายของปีทางบัญชี ในช่อง “อื่นๆ – ค่าหุ้น” จากสมุดเงินสด (ด้านจ่าย)

2. ให้เพิ่มเติมรายการที่เป็นรายการทุนได้ตามที่เห็นสมควร

3.ให้นำจำนวนเงินที่แสดงไว้เป็นรายการ “**กำไร (ขาดทุน) สุทธิ**” ในงบกำไรขาดทุนมาแสดงไว้

ทั้งนี้ ยอดรวมสินทรัพย์ จะเท่ากับยอดรวมหนี้สิน บวกด้วยยอดรวมทุน

การปิดบัญชีประจำปี

จากสมุดบัญชีทะเบียนและบัญชีย่อยของกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง ตามรายการที่ได้ยกตัวอย่างไว้ข้างต้นถ้ากลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่างมีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 สามารถนำมาสรุปรายการต่าง ๆ ได้ดังนี้

2. สมุดบันทึกรายการทั่วไป

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี		รายการ	ขายสินค้า		ดอกเบี้ยเงินฝาก		อื่น ๆ	
เดือน	วัน		เงินเชื่อ		ธนาคาร			
2546								
พ.ย.	28	ซื้อปุ๋ยสูตร 16-20-0 จำนวน 20 กระสอบ					4,000	-
	29	ขายปุ๋ยสูตร 16-20-0 จำนวน 10 กระสอบ	2,500	-				

เนื่องจากธนาคารออมสินคิดดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารไว้ในสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2546 จำนวน 20 บาท จึงนำมาลงบัญชีในสมุดบันทึกรายการทั่วไป และปิดบัญชีประจำปี ดังนี้

สมุดบันทึกรายการทั่วไป

ปี		รายการ	ขายสินค้า		ดอกเบี้ยเงินฝาก		อื่น ๆ	
เดือน	วัน		เงินเชื่อ		ธนาคาร			
2546								
พ.ย.	28	ซื้อปุ๋ยสูตร 16-20-0 จำนวน 20 กระสอบ					4,000	-
	29	ขายปุ๋ยสูตร 16-20-0 จำนวน 10 กระสอบ	2,500	-				
ธ.ค.	28	ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร				20	-	
		รวมตั้งแต่ต้นปีถึงวันสิ้นปีทางบัญชี	2,500	-		20	-	4,000

สรุปรายการที่จะนำไปประกอบรายการใน “งบกำไรขาดทุน” ดังนี้

1. ขายสินค้าเงินเชื่อ 2,500 บาท
2. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 20 บาท
3. ซื้อสินค้าเงินเชื่อ 4,000 บาท

นอกจากนี้ ผลจากการที่ธนาคารออมสินคิดดอกเบี้ยให้ จึงทำให้เงินฝากธนาคารของกลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง มียอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ที่นำไปแสดงรายการใน **งบดุล** เป็นจำนวน 12,020 บาท

3. บัญชีย่อยลูกหนี้การค้า – ทุกราย

บัญชีย่อยลูกหนี้ขายสินค้าเงินเชื่อ

ชื่อลูกหนี้

นายเก่ง กล้าหาญ

ปี		รายการ	จำนวนเงิน		ชำระ	คงเหลือ		หมายเหตุ
เดือน	วัน		ที่เป็นหนี้					
2546								
พ.ย.	29	ขายบัญชี 16-20-0						
		จำนวน 10 กระสอบ	2,500	-	2,500	2,500	-	
ธ.ค.	20	ชำระหนี้			-	-		

สรุปได้ว่า ลูกหนี้การค้าคงเหลือ - บาท

4. ทะเบียนคุมวัตถุดิบ - ทุกประเภท

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ข้าวสารเหนียว

หน่วยนับ

ก.ก.

ราคาทุนต่อหน่วย 10 บาท

ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน		วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21		ซื้อ	50		50
		22		ใช้ในการผลิต		50	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ลูกแป้ง

หน่วยนับ

ลูก

ราคาทุนต่อหน่วย 10 บาท

ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน		วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21		ซื้อ	5		5
		22		ใช้ในการผลิต		5	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

น้ำดื่ม

หน่วยนับ **ถัง** ราคาทุนต่อหน่วย **5** บาท ราคาขายต่อหน่วย **-**

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	8		8
		24	ใช้ในการผลิต		8	-

ทะเบียนคุมวัตถุดิบ

ชื่อวัตถุดิบ

ฉลากปิดขวด

หน่วยนับ **แผ่น** ราคาทุนต่อหน่วย **0.50** บาท ราคาขายต่อหน่วย **-**

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	200		200
		29	ใช้ในการผลิต		150	50
			ฉลากเปียกน้ำฉีกขาดเสียหาย		10	40

ทะเบียนคุมวัดตูดิบ

ชื่อวัดตูดิบ

ขวด

หน่วยนับ ขวด ราคาทุนต่อหน่วย 2 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	150		150
		29	ใช้ในการผลิต		150	-

ทะเบียนคุมวัดตูดิบ

ชื่อวัดตูดิบ

ฝาจับ

หน่วยนับ ฝา ราคาทุนต่อหน่วย 0.20 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	21	ซื้อ	250		250
		29	ใช้ในการผลิต		150	100

ทะเบียนคุมวัดตูดิบ

ชื่อวัดตูดิบ

แสดมปีสุราแซ่

หน่วยนับ ดวง ราคาทุนต่อหน่วย 6.48 บาท ราคาขายต่อหน่วย -

ปี	เดือน	วัน	รายการ	รับ (หน่วย)	จ่าย (หน่วย)	คงเหลือ (หน่วย)
2546	ธ.ค.	29	ซื้อ	150		150
			ใช้ในการผลิต		150	-

สรุปได้ว่า

- วัดอุทิศบงเหลือต้นปี คือ วันที่ 1 มกราคม 2546 ไม่มี
 ∴ แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน รายการ “วัดอุทิศบงเหลือต้นปี” เป็นเงิน - บาท
- วัดอุทิศบงเหลือสิ้นปี คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 มี 2 รายการ คือ
 ฉลากปิดขวด 40 แผ่น ราคาทุนแผ่นละ 0.50 บาท เป็นเงิน $40 \times 0.50 = 20$ บาท
 ฝาฉีบ 100 ฝา ราคาทุนฝาละ 0.20 บาท เป็นเงิน $100 \times 0.20 = 20$ บาท
 ∴ แสดงรายการใน**งบกำไรขาดทุน** รายการ “วัดอุทิศบงเหลือสิ้นปี” เป็นเงิน 40 บาท
 และแสดงรายการใน**งบดุล** รายการ “วัดอุทิศบงเหลือสิ้นปี” เป็นเงิน 40 บาท

5.ทะเบียนคุมสินค้า - ทุกประเภท

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า **ยาตีฟันคอลเกต-ขนาดประหยัด**

หน่วยนับ **กล่อง** ราคาทุนต่อหน่วย **50** บาท ราคาขายต่อหน่วย **60** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วัน	(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546				
พ.ย.	25	ซื้อเงินสด	20	20
	29	ขายเงินสด	10	10

ทะเบียนคุดมสินค้า

ชื่อสินค้า **ผงซักฟอกบริส ขนาดใหญ่**

หน่วยนับ **กล่อง** ราคาทุนต่อหน่วย **100** บาท ราคาขายต่อหน่วย **120** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วัน	(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546				
พ.ย.	25	ซื้อเงินสด		10
	29	ขายเงินสด	5	5

ทะเบียนคุดมสินค้า

ชื่อสินค้า **ปุ๋ยสูตร 16-20-0**

หน่วยนับ **กระสอบ** ราคาทุนต่อหน่วย **200** บาท ราคาขายต่อหน่วย **250** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วัน	(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546				
พ.ย.	28	ซื้อเงินเชื่อ		20
	29	ขายเงินเชื่อ	10	10

ทะเบียนคุมสินค้า

ชื่อสินค้า **สาโท**หน่วยนับ **ขวด** ราคาทุนต่อหน่วย **17.48** บาท ราคาขายต่อหน่วย **35** บาท

ปี	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
เดือน	วัน	(หน่วย)	(หน่วย)	(หน่วย)
2546				
ธ.ค.	29	รับจากการผลิต	150	150
	30	ขายเงินสด	120	30

สรุปได้ว่า

- สินค้าคงเหลือต้นปี คือ วันที่ 1 มกราคม 2546 ไม่มี
 - ∴ แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน รายการ “สินค้าคงเหลือต้นปี” เป็นเงิน - บาท
 - สินค้าคงเหลือสิ้นปี คือ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 มี 4 รายการ คือ
 - ยาสีฟันคอลเกต – ขนาดประหยัด จำนวน 10 กล่อง ราคาทุนกล่องละ 50 บาท
เป็นเงิน $10 \times 50 = 500.00$ บาท
 - ผงซักฟอกบริส ขนาดใหญ่ จำนวน 5 กล่อง ราคาทุนกล่องละ 100 บาท
เป็นเงิน $5 \times 100 = 500.00$ บาท
 - ปุย สูตร 16-20-0 จำนวน 10 กระสอบ ราคาทุนกระสอบละ 200 บาท
เป็นเงิน $10 \times 200 = 2,000.00$ บาท
 - สาโท จำนวน 30 ขวด ราคาทุนขวดละ 17.48 บาท เป็นเงิน $30 \times 17.48 = \underline{524.40}$ บาท
- รวม **3,524.40** บาท

- ∴ แสดงรายการในงบกำไรขาดทุน รายการ “สินค้าคงเหลือสิ้นปี” เป็นเงิน **3,524.40** บาท
- และแสดงรายการในงบดุล รายการ “สินค้าคงเหลือสิ้นปี” เป็นเงิน **3,524.40** บาท

6. ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร - ทุกรายการ

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ **เตาแก๊ส** อายุการใช้งาน **5** ปี

ปี เดือน วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
2546 พ.ย. 30	ซื้อทรัพย์สิน	2,000 -			

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ **ถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด 100 ลิตร** อายุการใช้งาน **5** ปี

ปี เดือน วัน	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
2546 ธ.ค. 22	ถัง 3 ใบ ๆ ละ 500 บาท	1,500 -			

การคิดค่าเสื่อมราคา ถ้าสินทรัพย์ซื้อเข้ามาเกิน 6 เดือน คิดค่าเสื่อมราคา 1 ปี

ถ้าสินทรัพย์ซื้อมาน้อยกว่า 6 เดือน คิดค่าเสื่อมราคา 1/2 ปี

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{ราคาทุน} \times \text{ระยะเวลา}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

- **เตาแก๊ส** ราคาทุน 2,000 บาท อายุใช้งาน 5 ปี

$$\therefore \text{ค่าเสื่อมราคา 1 ปี} = \frac{2,000}{5} = 400 \text{ บาท}$$

นับจากวันที่ซื้อ - วันสิ้นปี (30 พ.ย.46 - 31 ธ.ค. 46) ระยะเวลา = 1 เดือน

$$\therefore \text{เตาแก๊ส คิดค่าเสื่อมราคา 1/2 ปี} = \frac{400}{2} = 200 \text{ บาท}$$

- **ถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด 100 ลิตร** ราคาทุน 1,500 บาท อายุใช้งาน 5 ปี

$$\therefore \text{ค่าเสื่อมราคา 1 ปี} = \frac{1,500}{5} = 300 \text{ บาท}$$

นับจากวันที่ซื้อ - วันสิ้นปี (22 ธ.ค.46 - 31 ธ.ค. 46) ระยะเวลา = 9 วัน

∴ ถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด 100 ลิตร คิดค่าเสื่อมราคา $1/2$ ปี = $300/2 = 150$ บาท

บันทึกรายการในทะเบียนสินทรัพย์ถาวร ดังนี้

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ **เตาแก๊ส** อายุการใช้งาน **5** ปี

ปี	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
2546					
พ.ย. 30	ซื้อทรัพย์สิน	2,000			ปีแรกคิด ค่า เสื่อมราคา ครึ่งปี
ธ.ค. 31	คิดค่าเสื่อมราคา		200	1,800	

ทะเบียนสินทรัพย์ถาวร

ชื่อสินทรัพย์ **ถังพลาสติกสีขาวมีฝาปิดขนาด 100 ลิตร** อายุการใช้งาน **5** ปี

ปี	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อม ราคา	ราคาสุทธิ	หมายเหตุ
2546					
ธ.ค. 22	ถึง 3 ใบ ๆ ละ 500 บาท	1,500			ปีแรกคิด ค่า เสื่อมราคา ครึ่งปี
31	คิดค่าเสื่อมราคา		150	1,350	

นำไปแสดงรายการ ดังนี้

- งบกำไรขาดทุน รายการ “ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์” รวม 2 รายการ เป็นเงิน 350 บาท
- งบดุล รายการ “สินทรัพย์.....” เป็น “สินทรัพย์-เครื่องใช้” รวม 2 รายการ เป็นเงิน 3,150 บาท

7. บัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้า - ทุกราย

บัญชีย่อยเจ้าหนี้การค้า

ชื่อเจ้าหนี้

ร้านเกษตรไทย

ปี		รายการ	จำนวนเงิน		ชำระ	คงเหลือ		หมายเหตุ
เดือน	วัน		ที่เป็นหนี้					
2546								
พ.ย.	28	ซื้อปุ๋ยสูตร 16-20-0 จำนวน 20 กระสอบ	4,000	-		4,000	-	

สรุปได้ว่ามีเจ้าหนี้การค้า คงเหลือ 4,000 บาท นำไปแสดงรายการใน “งบดุล”

8. ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อสมาชิก

นายเก่ง กล้าหาญ

เลขทะเบียนสมาชิก

1

ปี		รายการ	เพิ่มหุ้น		ถอนหุ้น		คงเหลือ		หมายเหตุ
เดือน	วัน								
2546									
พ.ย.	5	รับเงินค่าหุ้น	1,000	-			1,000	-	

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อสมาชิก

นายแสง สุกใส

เลขทะเบียนสมาชิก

2

ปี		รายการ	เพิ่มหุ้น		ถอนหุ้น		คงเหลือ		หมายเหตุ
เดือน	วัน								
2546									
พ.ย.	5	รับเงินค่าหุ้น	2,000	-			2,000	-	

ทะเบียนสมาชิกและหุ้น

ชื่อสมาชิก นางแก้ว เกิดดี

เลขทะเบียนสมาชิก 3

ปี		รายการ	เพิ่มหุ้น		ถอนหุ้น		คงเหลือ		หมายเหตุ
เดือน	วัน								
2546									
พ.ย.	5	รับเงินค่าหุ้น	1,000	-			1,000	-	
ธ.ค.	15	จ่ายคืนค่าหุ้น			1,000	-	-		ลาออก

สรุปได้ว่า ทุนเรือนหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 มี 2 ราย คือ

นายเก่ง กล้าหาญ 1,000 บาท

นายแสง สุกใส 2,000 บาท

3,000 บาท

นำไปแสดงรายการใน “งบดุล” เป็น “ทุนเรือนหุ้น” เป็นเงิน 3,000 บาท

นำรายการข้างต้นกรอกในแบบ “งบกำไรขาดทุน” และ “งบดุล” ดังนี้

กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง		บาท
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546		
		<u>บาท</u>
รายได้		
ขายสินค้าเงินสด		5,400.00
ขายสินค้าเงินเชื่อ		2,500.00
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		20.00
เงินอุดหนุน		<u>5,000.00</u>
รวมรายได้		12,920.00
ค่าใช้จ่าย		
ต้นทุนการผลิต		
วัตถุดิบคงเหลือต้นปี	-	
<u>บวก</u> ต้นทุนระหว่างปี	2,662.00	
<u>หัก</u> วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี	<u>40.00</u>	2,622.00
ต้นทุนสินค้าที่ขาย		
สินค้าคงเหลือต้นปี	-	
<u>บวก</u> ซื้อสินค้า - ซื้อสินค้าเงินสด	2,000.00	
ซื้อสินค้าเงินเชื่อ	<u>4,000.00</u>	6,000.00
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี	<u>3,524.40</u>	2,475.60
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ		
ค่าพาหนะ	500.00	
<u>ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์</u>	<u>350.00</u>	<u>850.00</u>
รวมค่าใช้จ่าย		5,947.60
กำไรสุทธิ		<u>6,972.40</u>

กลุ่มชุมชนบ้านตัวอย่าง
 งบดุล
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

สินทรัพย์	บาท
เงินสด	5,238.00
เงินฝากธนาคาร	12,020.00
วัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี	40.00
สินค้ำคงเหลือสิ้นปี	3,524.40
สินทรัพย์ – เครื่องใช้	<u>3,150.00</u>
รวมสินทรัพย์	<u>23,972.40</u>
หนี้สินและทุน	
หนี้สิน	
เจ้าหนี้เงินกู้	10,000.00
เจ้าหนี้การค้า	4,000.00
รวมหนี้สิน	14,000.00
ทุน	
ทุนเรือนหุ้น	3,000.00
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	<u>6,972.40</u>
รวมทุน	<u>9,972.40</u>
รวมหนี้สินและทุน	<u>23,972.40</u>

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

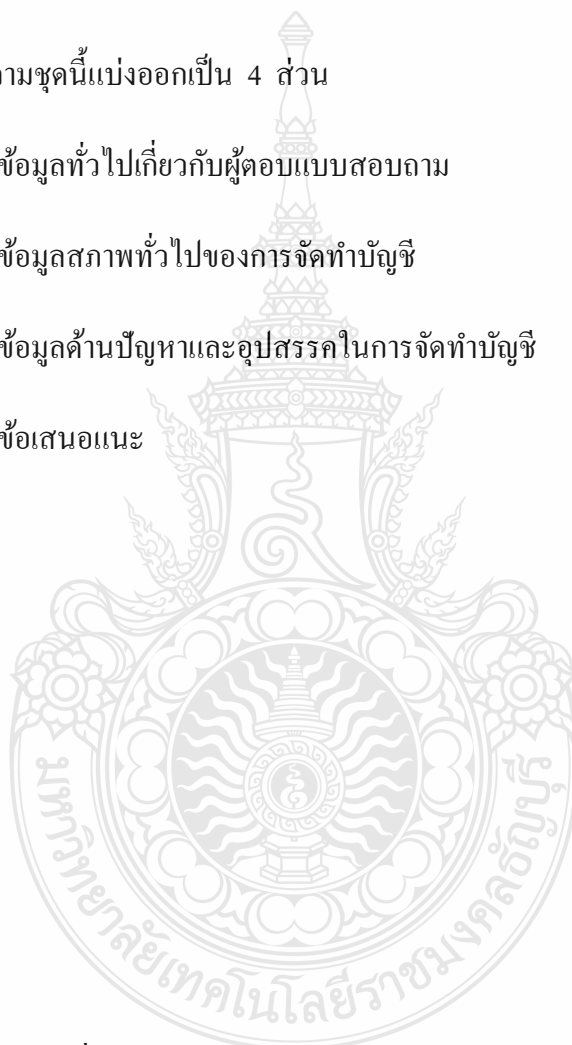

เลขที่.....

แบบสอบถาม**ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช**

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณาตอบแบบสอบถามจากท่านเป็นอย่างดี เพื่อผู้ศึกษาจะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนต่อไป

ขอขอบพระคุณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง

1. สินค้าที่ผลิต

☐ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	☐ การผลิตพืช
☐ การผลิตประมง	☐ การผลิตปศุสัตว์
☐ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอเสื้อผ้า	☐ การผลิตปัจจัยการผลิต
☐ ดอกไม้ประดิษฐ์	☐ เครื่องจักสาน
☐ เครื่องหนัง	☐ เครื่องประดับ/อัญมณี
☐ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	☐ เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์
☐ ของชำร่วย/ของที่ระลึก	☐ เครื่องปั้น
☐ เครื่องดื่ม	☐ สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ
☐ การผลิตสินค้าอื่น ๆ	

2. แหล่งวัตถุดิบของกลุ่ม

☐ ภายในจังหวัด	☐ ภายนอกจังหวัด
☐ ภายในและภายนอกจังหวัด	

3. ผู้จัดทำบัญชีคือใคร

- กรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ลูกหลาน/ญาติ ของกรรมการและสมาชิก
- ครุบัญชีอาสา บุคคลภายนอก
- อื่นๆ (ระบุ).....
- ยังไม่มีการกำหนดผู้จัดทำ

4. ระดับการศึกษาของผู้จัดทำบัญชี
- ประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษา
 - ปวช.
 - ปวท. /ปวส./อนุปริญญา
 - ปริญญาตรี/สูงกว่า
 - อยู่ระหว่างการศึกษา
5. สาขาวิชาที่ศึกษา
- บัญชี
 - เศรษฐศาสตร์
 - บริหาร
 - อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของการจัดทำบัญชี

1. ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มนานเท่าไร
- น้อยกว่า 1 ปี
 - มากกว่า 1-3 ปี
 - มากกว่า 3-5 ปี
 - มากกว่า 5 ปี
2. ท่านเคยผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน
- เคย
 - ไม่เคย
3. จำนวนครั้งที่ท่านฝึกอบรม
- 1 ครั้ง/ปี
 - 2-3 ครั้ง/ปี
 - 4-5 ครั้ง/ปี
 - มากกว่า 5 ครั้ง/ปี
4. กลุ่มของท่านมีการจัดทำบัญชีหรือไม่ (ไม่มี ไม่ต้องตอบข้อ 5)
- มี
 - ไม่มี

5. กลุ่มของท่านมีการบันทึกบัญชีด้วยเครื่องมือใด

- () บันทึกด้วยมือ () บันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
 () บันทึกด้วยมือและเครื่องคอมพิวเตอร์

6. ระบบบัญชีของกลุ่มท่าน สมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีใดบ้าง
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() สมุดเงินสด	() สมุดบันทึกรายการทั่วไป
() สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	() สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
() สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้	() ทะเบียนคุมวัตถุดิบ
() ทะเบียนคุมสินค้า	() ทะเบียนทรัพย์สินถาวร
() สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้	() ทะเบียนสมาชิกและหุ้น
() ใบเสร็จรับเงิน	() ใบเบิกเงิน
() ใบขายเชื่อ	() อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

คำชี้แจง : ให้ท่านระบุสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำบัญชีโดยใส่เครื่องหมาย ✓
ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ระดับของปัญหาในการจัดทำบัญชี ดังนี้

5	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	ปัญหามาก
3	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ด้านความรู้ความสามารถ					
1.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน					
1.2 ท่านสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดทำบัญชีได้					
1.3 ท่านรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบังคับของกลุ่ม					
1.4 ท่านได้รับการอบรมความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ					
1.5 ท่านเข้าใจในวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มเป็นอย่างดี					

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี					
2.1 เอกสารที่ใช้ในการประกอบการบันทึกบัญชีมีปริมาณมาก					
2.2 การบันทึกรายการบัญชี ลงสมุดรายวันซื้อ รายวันขาย รายวันรับ รายวันจ่ายและรายวันทั่วไป					
2.3 การผ่านรายการจากสมุดรายวันขึ้นต้นไปสมุดบัญชีแยกประเภท					
2.4 การจำแนกรายการว่าเป็นสินทรัพย์ส่วนตัวออกจากทรัพย์สินของกิจการ					
2.5 การจำแนกค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต้นทุนการผลิต) ออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร					
2.6 ความถูกต้องและขั้นตอนการอนุมัติการเบิกจ่ายวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือและวัสดุสำนักงาน					
2.7 การตรวจสอบยอดคงเหลือของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน					
2.8 ประเภทของวัตถุดิบ สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงานมีมากในการจัดขององค์กร					
2.9 ชื่อบัญชีมีมากจนเกินไป					

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน					
3.1 ความร่วมมือในการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชี					
3.2 ความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มในการจัดทำบัญชี					
3.3 ประชาชนกลุ่มได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลทางบัญชีเป็นอย่างดี					
3.4 ผู้สอบบัญชีได้เข้ามามีบทบาทในการให้คำแนะนำให้ท่านจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง					
3.5 การประสานความร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นในการจัดทำบัญชี					
4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน					
4.1 ความสะดวกและง่ายในการปฏิบัติงาน					
4.2 ความปลอดภัย ในการเข้าใช้งานการจัดทำบัญชี					
4.3 การบันทึกรายการ รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และแม่นยำ					
4.4 การเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง					

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
4.5 รูปแบบบัญชีตรงกับความต้องการ					
4.6 การจัดเก็บข้อมูลการจัดทำบัญชี					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น

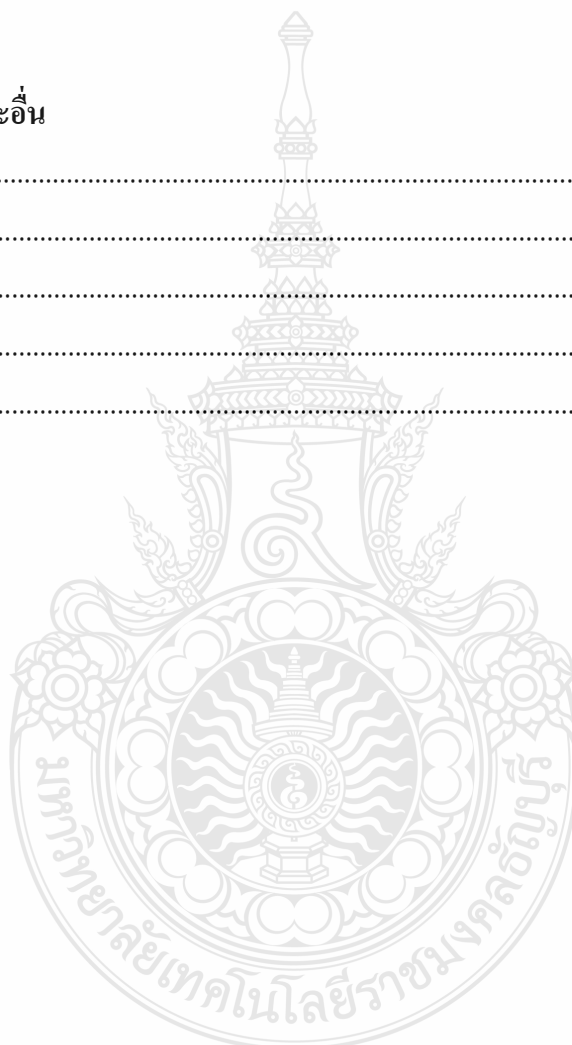
.....

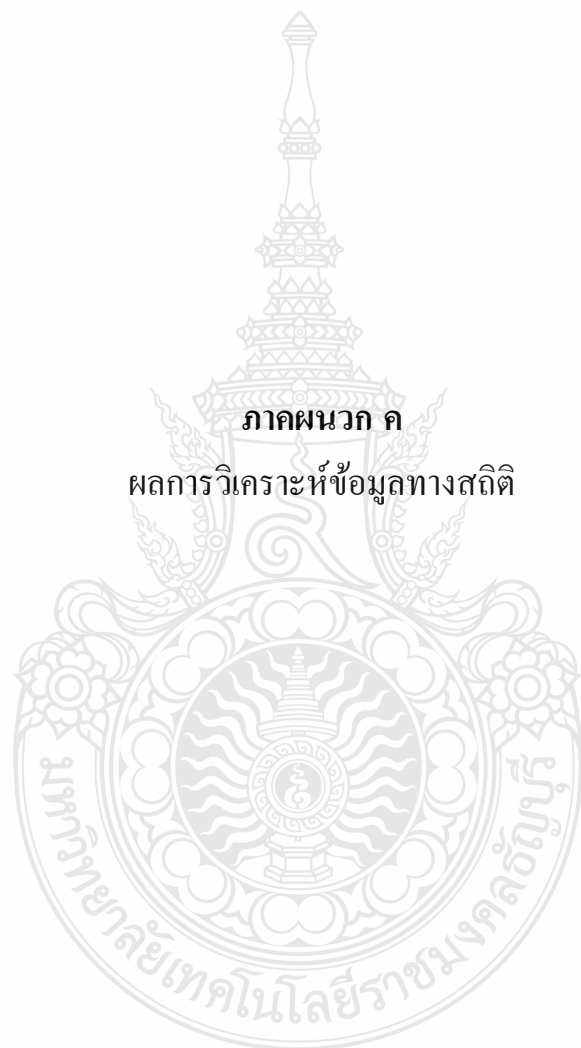
.....

.....

.....

.....

สินค้าที่ผลิต

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	การแปรรูปและ ผลิตภัณฑ์ อาหาร	27	8.9	8.9	8.9
	การผลิตพืช	16	5.2	5.2	14.1
	การผลิตประมง	22	7.2	7.2	21.3
	การผลิตปศุ สัตว์	13	4.3	4.3	25.6
	ผลิตภัณฑ์ผ้า ทอเสื้อผ้า	12	3.9	3.9	29.5
	การผลิตปัจจัย การผลิต	17	5.6	5.6	35.1
	ดอกไม้ ประดิษฐ์	17	5.6	5.6	40.7
	เครื่องจักสาน	22	7.2	7.2	47.9
	เครื่องหนัง	13	4.3	4.3	52.1
	เครื่องประดับ/ อัญมณี	21	6.9	6.9	59.0
	ผลิตภัณฑ์ สมุนไพร	17	5.6	5.6	64.6
	เครื่องไม้/ เฟอร์นิเจอร์	21	6.9	6.9	71.5
	ของชำร่วย/ ของที่ระลึก	62	20.3	20.3	91.8
	เครื่องปั้น	25	8.2	8.2	100.0
	Total	305	100.0	100.0	

แหล่งวัตถุดิบของกลุ่ม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ภายในจังหวัด	271	88.9	88.9	88.9
	ภายในและ ภายนอกจังหวัด	34	11.1	11.1	100.0
	Total	305	100.0	100.0	

ผู้จัดทำบัญชี

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	กรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	258	84.6	84.6	84.6
	ยังไม่มีกำหนดผู้จัดทำ	47	15.4	15.4	100.0
	Total	305	100.0	100.0	

ระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ประถมศึกษา	135	44.3	52.3	52.3
	มัธยมศึกษา	80	26.2	31.0	83.3
	ปวช.	43	14.1	16.7	100.0
	Total	258	84.6	100.0	
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สาขาที่ศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	บัญชี	18	5.9	7.0	7.0
	อื่น ๆ	240	78.7	93.0	100.0
	Total	258	84.6	100.0	
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มงานเท่าไร

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	น้อยกว่า 1 ปี	58	19.0	22.5	22.5
	มากกว่า 1 - 3 ปี	28	9.2	10.9	33.3
	มากกว่า 3 - 5 ปี	172	56.4	66.7	100.0
	Total	258	84.6	100.0	
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

ท่านเคยผ่านการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เคย	164	53.8	63.6	63.6
	เคย	94	30.8	36.4	100.0
	Total	258	84.6	100.0	
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

จำนวนครั้งที่ท่านฝึกอบรม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 ครั้ง /ปี	94	30.8	100.0	100.0
Missing	System	211	69.2		
Total		305	100.0		

กลุ่มของท่านมีการจัดทำบัญชีหรือไม่

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	47	15.4	15.4	15.4
	มี	258	84.6	84.6	100.0
Total		305	100.0	100.0	

กลุ่มของท่านมีการบันทึกบัญชีด้วยเครื่องมือใด

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	บันทึกด้วยมือ	138	45.2	53.5	53.5
	บันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์	85	27.9	32.9	86.4
	บันทึกด้วยมือและเครื่องคอมพิวเตอร์	35	11.5	13.6	100.0
	Total	258	84.6	100.0	
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดเงินสด	258	84.6	100.0	100.0
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดบันทึกรายการทั่วไป	258	84.6	100.0	100.0
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	30	9.8	100.0	100.0
Missing	System	275	90.2		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป	14	4.6	100.0	100.0
Missing	System	291	95.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้	25	8.2	100.0	100.0
Missing	System	280	91.8		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ทะเบียนคุมวัตถุดิบ	148	48.5	100.0	100.0
Missing	System	157	51.5		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ทะเบียนคุมสินค้า	258	84.6	100.0	100.0
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ทะเบียนทรัพย์สินถาวร	19	6.2	100.0	100.0
Missing	System	286	93.8		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	สมุดบัญชีย่อย เจ้าหน้าที่	26	8.5	100.0	100.0
Missing	System	279	91.5		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ทะเบียนสมาชิก และหุ้น	258	84.6	100.0	100.0
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ใบเสร็จรับเงิน	258	84.6	100.0	100.0
Missing	System	47	15.4		
Total		305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ใบเบิกเงิน	52	17.0	100.0	100.0
Missing System	253	83.0		
Total	305	100.0		

สมุดบัญชีและเอกสารประกอบ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ใบขายเชื้อ	229	75.1	100.0	100.0
Missing System	76	24.9		
Total	305	100.0		

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
V3.1.1	305	1	5	3.64	.904
V3.1.2	305	1	5	3.55	1.069
V3.1.3	305	2	5	3.40	1.261
V3.1.4	305	2	5	3.48	1.052
V3.1.5	305	1	5	3.26	1.275
รวม3.1	305	2	5	3.47	.913
Valid N (listwise)	305				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
V3.2.1	305	1	5	3.64	1.308
V3.2.2	305	1	5	3.82	1.341
V3.2.3	305	1	5	3.40	1.196
V3.2.4	305	1	5	3.75	1.180
V3.2.5	305	2	5	3.72	1.157
V3.2.6	305	2	5	3.66	1.124
V3.2.7	305	2	5	3.59	.980
V3.2.8	305	1	5	3.55	1.051
V3.2.9	305	1	5	4.25	1.264
รวม3.2	305	1	5	3.71	.967
Valid N (listwise)	305				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
V3.3.1	305	2	5	4.16	1.333
V3.3.2	305	2	5	4.25	1.276
V3.3.3	305	2	5	4.26	1.270
V3.3.4	305	2	5	4.14	1.357
V3.3.5	305	2	5	4.18	1.323
รวม3.3	305	2	5	4.20	1.181
Valid N (listwise)	305				

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
V4.1.1	305	2	5	4.35	.781
V4.1.2	305	2	5	4.36	.778
V4.1.3	305	2	5	4.18	.813
V4.1.4	305	2	5	4.34	.721
V4.1.5	305	2	5	4.35	.681
V4.1.6	305	2	5	4.28	.756
รวม3.4	305	3	5	4.31	.546
Valid N (listwise)	305				

Correlations

		ระดับการศึกษา	รวม3
ระดับการศึกษา	Pearson Correlation	1	-.246(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.000
	N	258	258
รวม3	Pearson Correlation	-.246(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.
	N	258	305

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Correlations

		สาขาที่ศึกษา	รวม3
สาขาที่ศึกษา	Pearson Correlation	1	.224(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.000
	N	258	258
รวม3	Pearson Correlation	.224(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.
	N	258	305

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Correlations

		ท่านปฏิบัติงาน ในตำแหน่ง ผู้จัดทำบัญชี ของกลุ่มงาน เท่าไร	รวม3
ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้จัดทำบัญชีของกลุ่มงาน เท่าไร	Pearson Correlation	1	.324(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.000
	N	258	258
รวม3	Pearson Correlation	.324(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.
	N	258	305

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Correlations

		ท่านเคยผ่าน การฝึกอบรม การจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจ ชุมชน	รวม3
ท่านเคยผ่านการฝึกอบรม การจัดทำบัญชีของ วิสาหกิจชุมชน	Pearson Correlation	1	-.254(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.000
	N	258	258
รวม3	Pearson Correlation	-.254(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.
	N	258	305

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 25

Alpha = .7194

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาววัชรีย์ สันวิวัฒน์
วัน เดือน ปีเกิด	17 ตุลาคม 2506
ที่อยู่	177/156 หมู่ 4 ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000
การศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2532 - ปัจจุบัน ตำแหน่งครู คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

